

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

Z znanjem do boljšega zdravja.

AMBULANTNO PREDPISOVANJE ZDRAVIL V SLOVENIJI PO ATC KLASIFIKACIJI V LETU 2012

Pripravili:

Tone Hribovšek

Alenka Jerman

Bernarda Pleša

Jelena Šemrl

Ljubljana, december 2013

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	4
1.1 Namen spremljanja porabe zdravil.....	4
1.2 Vir podatkov	4
1.3 Metodologija	5
1.3.1 ATC klasifikacija zdravil	5
2. PREDPISOVANJE ZDRAVIL V SLOVENIJI V LETU 2012	8
2.1 Število izdanih receptov in stroški za zdravila	8
2.1.1 Demografski podatki.....	8
2.2 Podatki o številu farmacevtov zaposlenih v lekarnah.....	10
2.3 Obvezno zdravstveno zavarovanje in zdravila	12
2.3.1 Zdravstveno zavarovanje in plačilo stroškov za zdravila	12
2.3.2 Predpisovanje zdravil glede na razvrstitev na liste	12
2.4 Predpisovanje zdravil po regijah.....	13
2.5 Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu.....	14
2.6 Najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji v letu 2012.....	15
3. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO ATC KLASIFIKACIJI V LETU 2012	16
3.1 Predpisovanje po ATC skupinah in spolu v letu 2012	18
3.2 Poraba po ATC skupinah in listah zdravil v letu 2012	20
3.3 Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine na 5. nivoju ATC klasifikacije.....	21
3.4 Poraba zdravil po regijah in ATC klasifikaciji.....	22
3.5 Poraba zdravil v številu receptov na prvem nivoju ATC klasifikacije po starostnih skupinah in spolu	35
4. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH	45
4.1 A Zdravila za bolezni prebavil in presnove.....	45
4.2 B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	49
4.3 C Zdravila za bolezni srca in ožilja	51
4.4 D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	56
4.5 G Zdravila za bolezni sečil in spolovin ter spolni hormoni	59
4.6 H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov	61
4.7 J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	63
4.8 L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	67
4.9 M Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema	69
4.10 N Zdravila z delovanjem na živčevje	72
4.11 P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	76
4.12 R Zdravila za bolezni dihal.....	76
4.13 S Zdravila za bolezni čutil	80
4.14 V Razna zdravila	81
5. LITERATURA IN VIRI	83

1. UVOD

Obdelava receptov poteka v Sloveniji že od leta 1976 dalje. V vmesnem obdobju se je spreminjala predvsem tehnologija zbiranja podatkov, medtem ko se nabor podatkov ni bistveno spreminjal. Do leta 1998 smo za prikazovanje podatkov o porabi zdravil uporabljali Enotno Klasifikacijo Zdravil (EKZ) od leta 1998 dalje pa uporabljamo Anatomsko Terapevtsko Kemijsko (ATC) klasifikacijo.

Podatke o izdanih zdravilih predpisanih na recept, skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, pošiljajo lekarne Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). V njihovem informacijskem centru zberejo podatke in pošljejo obdelave Inštitutu za varovanje zdravja Republike Slovenije (IVZ). V vsakoletnih objavljenih analizah o ambulantno predpisanih zdravilih so podatki o številu izdanih receptov in stroških za izdana zdravila v obravnavanem letu. Glede na uporabnike zdravil, navajamo podatke po statističnih regijah njihovega prebivališča, po starostnih skupinah in po spolu.

Od leta 1996 dalje je v Sloveniji uradna Anatomsko Terapevtsko Kemijska (ATC) klasifikacija zdravil. Porabo zdravil prikazujemo izraženo v številu izdanih receptov na vseh petih nivojih ATC klasifikacije, od leta 2006 dalje tudi v številu definiranih dnevni odmerkov (DDD), na 1000 prebivalcev na dan.

Analiza podatkov o pretekli porabi zdravil je osnova za strokovne smernice glede bolj učinkovite terapevtske prakse. Spremljanje porabe zdravil ima zato znaten nacionalni pomen v zdravstvu. Pomemben je tudi ekonomski vidik, saj so predvsem novejša zdravila praviloma draga, kar ob hkratni precejšnji dinamiki uvajanja novih zdravil na slovensko tržišče, predstavlja znaten in naraščajoč strošek.(1)

1.1 Namen spremljanja porabe zdravil

Spremljanje porabe zdravil, ki ga opravlja neodvisna organizacija za nacionalne namene, ima pomen za načrtovanje in spremljanje sistema zdravstvenega varstva. Za IVZ RS je zanimivo predvsem sledenje strokovnim smernicam pri predpisovanju posameznih skupin zdravil.

Za celovit vpogled v porabo zdravil, bi morali spremljati tudi porabo v bolnišnicah in porabo zdravil izdanih brez recepta. (1)

1.2 Vir podatkov

V evidenci ambulantne porabe zdravil so podatki zajeti iz t.i. »zelenih receptov«, s predpisanimi zdravili in živili za posebne zdravstvene namene, za katere v celoti ali delno krije stroške obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ), kot tudi iz t.i. »belih receptov«, s predpisanimi zdravili, ki niso pravica iz OZZ. Podlago za predpisovanje in izdajanje zdravil določa Pravilnik, zato s strokovnega vidika ni razlike med izdajanjem zdravil glede na vrsto recepta, razlika je samo v plačniku. Beli samoplačniški recept predpiše zdravnik v naslednjih primerih:

- v t. i. samoplačniški ambulantni, ki nima koncesije za delo v okviru javne zdravstvene službe;
- če predpiše zdravilo, ki ni razvrščeno na listo zdravil;
- če predpiše zdravilo, razvrščeno na listo, vendar niso izpolnjeni pogoji iz Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja in omejitve predpisovanja;

- če je bolnik recepte ali zdravila izgubili ali pa jih je pozabil doma ob odhodu na dopust;
- če bolnik obiše službo za nujno medicinsko pomoč, vendar ni šlo za nujno stanje.
- vsi ostali primeri, kadar pačilo zdravil ne gre iz OZZ

Za tveganje plačil za zdravila na bele recepte je mogoče skleniti nadstandardno zdravstveno zavarovanje.

Založnik in distributer »zelenih receptov« je ZZZS. Založnik »belih receptov« je IVZ RS, distribucija pa se izvaja preko Zdravniške zbornice. (1)

1.3 Metodologija

Za prikazovanje porabe ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji uporabljamo od leta 1998 ATC/Rp metodologijo, od leta 2006 dalje prikazujemo podatke tudi po ATC/DDD metodologiji, ki predstavlja sodobni način spremljanja podatkov o porabi zdravil. ATC/DDD metodologijo od leta 1996 priporoča Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) za izdelavo raziskav o porabi zdravil.(1)

1.3.1 ATC klasifikacija zdravil

Anatomsko - terapevtsko – kemična (ATC) klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila. Klasifikacija ATC služi kot orodje v raziskavah o porabi zdravil, pri čemer je osnovni namen tovrstnih raziskav izboljšanje kakovosti uporabe zdravil. Sestavni del t.i. utilizacijskih študij je tudi prikaz in primerjava statističnih podatkov o porabi zdravil na mednarodni in drugih ravneh.

Klasifikacijski sistem ATC /DDD razvija Center SZO za statistično obdelavo zdravil (WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology) v Oslu, ki se ravna po strokovnih navodilih in smernicah Mednarodne delovne skupine SZO za statistično obdelavo zdravil (WHO International Working Group for Drug Statistics Methodology).

Poglaviten cilj Centra SZO za statistično obdelavo zdravil (Center) in Mednarodne delovne skupine SZO za statistično obdelavo zdravil je ohraniti stabilno ATC / DDD oznako skozi daljši čas, saj le tako raziskovalci lahko proučijo trende pri porabi zdravil, ne da bi pri tem prišlo do prevelikih zapletov zaradi pogostih sprememb sistema. Kadar uporabniki takšne spremembe zahtevajo iz razlogov, ki niso neposredno povezani z raziskavami o porabi zdravil, obstaja izrazita nenaklonjenost do menjav ali sprememb v klasifikaciji. Iz tega razloga ATC / DDD sistem sam po sebi ni primeren za sprejemanje odločitev o cenah zdravil, povrnitvi zneskov za zdravila (reimbursiranju) ali terapevtskih zamenjavah. Razvrstitev učinkovin v sistemu ATC / DDD ni priporočilo za njihovo uporabo, niti ne daje mnenj o učinkovitosti ali relativni učinkovitosti zdravil in skupin zdravil.

Za spremljanje porabe zdravil je pomembno, da imajo raziskovalci dve orodji in sicer klasifikacijski sistem in mersko enoto. V ta namen je bila razvita tehnična merska enota, ki so jo poimenovali definirani dnevni odmerek (DDD – defined daily dose).

Leta 1996 je SZO vpeljala metodologijo ATC/DDD kot mednarodni standard za raziskave o porabi zdravil. Center SZO za statistično obdelavo zdravil je postal neposredno povezan s sedežem SZO v Ženevi, kar je omogočilo tesno integracijo mednarodnih raziskav o porabi zdravil in pobud SZO za doseganje univerzalnega dostopa do potrebnih zdravil zlasti v državah v razvoju. Dostop do standardiziranih in validiranih podatkov o porabi zdravil je postal bistvenega pomena za revidiranje načinov porabe zdravil,

identifikacijo težav pri porabi zdravil, izobraževalna in druga posredovanja ter spremljanje rezultatov vpeljanih sprememb.

Osnovna dejavnost Centra je razvoj in vzdrževanje sistema ATC / DDD. Skrbijo za:

- razvrščanje zdravil v skladu s klasifikacijo ATC;
- določanje definiranih dnevni odmerkov (DDD) zdravilom, ki že imajo oznako ATC;
- pregled in, kadar je potrebno, dopolnitev klasifikacijskega sistema ATC / DDD; spodbujanje in vplivanje na praktično uporabo sistema ATC s sodelovanjem z raziskovalci s področja porabe zdravil;
- organiziranje usposabljanj iz metodologije ATC / DDD in predavanje na tečajih, ki jih organizirajo drugi izvajalci;
- zagotavljanje tehnične podpore državam pri vzpostavljanju klasifikacijskih sistemov za nacionalne sezname zdravil in povečanje uporabe informacij o porabi zdravil.

Osnovna načela razvrščanja in struktura klasifikacijskega sistema ATC

Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).

Klasifikacijski sistem ATC temelji na naslednjem načelu: zdravilo (določajo ga sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje) ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij. Če pa obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC. Nekatere učinkovine imajo dve ali več ATC oznak za različne jakosti, če so od nje odvisne različne indikacije. Eno zdravilo ima vedno samo eno ATC oznako.

Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila v različne skupine glede na mesto delovanja, terapevtske lastnosti in kemične lastnosti. Zdravila najprej razvrsti v 14 glavnih (anatomskih) skupin. Znotraj vsake obstaja pet ravni, med katerimi je anatomsko skupina prva raven. Vsaka anatomsko skupina je omejena na določen organski sistem, razen anatomskih skupin H – hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov, J – zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij in P – antiparazitiki, insekticidi in repelenti. Anatomsko skupino označuje velika tiskana črka.

Druga raven klasifikacije ATC je lahko glavna terapevtska skupina ali pa glavna farmakološka skupina. Drugo raven označuje dvomestno število.

Tretja raven je terapevtska oziroma terapevtsko-farmakološka podskupina, označena z veliko tiskano črko. Klasifikacija ATC vključuje še dve dodatni ravni: četrta raven je terapevtsko-farmakološko-kemična podskupina, ki jo označuje velika tiskana črka. Na peti ravni je navedena učinkovina (ime INN), ki jo označuje dvomestno število. Oznako ATC vsakega zdravila torej sestavlja 7 številsko-črkovnih znakov.

Glede na to, da klasifikacija ATC temelji na anatomskih in terapevtskih značilnostih, se lahko ista učinkovina pojavlja na različnih mestih v klasifikacijskem sistemu, kar je seveda odvisno od mesta in/ali načina uporabe zdravila. (2,3)

Uporabniki klasifikacije morajo upoštevati pravilno rabo metodologije in spremembe klasifikacije. Podatke, veljavne v tekočem letu objavljajo na spletni strani - <http://www.whocc.no/>

Definirani dnevni odmerek (Defined daily dose – DDD)

DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu, za zdravljenje glavne indikacije. Predstavlja teoretično vrednost, s katero poenotimo prikaz porabe zdravil. Dejansko

odmerjanje se lahko zelo razlikuje od teoretično izračunanih DDD. Odmerjanje je vedno individualno prilagojeno. Upoštevati je potrebno indikacijo in farmakokinetične lastnosti zdravila, na kar vplivajo individualne lastnosti posameznika (npr. spol, starost, teža, jetrna in ledvična funkcija,...)

Količina porabljene učinkovine se izračuna iz števila porabljenih omotov določenega zdravila in količine učinkovine v enem pakiranju

Po priporočilih SZO prikazujemo porabo ambulantno predpisanih zdravil praviloma v številu DDD/1000 prebivalcev na dan, porabo zdravil v bolnišnicah v številu DDD/100 bolnišnično oskrbnih dni oz. na 100 sprejemov.

Genetski polimorfizem zaradi etičnih razlik lahko privede do razlik v farmakokinetiki zdravila. DDD mora predstavljati globalno odmerjanje ne glede na individualne in genetske variacije presnove zdravil.

Podatki o porabi zdravil, predstavljeni v DDD, prikažejo le grobo oceno in ne natančne porabe zdravil. DDD je fiksna merska enota, neodvisna od cene in farmacevtske oblike, ki omogoča raziskovalcem, da ocenijo težnje pri porabi zdravil in naredijo primerjave med populacijskimi skupinami. (2,3)

Količina porabljene učinkovine se izračuna iz števila porabljenih omotov določenega zdravila in količine učinkovine v enem pakiranju.

Izračun:

$$1. \quad \text{Število predpisanih DDD – jev} = \frac{\text{Celotna količina učinkovine}}{\text{DDD}}$$

2. Izračun porabe zdravil, izraženo v številu DDD – jev na 1.000 prebivalcev na dan, je :

$$\frac{\text{Količina učinkovine} \times 1000}{\text{DDD} \times \text{št. prebivalcev} \times 365}$$

2. PREDPISOVANJE ZDRAVIL V SLOVENIJI V LETU 2012

2.1 Število izdanih receptov in stroški za zdravila

Tabela 1: Število in vrednost receptov, Slovenija, 2012

Skupina	Štev. RP	Indeks 2012 / 2011	ŠTEV. RP NA 1 PREBIVALCA	Vred. RP (v EUR)	Indeks 2012 / 2011	Vrednost na 1 RP (v EUR)
Lastniška zdravila	16,431,049	100	7.99	447,443,151	97	27.23
Ostalo	332,256	100	0.16	6,952,582	102	20.93
Skupaj	16,763,305	100	8.15	454,395,733	97	27.11

V letu 2012 je bilo izdanih preko 16,7 milijonov receptov v vrednosti 454 milijonov EUR. Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 8,15 recepta s predpisanimi zdravili v vrednosti 221evrov.

2.1.1 Demografski podatki

Poraba zdravil je odvisna od števila, starosti in spola prebivalcev. V tabeli 2 je prikazano število prebivalcev v Sloveniji glede na statistične regije. Po številu prebivalcev je največja osrednjeslovenska regija, v kateri živi četrtnina vseh prebivalcev Slovenije. Najmanjša regija po številu prebivalcev pa je notranjsko – kraška v kateri živi le 2,5 % vseh prebivalcev Slovenije.

Tabela 2: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2012

Statistične regije	Skupaj	Moški	Ženske
SLOVENIJA	2,056,262	1,017,414	1,038,848
Pomurska	118,573	57,916	60,657
Podravska	323,026	159,525	163,501
Koroška	72,267	36,255	36,012
Savinjska	260,545	129,969	130,576
Zasavska	43,775	21,431	22,344
Spodnjeposavska	70,215	35,259	34,956
Dolenjska	142,749	71,776	70,973
Osrednjeslovenska	537,712	262,946	274,766
Gorenjska	204,170	100,875	103,295
Notranjsko-kraška	52,423	26,432	25,991
Goriška	119,230	59,459	59,771
Obalno-kraška	111,577	55,571	56,006

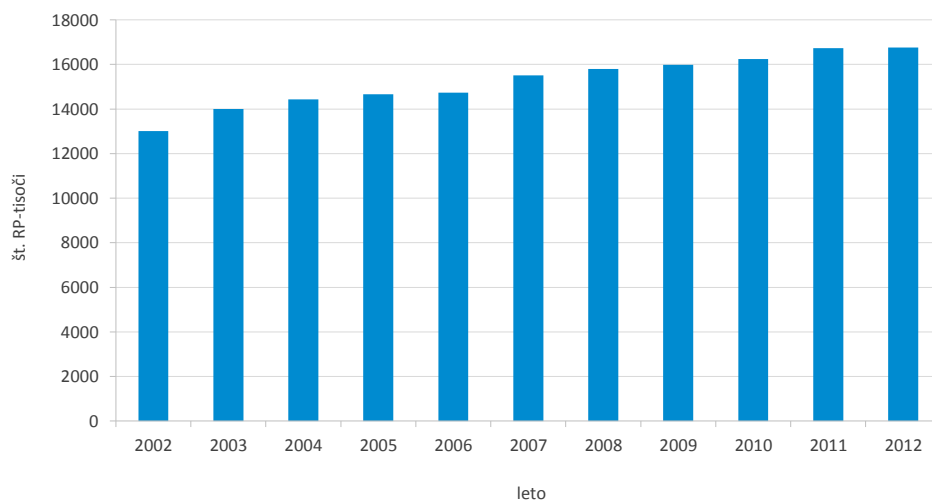
Tabela 3 prikazuje število prebivalcev po posameznih starostnih skupinah in spolu. Večja odstopanja so predvsem v starostnih skupinah po šestdesetem letu, kjer je število moških bistveno manjše od števila žensk.

Tabela 3: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2012

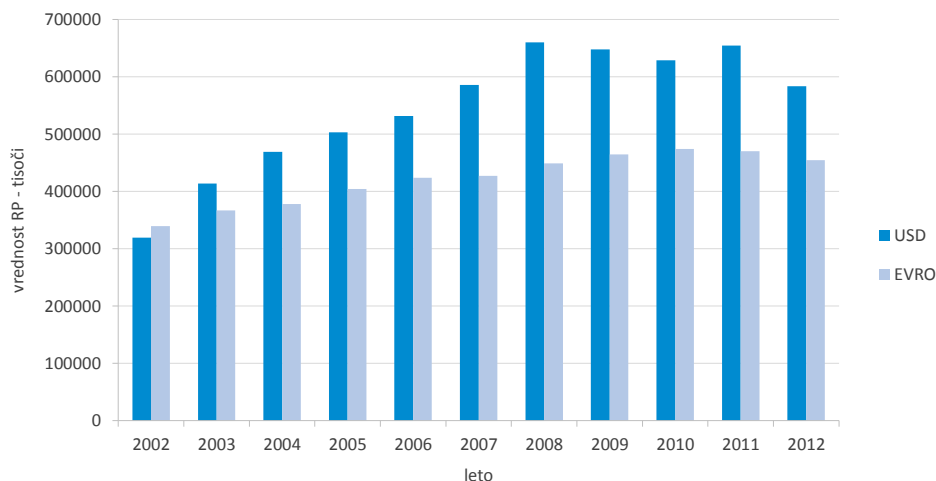
Starostne skupine	Skupaj	Moški	Ženske
SKUPAJ	2,056,262	1,017,414	1,038,848
0 - 4 let	110,294	56,696	53,598
5 - 9 let	93,558	48,031	45,527
10 - 14 let	91,681	47,335	44,346
15 - 19 let	99,550	51,147	48,403
20 - 29 let	259,799	134,931	124,868
30 - 39 let	310,662	162,745	147,917
40 - 49 let	303,906	155,652	148,254
50 - 59 let	306,296	155,805	150,491
60 - 69 let	227,405	110,078	117,327
70 - 79 let	162,400	68,296	94,104
80 - 84 let	53,355	17,893	35,462
85 let +	37,356	8,805	28,551

Grafikon 1 prikazuje število receptov izdanih v zadnjih desetih letih. Od leta 2002 do 2011 opazimo rast števila receptov, medtem ko v zadnjem letu opazimo stagnacijo.

Grafikon 1: Število izdanih RP, Slovenija, 2002–2012

Grafikon 2.2 prikazuje vrednost izdanih zdravil v EUR in USD v desetletnem obdobju. Med letoma 2011 in 2012 je prišlo do znižanja vrednosti izdanih zdravil izraženih v EUR za 3,5 % oziroma za 11 % v USD. Razmerja so drugačna zaradi spremenjenega menjalnega razmerju med EUR in USD.

Grafikon 2: Vrednost izdanih zdravil v USD in EUR, Slovenija, 2002–2012

2.2 Podatki o številu farmacevtov zaposlenih v lekarnah

Za zagotavljanje dostopnosti do zdravil in lekarniških storitev so pomembna geografska, demografska merila, fizična dostopnost do zdravil, predvsem pa razvitost osnovne zdravstvene dejavnosti. Razvitost lekarniške dejavnosti je odvisna predvsem od razvitosti in od osnovne zdravstvene dejavnosti ter s tem povezanih potreb prebivalstva po preskrbi z zdravili. Z ustreznimi organizacijskimi ukrepi je treba zagotoviti oskrbo prebivalstva z zdravili tudi na manj zanimivih krajih za opravljanje lekarniške dejavnosti.

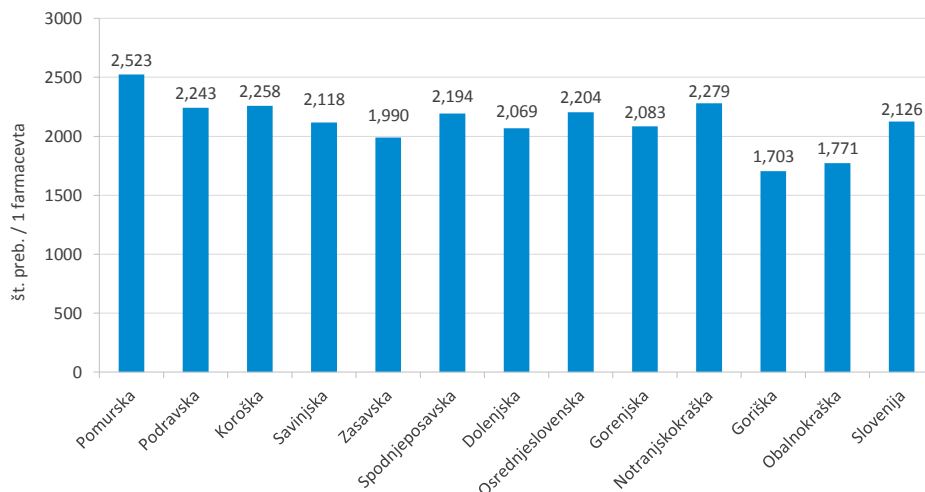
Tabela 4: Zaposleni farmacevti v lekarnah po statističnih regijah, Slovenija, 2012

Statistične regije	Javne lekarne	Zasebne lekarne	Skupaj
SLOVENIJA	731	236	967
Pomurska	36	11	47
Podravska	102	42	144
Koroška	29	3	32
Savinjska	102	21	123
Zasavska	20	2	22
Spodnjeposavska	26	6	32
Dolenjska	54	15	69
Osrednjeslovenska	174	70	244
Gorenjska	79	19	98
Notranjsko-kraška	23	0	23
Goriška	40	30	70
Obalno-kraška	46	17	63

V letu 2012 je bilo v slovenskih lekarnah zaposlenih 967 farmacevtov (skupaj z doktorji znanosti, magistri znanosti, specialisti, pogodbeno zaposlenimi ter farmacevti, ki delajo na upravah). To je v primerjavi z letom 2012 le en farmacevt manj.

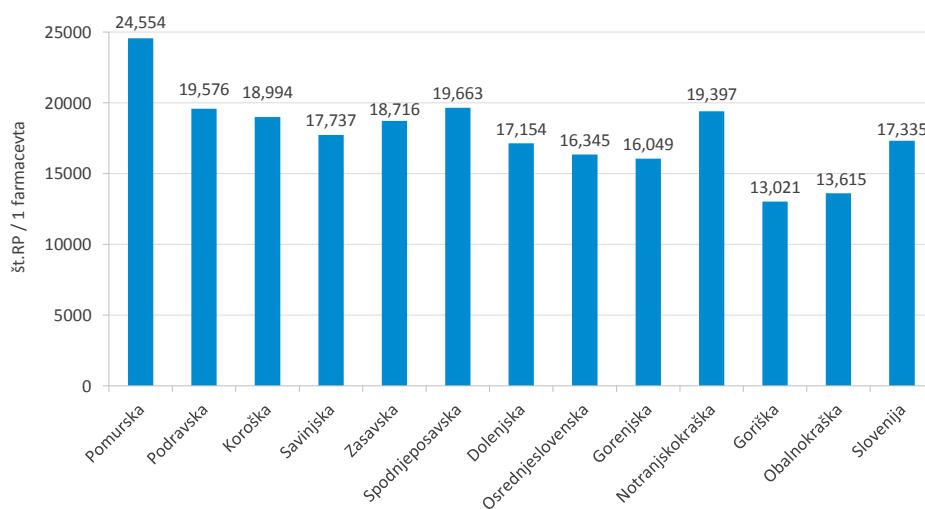
Enako kot leta 2011 je bilo tudi leta 2012 v javnih lekarnah je zaposlenih 76,9 % vseh farmacevtov. Največji delež farmacevtov zaposlenih v zasebnih lekarnah je v Goriški regiji (45,9 %), najmanj pa v Notranjsko – kraški regiji, kjer ni nobene zasebne lekarne.

V povprečju je v letu 2012 vsak farmacevt skrbel za 2126 (leta 2011-2120) prebivalcev Slovenije. V letu 2012 so bili najbolj obremenjeni farmacevti v Pomurski regiji, kjer je en farmacevt skrbel kar za 2523 (leta 2011 – 2336) prebivalcev, najmanj pa v Goriški regiji, kjer je en farmacevt skrbel za 1703 prebivalce (leta 2011 – 1953).

Grafikon 3: Število prebivalcev na 1 farmacevtu po statističnih regijah, Slovenija, 2012

Povprečno število izdanih in obdelanih receptov na enega farmacevtu v Sloveniji v letu 2012 je bilo 17858, kar je za 569 več kot leta 2011. Število izdanih receptov na enega farmacevtu je bilo največje v pomurski regiji – 24554 receptov in najmanjše v goriški regiji – 13021 receptov.

Grafikon 4: Število izdanih RP na 1 farmacevtu po statističnih regijah, Slovenija, 2012

2.3 Obvezno zdravstveno zavarovanje in zdravila

2.3.1 Zdravstveno zavarovanje in plačilo stroškov za zdravila

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS št. 72/2006) določa obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovanje. S tem zakonom so določene tudi pravice zavarovanih oseb do zdravil. V breme obveznega zdravstvenega zavarovanja se smejo predpisovati le razvrščena zdravila in živila za posebne zdravstvene namene. Iz obveznega zdravstvenega zavarovanja se krije najmanj 75 % vrednosti za zdravila s pozitivne liste in največ 50 % za zdravila iz vmesne liste. V letu 2010 je OZZ krilo 10 % vrednosti za zdravila z vmesne liste.

V skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) Zavod za zdravstveno zavarovanje (ZZZS) krije ceno zdravil v:

- 100 % deležu (za zdravila razvrščena na P100 listo, ki se uporabljajo za zdravljenje oseb, bolezni in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ),
- 70 % deležu (za zdravila razvrščena na P70 listo),
- 10 % deležu (za zdravila razvrščena na V listo)

Ne glede na zgoraj navedeno so v celoti oziroma no najvišje priznane vrednosti krita iz obveznega zdravstvenega zavarovanja zdravila z oznako P70, potrebna za zdravljenje oseb in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ in zdravila z V liste za otroke, učence, dijake, vajence, študente, osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v skladu z petnajsto alinejo 1. točke 23. člena ZZVZZ.

Preostali delež zavarovana oseba plača sama oziroma dopolnilno zdravstveno zavarovanje, v kolikor ga ima zavarovana oseba sklenjenega pri ponudniku tovrstnega zavarovanja. Vsa zdravila krije obvezno zdravstveno zavarovanje le do najvišje priznane vrednosti. Nerazvrščena zdravila so v celoti samoplačniška. Razvrstitev na liste

Ob izdaji dovoljenja za promet zdravilo ni razvrščeno na listo. Razvršča se šele na osnovi predloga za razvrstitev. Pri tem se upoštevajo strokovna, doktrinarna in ekonomska merila. Oznaka zvezdica (*) pri razvrstitvi na pozitivno in vmesno listo pomeni omejitev predpisovanja, ki ga določi ZZZS. Omejeno je lahko na določeno indikacijo, določene bolnike ali predpisovalce (npr. specialisti).

Sistem medsebojno zamenljivih zdravil

Novembra 2003 je v Sloveniji začel veljati sistem medsebojno zamenljivih zdravil z najvišjo priznano vrednostjo (NPV). Seznam se stalno dopolnjuje. Sistem deluje na primerjavi razvrščenih zdravil z enako učinkovino, ki ji ustreza več zaščitenih imen zdravil z različnimi cenami. Vsaj eno zdravilo mora biti v mejah NPV.

Posledica uvedbe MZZ so bili pozitivni ekonomski učinki predpisovanja zdravil. Pojavili so se zaradi večjega deleža predpisanih paralelnih zdravil z nižjo ceno, pa tudi zaradi zniževanja cen nekaterih proizvajalcev zdravil tik pred in v obdobju po uveljavitvi sistema MZZ z določitvijo NPV. Učinki so bili najbolj vidni v prvih letih po uvedbi sistema.

Ta sistem omogoča prihranke, ne da bi s tem zmanjšali kakovost zdravljenja z zdravili ali poslabšali dostopnost do učinkovitih, kakovostnih in varnih zdravil, ki šele prihajajo v Slovenijo.

2.3.2 Predpisovanje zdravil glede na razvrstitev na liste

Tabela 5 prikazuje število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo v letih od 2006 – 2012.

V tabeli 5 prikazujemo podatke združene glede na osnovno listo. Npr.: številke prikazane v vrstici pozitivna predstavljajo vsa zdravila, ki so razvrščena na pozitivno listo brez omejitve predpisovanja, z omejitvijo

predpisovanja v breme OZZ in, ki so na seznamu MZZ. V vrednosti izdanih zdravil so upoštevane celotne vrednosti vključno z individualnimi doplačili oziroma plačili.

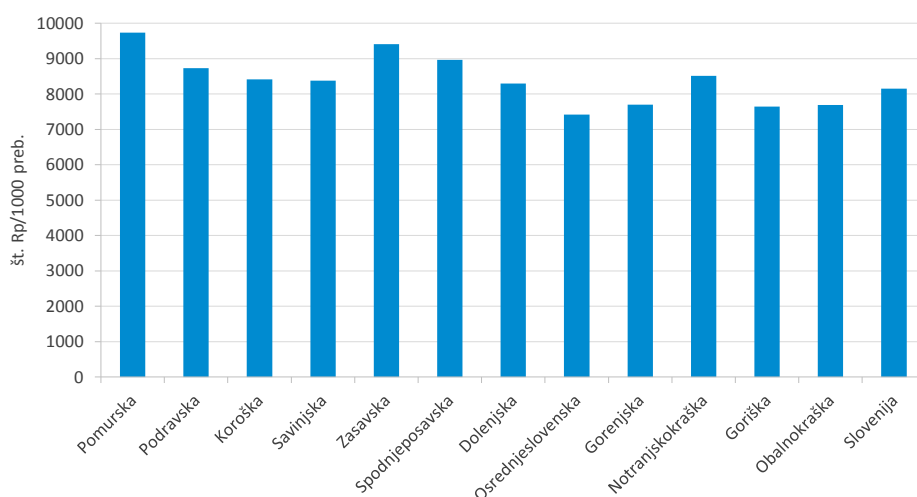
Leta 2010 se je znižal delež iz OZZ za zdravila z vmesne liste in sicer iz 25 % na 10 % vrednosti izdanih zdravil. Vsako leto se tudi poveča delež izdanih zdravil...

Tabela 5: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, 2006–2012

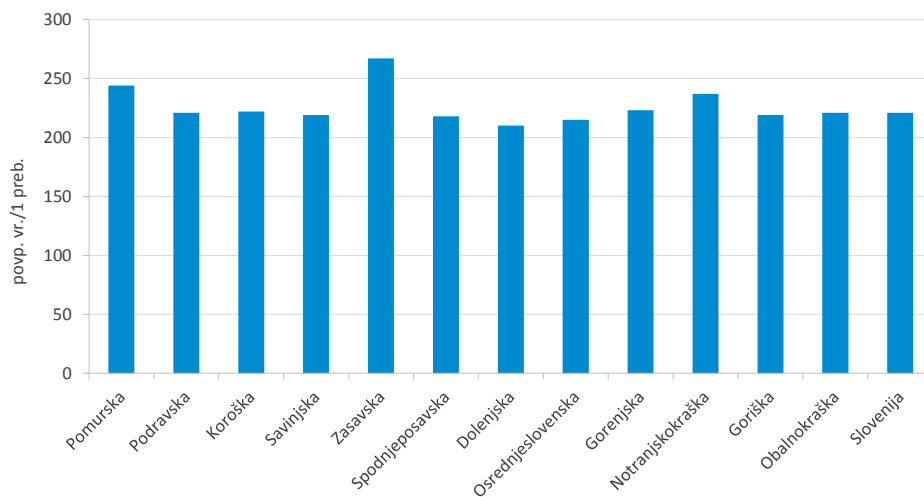
Razvrstitev	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
pozitivna	10,601,147	11,199,607	11,245,512	11,312,910	11,383,683	10,835,180	10,071,702
vmesna	3,316,334	3,621,060	3,887,446	4,099,497	4,284,392	5,094,691	5,874,120
izven OZZ	456,021	353,020	299,820	263,016	276,246	473,767	485,227
SKUPAJ	14,373,502	15,173,687	15,432,778	15,675,423	15,944,321	16,403,638	16,431,049

2.4 Predpisovanje zdravil po regijah

Na število izdanih receptov enemu prebivalcu vpliva regija njegovega prebivališča. Število receptov je odvisno od stopnje obolevnosti prebivalcev v posamezni regiji na kar vpliva več dejavnikov (socialno stanja, odstotek starostnikov v regiji, stopnja brezposelnosti, različna zdravstvena obravnava, oskrba z zdravili,...). Tudi v letu 2012 je bilo relativno število izdanih receptov največje v pomurski regiji, kjer so zdravniki predpisali 9.733 Rp/1000 prebivalcev, kar predstavlja povečanje števila receptov na 1000 prebivalcev glede na leto 2011 (9.685 Rp/1000 prebivalcev). Najmanj receptov je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji, kjer so zdravniki predpisali 7.417 Rp/1000 prebivalcev. Slovensko povprečje v letu 2012 je bilo 8.385 Rp/1000 prebivalcev.

Grafikon 5: Pogostnost predpisovanja zdravil po statističnih regijah, Slovenija, 2012

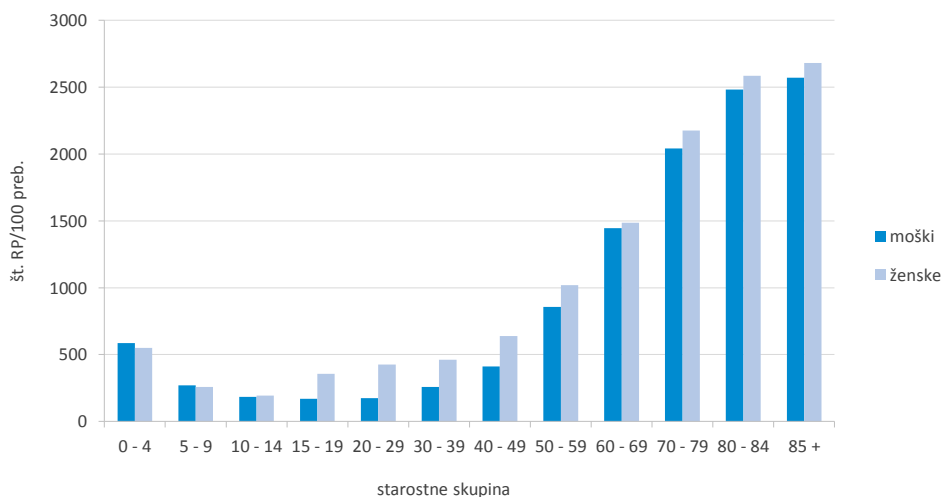
Grafikon 6: Povprečna vrednost zdravil na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2012

Povprečna vrednost izdanih zdravil na enega prebivalca nam pove koliko zdravil, in kako draga zdravila, predpisujejo zdravniki prebivalcem posamezne regije. Že nekaj let zapored je vrednost največja v zasavski regiji (267 EUR/prebivalca). Slovensko povprečje v letu 2012 je bilo 226EUR/prebivalca. Pri ostalih regijah ni bistvenega odstopanja od povprečja.

2.5 Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu

Pogostost predpisovanja je najmanjša v starostni skupini od 5 – 19 let. Po štiridesetem letu se povečuje število kroničnih bolezni, zato s starostjo pogostost predpisovanja zdravil narašča. Največja je pri starejših od 85 let.

Do desetega let starosti so zdravila pogosteje dobili dečki, v ostalih starostnih skupinah pa je bilo pogosteje predpisovanje zdravil ženskam.

Grafikon 7: Pogostost predpisovanja receptov po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2012

2.6 Najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji v letu 2012

Tabela 6: Deset najpogosteje predpisanih zdravil, Slovenija, 2012

ATC	Zdravilo	Število RP	% števila RP	% vrednosti RP
B01AC06	Aspirin protect 100 mg gastrorezist.tbl. 30x	450,305	2.69	0.72
N02BE01	LEKADOL 500 mg tbl. 20x	431,771	2.58	0.49
M01AB05	Naklofen duo 75 mg kaps. 20x	282,328	1.68	0.40
M01AE02	Nalgesin forte 550 mg tbl.s podaljš.sprošč.10x	205,010	1.22	0.24
C07AB07	Concor COR 2,5 mg film.obl.tbl. 30x	186,376	1.11	0.35
A11CC05	Plivit D3 4000 i.e./ml peroral.kapljice razt. 10 ml	180,861	1.08	0.18
J01CR02	Amoksiklav 875 mg/125 mg film.obl.tbl. 10x	179,742	1.07	0.48
N02AX52	Zaldiar 37,5 mg/325 mg film.obl.tbl. 20x	152,190	0.91	0.34
C09AA04	Prenessa 4 mg tbl. 30x	145,299	0.87	0.77
C07AB07	Concor 5 mg film.obl.tbl. 30x	121,444	0.72	0.24
	SKUPAJ	2,335,326	13.93	4.21

V letu 2012 je bilo najpogosteje predpisano zdravilo Aspirin protect 30 x 100 mg, kar predstavlja 2,78 % delež vseh predpisanih receptov in 0,67 % vrednostni delež. Na drugem mestu je bilo zdravilo Lekadol 20 x 500 mg tablete, ki je predstavljalo 2,72 % delež vseh predpisanih receptov oziroma 0,49 % vrednostni delež. Ti podatki zajemajo samo zdravila predpisana na recept in ne upoštevajo zdravil izdanih brez recepta, zato ne predstavljajo dejanske porabe Lekadol tablet.

Na seznamu najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2012 so enaka zdravila kot leta 2011. Zamenjal se je le njihov vrstni red. Deset najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2012 je predstavljalo 13,93 % vseh izdanih receptov.

Tabela 7: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih RP, Slovenija, 2012

ATC	Zdravilo	Vrednost RP	% vrednosti RP	% števila RP
L04AB04	HUMIRA 40 mg razt.za inj. brizga 2x	10,343,534	2.28	0.02
A10AB05	NOVOMIX 30 FlexPen 100 i.e./ml susp.za inj. 3 ml peresnik 5x	4,472,866	0.98	0.21
L04AB01	Enbrel 50 mg inj.razt. brizga 4x	4,047,232	0.89	0.01
L01XE01	GLIVEC 400 mg film.obl.tbl. 30x	3,707,931	0.82	0.00
C09AA04	Prenessa 4 mg tbl. 30x	3,498,391	0.77	0.87
B01AC06	Aspirin protect 100 mg gastrorezist.tbl. 30x	3,281,866	0.72	2.69
L03AB08	BETAFERON 250 mcg/ml razt.za inj. 15x	3,038,586	0.67	0.01
R03AK06	SERETIDE DISKUS 50 mcg/500 mcg na odmerek prašek za inhal.60 odm.	3,032,295	0.67	0.13
R03BB04	SPIRIVA 18 mcg prašek za inhal. kaps. 30x+vdihovalnik	2,879,181	0.63	0.19
L03AB07	REBIF 44 mcg inj.brizga 0,5 ml 12x	2,628,444	0.58	0.01
	SKUPAJ	40,930,326	9.01	4.14

Glede na leto 2011 sta se na seznamu zamenjali dve zdravili in sicer se je na seznam uvrstilo zdravilo Rebiff 44 mcg inj brizga 0,5 ml, iz seznama pa se je umaknilo zdravilo Ciprallex 10 mg x 30 tablete.

3. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO ATC KLASIFIKACIJI V LETU 2012

Podatke o porabi zdravil prikazujemo po skupinah ATC (anatomsko – terapevtsko – kemično) klasifikacije zdravil. Glavne skupine ATC sistema pomenijo 14 skupin zdravil, od katerih vsaka opisuje anatomsko področje, na katero zdravila delujejo.

Anatomske glavne ATC skupine:

A	zdravila za bolezni prebavil in presnove
B	zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov
C	zdravila za bolezni srca in ožilja
D	zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva
G	zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni
H	hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov
J	zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij
L	zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji
M	zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema
N	zdravila z delovanjem na živčevje
P	antiparazitiki, insekticidi in repelenti
R	zdravila za bolezni dihal
S	zdravila za bolezni čutil
V	razna zdravila

V tabeli 8 prikazujemo število in vrednost izdanih receptov z zdravili v posamezni ATC skupini v letu 2012 in primerjavo z letom 2011.

Največje povečanje v številu receptov je bilo v skupini L – zdravila z delovanjem na novotvorbe iz katere je predpisano sorazmerno majhno število receptov, zato vsako relativno majhno absolutno povečanje števila izdanih receptov pomeni veliko odstotno povečanje števila receptov.

Povečanje števila receptov lahko zasledimo tudi v skupini zdravil razna zdravila (V) in hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov (H).

Največje zmanjšanje v številu izdanih receptov je bilo v skupini zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (G) in zdravil za bolezni dihal (R).

Stroški za zdravila so se znižali predvsem za zdravila, za bolezni srca in ožilja in za zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (za 8 %), medtem ko so se zvišali predvsem za zdravila, ki so razvrščena v skupino J (za 14 %) in skupino L (za 8 %).

Tabela 8: Kazalci za glavne skupine ATC klasifikacije, Slovenija 2012

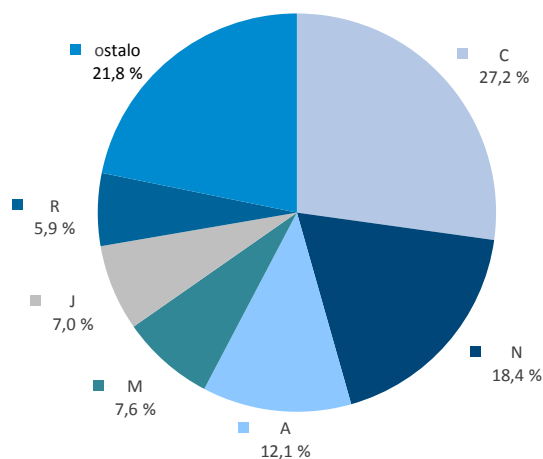
ATC skupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
Skupaj	16.431.049	100%	100	447.443.151	100%	97	27,23	7.991
A	1.992.318	12,1	103	52.747.420	11,8	96	26,48	969
B	918.799	5,6	103	25.677.231	5,7	103	27,95	447
C	4.461.360	27,2	101	104.499.747	23,4	92	23,42	2.170
D	609.068	3,7	98	7.689.650	1,7	93	12,63	296
G	890.564	5,4	94	24.348.644	5,4	92	27,34	433
H	316.735	1,9	106	8.537.295	1,9	93	26,95	154
J	1.148.201	7,0	99	22.403.725	5,0	114	19,51	558
L	120.546	0,7	126	69.679.232	15,6	108	578,03	59
M	1.249.914	7,6	98	18.585.075	4,2	96	14,87	608
N	3.027.233	18,4	100	72.212.216	16,1	90	23,85	1.472
P	46.145	0,3	105	357.198	0,1	105	7,74	22
R	975.025	5,9	96	27.630.301	6,2	95	28,34	474
S	651.804	4,0	101	8.045.964	1,8	99	12,34	317
V	23.337	0,1	113	5.029.453	1,1	107	215,51	11

Število receptov je bilo v letu 2012 največje z zdravili v skupinah:

- C zdravila za bolezni srca in ožilja (27,2% vseh Rp)
- N zdravila z delovanjem na živčevje (18,4% vseh Rp)
- A zdravila za bolezni prebavil in presnove (12,1% vseh Rp)
- M zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema (7,6% vseh Rp)

Le nekoliko manjši delež števila receptov kot zdravila iz skupine M so imela zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij, ki tvorijo skupino J.

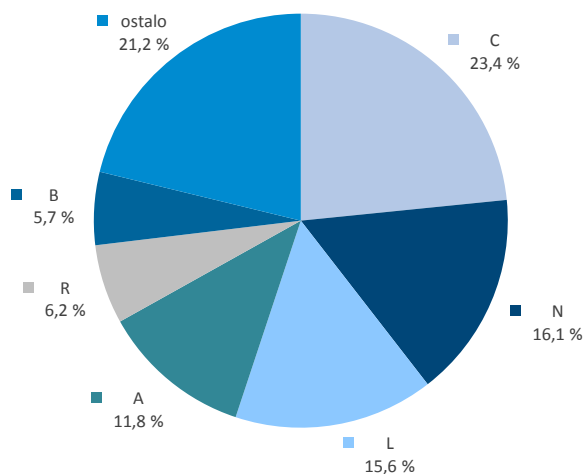
Grafikon 8: Odstotni delež v številu izdanih receptov, Slovenija 2012

Največji vrednostni odstotni deleži so bili porabljeni za zdravila iz skupin:

- C zdravila za bolezni srca in ožilja (23,4 % vseh stroškov za zdravila)
- N zdravila z delovanjem na živčevje (16,1 % vseh stroškov za zdravila)
- L zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (15,6 % vseh stroškov za zdravila)
- A zdravila za bolezni prebavil in presnove (11,8 % vseh stroškov za zdravila)

Grafikon 9: Odstotni delež v vrednosti izdanih receptov, Slovenija 2012

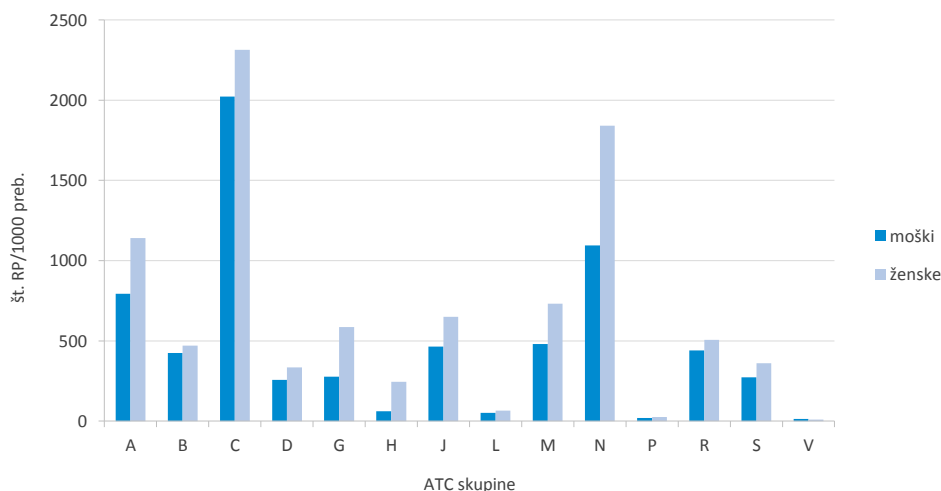
3.1 Predpisovanje po ATC skupinah in spolu v letu 2012

Vsak prebivalec Slovenije je prejel v povprečju 8,15 recepta z zdravili v vrednosti 221 evrov.

Ženske so pogosteje uporabljale zdravila iz vseh skupin ATC klasifikacije. Medtem ko je v povprečju vsak moški prejel 6,80 recepta v vrednosti 206,35 evrov, je prejela vsaka ženska 9,47 recepta v vrednosti 235,12 evrov.

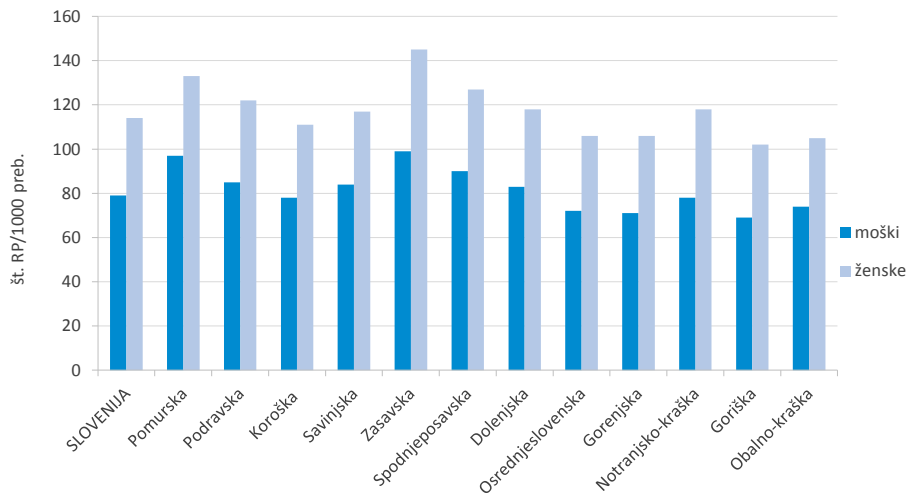
Razlike v številu receptov so največje v starostni skupini od 15 do 49 let, kjer je pogostost predpisovanja zdravil za ženske skoraj podvojena, glede na moške. Razlike v pogostosti predpisovanja ženskam in moškim so po 60. letu znatno manjše kot pri mlajši populaciji.

Največje razlike v pogostosti predpisovanja med spoloma so bile, tudi v letu 2012, pri predpisovanju zdravil iz skupine hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov, iz skupine zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni in iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje.

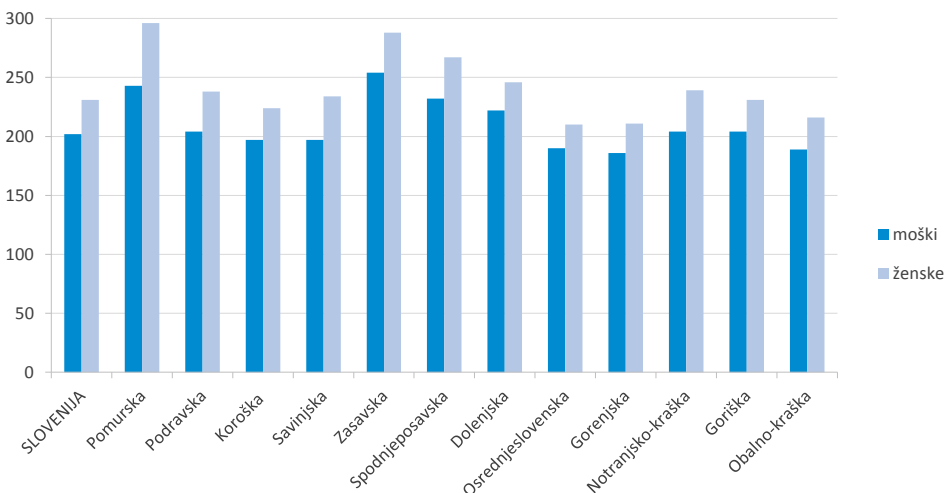
Grafikon 10: Pogostost predpisovanja receptov po ATC skupinah in spolu, Slovenija, 2012

Razlike v predpisovanju zdravil iz posameznih skupin ATC klasifikacije po regijah in spolu so za različne ATC skupine zdravil različna. Podrobneje prikazujemo razlike za zdravila iz skupin A,C in N.

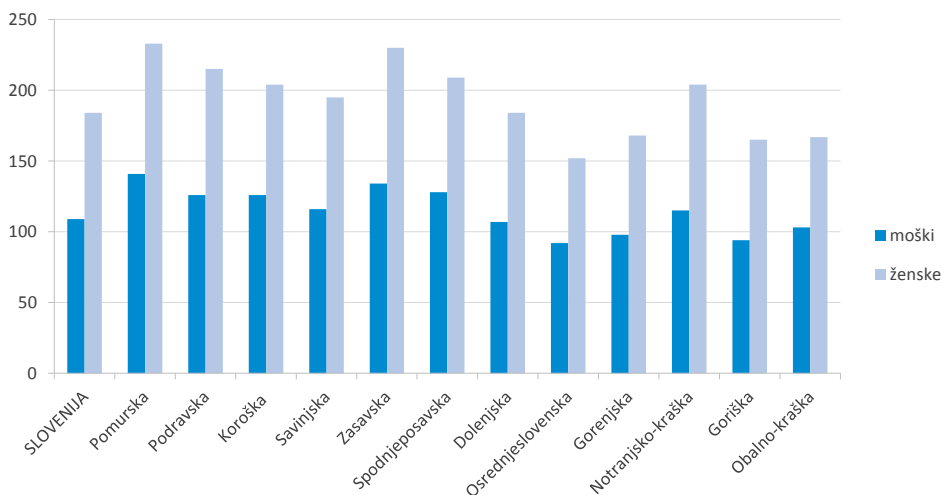
Grafikon 11: Pogostost predpisovanja receptov z zdravili za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu, Slovenija, 2012

Pogostost predpisovanja zdravil za bolezni prebavil in presnove je bila za ženske večja v vseh regijah. Primerjalno gledano je bila razlika med spoloma v posamezni regiji zelo podobna.

Grafikon 12: Pogostost predpisovanja receptov z zdravili za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu, Slovenija, 2012

V povprečju so prejele ženske tudi več zdravil za bolezni srca in ožilja. V letu 2012 so v zasavski, pomurski in spodnje-posavski regiji, kjer je bila pogostost predpisovanja moškimi največja, prejeli moški večje število receptov, kot je bilo slovensko povprečje za ženske.

Grafikon 13: Pogostost predpisovanja receptov z zdravili z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu, Slovenija, 2012

Pogostost predpisovanja zdravil z delovanjem na živčevje je bila za ženske večja v vseh regijah. Primerjalno gledano je bila razlika med spoloma v posamezni regiji zelo podobna.

3.2 Poraba po ATC skupinah in listah zdravil v letu 2012

Tabela 9 prikazujemo število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po skupinah ATC klasifikacije. Prikazane vrednosti so celotni stroški za zdravila, ne glede na plačnika. Glede na to da se razvrstitev za posamezna zdravila preko leta spreminja, smo vzeli razvrstitev zdravil na liste, na dan 31.12.2012.

Recepti s predpisanimi zdravili razvrščenimi na pozitivne liste (lista P100, P75,P*, PC, PC*) so v letu 2012 predstavljali 61,3 %, z vmesnih list (lista V,V*, VC, VC*) 35,8 % in recepti z nerazvrščenimi zdravili 2,9% delež v številu receptov.

Pri večini ATC skupinah zdravil je bilo predpisanih največ zdravil z ene izmed pozitivnih list. Izjemi sta skupina A in skupina C, kjer je bilo predpisano največ zdravil iz ene izmed vmesnih list.

Najmanjše razlike so za zdravila iz skupine C, ki so v številu receptov predstavljale največji delež zdravil. Delež izdanih zdravil za bolezni srca in ožilja, ki so bila razvrščena na vmesno listo je bil 51,4 %.

Delež vrednosti izdanih zdravil razvrščenih na pozitivno listo je bil 67,8 %, na vmesno listo 30,7 % in nerazvrščenih zdravil 1,5 %.

Za večino skupin zdravil je bilo porabljenih več sredstev za zdravila s pozitivne liste. Izjema so zdravila za bolezni srca in ožilja – skupina C, zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni – skupina G in zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema – skupina M.

Deleži sredstev za zdravila iz prej naštetih skupin so bili:

- Za zdravila skupine C – 58,37 % sredstev za zdravila z vmesne liste (60.992.648 evrov)
- Za zdravila skupine G – 50,98 % sredstev za zdravila z vmesne liste (12.412.483 evrov)
- Za zdravila skupine M – 62,71 % sredstev za zdravila z vmesne liste (11.654.318 evrov)

Tabela 9: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po skupinah ATC klasifikacije, Slovenija 2012

SKUPINA	ŠTEVILO RECEPTOV				VREDNOST RECEPTOV (v EUR)			
	VSI RP	POZITIVNA	VMESNA	IZVEN OZZ	VSI RP	POZITIVNA	VMESNA	IZVEN OZZ
SKUPAJ	16.431.049	10.071.702	5.874.120	485.227	447.443.151	303.106.029	137.627.410	6.709.712
A	1.992.318	913.471	1.036.048	42.799	52.747.420	33.998.190	18.267.720	481.510
B	918.799	830.921	55.099	32.779	25.677.231	21.905.552	3.320.591	451.088
C	4.461.360	2.100.594	2.292.552	68.214	104.499.747	42.570.064	60.992.648	937.035
D	609.068	436.355	59.004	113.709	7.689.650	6.004.536	748.969	936.145
G	890.564	505.497	336.235	48.832	24.348.644	10.120.935	12.412.483	1.815.226
H	316.735	312.073	2.685	1.977	8.537.295	7.057.726	1.410.275	69.294
J	1.148.201	1.117.727	12.391	18.083	22.403.725	21.788.595	403.307	211.823
L	120.546	100.998	19.199	349	69.679.232	66.699.898	2.904.138	75.196
M	1.249.914	648.720	576.069	25.125	18.585.075	6.675.033	11.654.318	255.724
N	3.027.233	1.912.109	1.057.770	57.354	72.212.216	52.440.861	18.889.699	881.656
P	46.145	44.995	0	1.150	357.198	345.596	0	11.602
R	975.025	718.028	199.006	57.991	27.630.301	24.288.727	2.869.882	471.692
S	651.804	423.274	211.824	16.706	8.045.964	6.246.438	1.693.642	105.884
V	23.337	6.940	16.238	159	5.029.453	2.963.878	2.059.738	5.837

3.3 Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine na 5. nivoju ATC klasifikacije

Seznam desetih zdravilnih učinkovin, ki so bila najpogosteje izdana na zdravniški recept se z leti bistveno ne spreminja, spreminja se predvsem vrstni red posameznih učinkovin.

Glede na leto 2011 je v letu 2012 na petem mestu po pogostosti predpisovanja atorvastatin zamenjal pantoprazol, na sedmem mestu je pantoprazol zamenjal atorvastatin in tramadol + kombinacije je iz devetega mesta izrinil amoksicilin + zaviralci laktamaz.

Tabela 10: Najpogosteje predpisane učinkovine, Slovenija, 2012

ATC	Zdravilna učinkovina	Število RP	% v štev. RP
N02BE01	paracetamol	602.630	3,6
B01AC06	acetilsalicilna kislina	543.726	3,2
M01AB05	diklofenak	451.667	2,7
C07AB07	bisoprolol	383.149	2,3
A02BC02	pantoprazol	326.273	1,9
C09AA04	perindopril	318.481	1,9
C10AA05	atorvastatin	297.100	1,8
M01AE02	naproksen	287.718	1,7
N02AX52	tramadol, kombinacije	277.736	1,7
J01CR02	amoksicilin + zav.laktamaz	273.004	1,6
	skupaj	3.761.484	22,4

V preteklih letih se je znatno bolj spreminjal seznam desetih učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, kar je bila posledica različnih ukrepov zniževanja cen zdravil.

Glede na leto 2011 se je seznam učinkovin, za katera je bilo porabljenih največ sredstev delno spremenil. Na prvem mestu je adalimumab zamenjal atorvastatin, ki se je uvrstil na četrto mesto. Rosuvastatin je z drugega mesta izpodrinil perindopril.

Na seznamu so se uvrstile tri nove zdravilne učinkovine in sicer imatinib, lenalidomid in formoterol in druge učinkovine. S seznama pa so se umaknili esomeparzol, olanzepin in omeprazol.

Tabela 10: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2012

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost RP v EUR	% v vred. RP
L04AB04	adalimumab	10.343.534	2,3
C10AA07	rosuvastatin	9.793.881	2,2
C09AA04	perindopril	9.072.038	2,0
C10AA05	atorvastatin	8.286.825	1,8
R03AK06	salmeterol	6.311.375	1,4
C09BA04	perindopril in diuretiki	6.178.044	1,4
A10AD05	insulin aspart	5.443.709	1,2
L01XX28	imatinib	4.855.846	1,1
L04AX04	lenalidomid	4.849.540	1,1
R03AK07	formoterol in druge učinkovine	4.492.142	1,0
	skupaj	69.626.934	15,5

3.4 Poraba zdravil po regijah in ATC klasifikaciji

Tabele 11 do 15 prikazujejo število receptov in vrednost izdanih zdravil, razdeljenih po glavnih skupinah ATC klasifikacije, v posamezni statistični regiji po starosti in spolu uporabnikov zdravil.

Tako kot prejšnje leto in v letu 2012 so zdravniki najpogosteje predpisali recepte v pomurski regiji (9,73 recepta na 1 prebivalca) in zasavski regiji (9,41 recepta na 1 prebivalca), najmanj v osrednje-slovenski regiji (7,42 recepta na 1 prebivalca).

Zdravila iz posameznih skupin ATC klasifikacije so bile najpogosteje predpisane v različnih regijah (tabela 15):

- V zasavski regiji so bila, primerjalno gledano glede na ostale regije, najpogosteje predpisana zdravila za bolezni prebavil in presnove (122 Rp/100 prebivalcev), zdravila za bolezni srca in ožilja (271 Rp/100 prebivalcev) in zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (53 Rp/100 preb.).
- Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov so bila najpogosteje predpisana v dveh regijah, v zasavski (51 Rp/100 prebivalcev) in v pomurski (51 Rp/100 prebivalcev).
- Odstopanja pri predpisovanju zdravil po regijah za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva so majhna (od 25 Rp/100 prebivalcev v zasavski do 34 Rp/100 prebivalcev v pomurski regiji).
- Zdravila za zdravljenje infekcij so bila najpogosteje predpisana v koroški regiji (68 Rp/100 prebivalcev in najmanj v goriški regiji (49 Rp/100 prebivalcev).
- V severovzhodnem delu Slovenije, kjer so pomurska, podravska in koroška regija, je večja pogostnost predpisovanja zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema.
- Velike razlike v pogostnosti predpisovanja so za zdravila z delovanjem na živčevje. Največ se ta zdravila predpisujejo v pomurski regiji (188 Rp/100 prebivalcev) in najmanj v osrednjeslovenski regiji (123 Rp/100 prebivalcev).
- Zdravila za bolezni dihal so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (55 Rp/100 prebivalcev), najmanj v goriški (41 Rp/100 prebivalcev) in osrednjeslovenski regiji (44 Rp/100 prebivalcev).

Največja vrednost izdanih zdravil na enega prebivalca je bila z 267 evri v zasavski regiji, kar je 21 % nad republiškim povprečjem. Izstopanje je bilo največje v vrednosti receptov z zdravili za bolezni srca in ožilja, s povprečno vrednostjo zdravil na enega prebivalca 65 evrov, kar je 27 % nad slovenskim povprečjem. Tudi stroški za zdravila za bolezni prebavil in presnove (38 EUR na 1 prebivalca) in zdravila z delovanjem na živčevje (43 EUR na 1 prebivalca), so bili na enega prebivalca zasavske regije višji, kot v ostalih regijah (tabela 14).

Največja povprečna vrednost zdravil predpisanih na en zdravniški recept, je bila v štirih regijah enaka (29 EUR na en recept), v obalno-kraški, goriški, gorenjski in osrednje-slovenski regiji, najnižja (24 EUR na en recept) v spodnje-posavski regiji (tabela 15).

Tabela 11: Število izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	16.763.305	1.154.035	2.818.909	607.796	2.181.630	411.745	629.206
A	1.992.318	136.402	335.932	68.024	261.786	53.553	76.279
B	918.799	60.555	155.844	29.047	123.547	22.431	33.104
C	4.461.360	320.362	715.404	151.963	560.672	118.625	175.162
D	609.068	40.188	99.335	18.556	78.680	10.943	21.729
G	890.564	58.625	151.628	34.848	114.077	23.044	29.037
H	316.735	14.625	40.431	10.300	42.344	6.394	9.970
J	1.148.201	77.853	185.978	49.056	157.746	23.163	44.923
L	120.546	6.598	18.067	3.853	14.295	2.515	3.978
M	1.249.914	85.532	236.542	49.932	169.899	27.135	47.030
N	3.027.233	222.755	552.179	119.351	405.423	80.103	118.105
P	46.145	2.474	7.154	1.302	5.302	675	1.781
R	975.025	65.474	158.959	38.085	119.726	23.116	36.922
S	651.804	38.162	104.744	20.925	79.992	11.924	19.865
V	23.337	1.219	3.293	682	3.345	580	781
ma,ga,obv	332.256	23.211	53.419	11.872	44.796	7.544	10.540

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	1.183.660	3.988.264	1.572.756	446.138	911.446	857.720
A	143.577	482.580	181.120	51.184	101.964	99.917
B	61.384	217.336	91.617	22.562	56.179	45.193
C	333.611	1.078.774	405.660	115.893	259.506	225.728
D	44.874	153.747	60.204	17.289	30.822	32.701
G	61.624	212.709	85.929	20.512	49.182	49.349
H	20.456	90.151	32.294	9.600	19.324	20.846
J	80.011	275.415	106.061	32.811	58.031	57.153
L	7.991	31.664	12.575	3.296	8.235	7.479
M	85.660	276.181	110.571	34.204	72.091	55.137
N	207.317	660.224	272.905	83.496	154.378	150.997
P	3.722	13.538	4.805	1.218	1.949	2.225
R	67.452	234.662	100.901	27.640	48.824	53.264
S	43.428	171.381	65.528	17.824	36.675	41.356
V	1.783	6.418	2.247	636	1.151	1.202
ma,ga,obv	20.770	83.484	40.339	7.973	13.135	15.173

Tabela 12: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	815	973	873	841	837	941	896
A	97	115	104	94	100	122	109
B	45	51	48	40	47	51	47
C	217	270	221	210	215	271	249
D	30	34	31	26	30	25	31
G	43	49	47	48	44	53	41
H	15	12	13	14	16	15	14
J	56	66	58	68	61	53	64
L	6	6	6	5	5	6	6
M	61	72	73	69	65	62	67
N	147	188	171	165	156	183	168
P	2	2	2	2	2	2	3
R	47	55	49	53	46	53	53
S	32	32	32	29	31	27	28
V	1	1	1	1	1	1	1
ma,ga,obv	16	20	17	16	17	17	15

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	829	742	770	851	764	769
A	101	90	89	98	86	90
B	43	40	45	43	47	41
C	234	201	199	221	218	202
D	31	29	29	33	26	29
G	43	40	42	39	41	44
H	14	17	16	18	16	19
J	56	51	52	63	49	51
L	6	6	6	6	7	7
M	60	51	54	65	60	49
N	145	123	134	159	129	135
P	3	3	2	2	2	2
R	47	44	49	53	41	48
S	30	32	32	34	31	37
V	1	1	1	1	1	1
ma,ga,obv	15	16	20	15	11	14

Tabela 13: Vrednost izdanih zdravil na recepte po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 (v EUR)

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	454.395.733	28.888.777	71.244.590	16.065.479	57.006.773	11.673.680	15.341.062
A	52.747.420	3.617.810	8.867.816	1.774.685	6.677.251	1.647.773	2.017.552
B	25.677.231	1.998.781	3.987.841	914.444	3.557.218	639.943	689.017
C	104.499.747	6.827.877	16.188.830	3.540.985	13.092.731	2.866.829	3.922.889
D	7.689.650	508.053	1.289.698	222.936	1.051.267	139.389	254.421
G	24.348.644	1.429.024	3.937.809	900.806	3.132.839	646.736	742.621
H	8.537.295	390.620	1.088.463	240.994	1.137.177	196.382	257.256
J	22.403.725	1.256.822	3.308.227	761.294	2.921.393	450.071	704.935
L	69.679.232	4.005.314	9.860.396	2.452.533	8.139.619	1.611.971	2.147.573
M	18.585.075	1.224.882	3.258.743	699.496	2.373.282	410.818	572.058
N	72.212.216	4.674.405	11.767.147	2.783.440	9.289.493	1.903.757	2.498.012
P	357.198	19.860	52.510	8.970	43.730	5.297	16.153
R	27.630.301	1.737.240	4.562.539	1.154.655	3.076.633	707.086	893.662
S	8.045.964	480.733	1.286.846	238.981	815.733	144.590	235.711
V	5.029.453	279.698	758.300	111.468	770.073	146.612	171.182
ma,ga,obv	6.952.583	437.658	1.029.425	259.792	928.334	156.426	218.020

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	29.974.390	115.510.008	45.583.989	12.400.600	26.055.095	24.651.295
A	3.399.475	12.643.715	5.312.814	1.362.645	2.609.661	2.816.223
B	1.186.554	5.917.837	2.745.979	855.161	1.838.181	1.346.273
C	7.753.362	26.122.580	10.204.148	2.751.940	5.902.124	5.325.452
D	544.534	1.876.100	765.414	218.235	376.734	442.869
G	1.617.584	5.945.157	2.479.859	589.240	1.454.402	1.472.569
H	610.537	2.472.508	940.038	238.379	459.387	505.555
J	1.360.232	6.711.102	2.072.836	577.146	1.045.434	1.234.233
L	4.581.018	19.215.120	6.973.984	2.063.495	4.763.307	3.864.902
M	1.114.148	4.615.395	1.767.409	486.209	1.205.310	857.324
N	4.438.562	17.814.334	6.983.073	1.941.895	3.950.555	4.167.544
P	31.056	98.082	36.697	9.512	15.185	20.146
R	1.989.800	6.894.295	3.087.146	792.059	1.273.120	1.462.066
S	578.175	2.150.526	878.676	203.462	484.038	548.494
V	351.023	1.236.715	425.759	138.747	396.717	243.161
ma,ga,obv	418.330	1.796.542	910.157	172.475	280.940	344.484

Tabela 14: Vrednost izdanih receptov (v EUR) na 1 prebivalca po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	221	244	221	222	219	267	218
A	26	31	27	25	26	38	29
B	12	17	12	13	14	15	10
C	51	58	50	49	50	65	56
D	4	4	4	3	4	3	4
G	12	12	12	12	12	15	11
H	4	3	3	3	4	4	4
J	11	11	10	11	11	10	10
L	34	34	31	34	31	37	31
M	9	10	10	10	9	9	8
N	35	39	36	39	36	43	36
P	0	0	0	0	0	0	0
R	13	15	14	16	12	16	13
S	4	4	4	3	3	3	3
V	2	2	2	2	3	3	2
ma,ga,obv	3	4	3	4	4	4	3

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	210	215	223	237	219	221
A	24	24	26	26	22	25
B	8	11	13	16	15	12
C	54	49	50	52	50	48
D	4	3	4	4	3	4
G	11	11	12	11	12	13
H	4	5	5	5	4	5
J	10	12	10	11	9	11
L	32	36	34	39	40	35
M	8	9	9	9	10	8
N	31	33	34	37	33	37
P	0	0	0	0	0	0
R	14	13	15	15	11	13
S	4	4	4	4	4	5
V	2	2	2	3	3	2
ma,ga,obv	3	3	4	3	2	3

Tabela 15: Povprečna vrednost (v EUR) izdanih zdravil na en recept po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	27	25	25	26	26	28	24
A	26	27	26	26	26	31	26
B	28	33	26	31	29	29	21
C	23	21	23	23	23	24	22
D	13	13	13	12	13	13	12
G	27	24	26	26	27	28	26
H	27	27	27	23	27	31	26
J	20	16	18	16	19	19	16
L	578	607	546	637	569	641	540
M	15	14	14	14	14	15	12
N	24	21	21	23	23	24	21
P	8	8	7	7	8	8	9
R	28	27	29	30	26	31	24
S	12	13	12	11	10	12	12
V	216	229	230	163	230	253	219
ma,ga,obv	21	19	19	22	21	21	21

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	25	29	29	28	29	29
A	24	26	29	27	26	28
B	19	27	30	38	33	30
C	23	24	25	24	23	24
D	12	12	13	13	12	14
G	26	28	29	29	30	30
H	30	27	29	25	24	24
J	17	24	20	18	18	22
L	573	607	555	626	578	517
M	13	17	16	14	17	16
N	21	27	26	23	26	28
P	8	7	8	8	8	9
R	29	29	31	29	26	27
S	13	13	13	11	13	13
V	197	193	189	218	345	202
ma,ga,obv	20	22	23	22	21	23

Tabele 16 do 21 prikazujejo podrobnejše razlike v porabi zdravil med spoloma po statističnih regijah in glavnih skupinah ATC klasifikacije.

Ženske pogosteje uporabljajo zdravila kot moški. V letu 2012 je dobila vsaka ženska v povprečju 9,47 recepta v vrednosti 235,1 evrov, vsak moški 6,80 recepta s predpisanimi zdravili v vrednosti 206,3 evra. V primerjavi z letom 2011 so razlike med spoloma, tako v številu predpisanih receptov, kot tudi v vrednosti predpisanih zdravil na enega prebivalca, nekoliko manjše. Ženske so prejele več receptov v vseh regijah in v vseh ATC skupinah.

Razlike med regijami v številu receptov na enega moškega prebivalca so manjše kot razlike med ženskami. Največ receptov so prejeli tako moški kot ženske v pomurski regiji (803 Rp/100 moških oz. 1.136 Rp/100 žensk) in najmanj v osrednjeslovenski regiji (621 Rp/100 moških oz. 857 Rp/100 žensk).

Tabela 16: Število izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 - MOŠKI

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	6.922.888	464.876	1.148.746	255.064	905.101	167.347	268.194
A	806.896	55.970	135.928	28.178	109.435	21.218	31.795
B	430.977	27.382	72.756	14.223	57.382	10.575	15.280
C	2.056.879	140.961	325.473	71.242	255.519	54.362	81.834
D	261.709	16.449	41.778	8.156	34.265	4.330	9.582
G	282.329	13.410	41.720	9.212	34.563	6.225	10.792
H	61.406	3.093	8.427	2.201	8.330	1.222	2.052
J	472.466	31.128	74.942	20.625	66.163	9.876	18.985
L	51.986	2.873	8.111	1.658	6.364	964	1.776
M	489.008	33.856	93.856	20.528	69.369	10.481	18.871
N	1.114.017	81.483	200.705	45.844	150.543	28.708	45.072
P	19.229	1.002	3.029	562	2.144	284	801
R	448.915	30.289	73.477	17.755	55.259	10.329	17.574
S	277.823	16.708	45.254	9.337	35.267	5.236	8.902
V	13.852	709	2.049	406	2.049	355	438
ma,ga,obv	135.396	9.563	21.241	5.137	18.449	3.182	4.440

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	505.607	1.633.911	647.518	186.393	380.548	359.583
A	59.683	190.347	71.591	20.518	41.264	40.969
B	29.073	101.806	43.332	10.939	26.269	21.960
C	158.984	500.567	187.975	53.874	121.252	104.836
D	19.760	66.242	25.877	7.607	13.239	14.424
G	22.171	71.631	27.835	8.042	17.789	18.939
H	4.456	16.082	6.434	1.912	3.651	3.546
J	34.301	111.493	43.150	13.900	24.419	23.484
L	3.555	12.877	5.534	1.425	3.513	3.336
M	35.104	102.457	43.105	13.189	26.989	21.203
N	76.632	242.149	99.105	30.477	55.813	57.486
P	1.537	5.665	1.909	524	761	1.011
R	31.506	106.281	46.812	12.484	23.175	23.974
S	18.844	69.155	27.376	7.745	16.360	17.639
V	1.099	3.695	1.279	345	725	703
ma,ga,obv	8.902	33.464	16.204	3.412	5.329	6.073

Tabela 17: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 - MOŠKI

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	680	803	720	704	696	781	761
A	79	97	85	78	84	99	90
B	42	47	46	39	44	49	43
C	202	243	204	197	197	254	232
D	26	28	26	22	26	20	27
G	28	23	26	25	27	29	31
H	6	5	5	6	6	6	6
J	46	54	47	57	51	46	54
L	5	5	5	5	5	4	5
M	48	58	59	57	53	49	54
N	109	141	126	126	116	134	128
P	2	2	2	2	2	1	2
R	44	52	46	49	43	48	50
S	27	29	28	26	27	24	25
V	1	1	1	1	2	2	1
ma,ga,obv	13	17	13	14	14	15	13

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	704	621	642	705	640	647
A	83	72	71	78	69	74
B	41	39	43	41	44	40
C	222	190	186	204	204	189
D	28	25	26	29	22	26
G	31	27	28	30	30	34
H	6	6	6	7	6	6
J	48	42	43	53	41	42
L	5	5	5	5	6	6
M	49	39	43	50	45	38
N	107	92	98	115	94	103
P	2	2	2	2	1	2
R	44	40	46	47	39	43
S	26	26	27	29	28	32
V	2	1	1	1	1	1
ma,ga,obv	12	13	16	13	9	11

Tabela 18: Vrednost izdanih zdravil na recepte po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 (v EUR) – MOŠKI

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	210.078.371	13.087.042	32.365.535	7.466.541	26.186.669	5.198.991	7.201.792
A	24.609.355	1.648.328	4.099.596	834.461	3.195.704	748.904	972.569
B	13.162.456	1.012.559	1.987.404	522.818	1.776.482	299.177	325.345
C	49.998.634	3.140.982	7.608.172	1.694.641	6.085.014	1.354.904	1.928.268
D	3.680.934	231.198	616.227	108.407	514.780	59.106	130.464
G	10.948.533	560.309	1.661.229	356.487	1.325.950	239.763	369.791
H	3.560.290	191.226	476.310	81.155	450.908	49.995	98.914
J	11.965.238	634.890	1.715.102	400.741	1.466.810	249.081	360.544
L	34.584.405	1.890.110	4.795.305	1.270.334	4.162.016	742.087	1.034.067
M	5.264.634	409.711	985.029	199.514	733.102	124.011	168.949
N	28.870.432	1.876.773	4.612.703	1.102.650	3.646.908	763.270	1.050.669
P	148.254	8.197	21.939	3.782	17.643	2.140	7.545
R	14.095.876	931.839	2.345.702	593.745	1.575.381	349.952	476.040
S	3.143.715	196.069	507.718	100.512	325.547	59.655	98.385
V	3.031.712	169.378	481.042	72.469	492.970	81.674	83.249
ma,ga,obv	3.013.903	185.473	452.057	124.825	417.454	75.272	96.993

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	13.919.938	53.389.749	21.443.323	6.043.924	12.269.380	11.505.487
A	1.620.617	5.870.222	2.428.030	636.560	1.230.334	1.324.030
B	563.404	2.853.878	1.542.103	607.725	980.175	691.386
C	3.855.012	12.603.765	4.953.022	1.311.354	2.878.237	2.585.263
D	264.315	892.155	359.702	106.894	178.594	219.092
G	783.229	2.752.351	1.133.497	306.625	748.885	710.417
H	234.671	994.676	437.500	135.063	215.775	194.097
J	761.488	3.810.774	1.062.705	326.842	518.213	658.048
L	2.177.537	9.511.122	3.662.174	1.079.359	2.353.402	1.906.892
M	330.941	1.153.382	476.205	133.947	304.029	245.814
N	1.704.306	7.223.154	2.818.012	765.289	1.585.055	1.721.643
P	13.307	40.053	14.136	4.185	5.908	9.419
R	1.002.573	3.427.392	1.562.358	408.250	700.794	721.850
S	223.605	789.776	339.651	77.588	209.691	215.518
V	192.551	723.008	275.679	66.679	238.321	154.692
ma,ga,obv	192.382	744.041	378.549	77.564	121.967	147.326

Tabela 19: Število izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 - ŽENSKE

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	9.840.417	689.159	1.670.163	352.732	1.276.529	244.398	361.012
A	1.185.422	80.432	200.004	39.846	152.351	32.335	44.484
B	487.822	33.173	83.088	14.824	66.165	11.856	17.824
C	2.404.481	179.401	389.931	80.721	305.153	64.263	93.328
D	347.359	23.739	57.557	10.400	44.415	6.613	12.147
G	608.235	45.215	109.908	25.636	79.514	16.819	18.245
H	255.329	11.532	32.004	8.099	34.014	5.172	7.918
J	675.735	46.725	111.036	28.431	91.583	13.287	25.938
L	68.560	3.725	9.956	2.195	7.931	1.551	2.202
M	760.906	51.676	142.686	29.404	100.530	16.654	28.159
N	1.913.216	141.272	351.474	73.507	254.880	51.395	73.033
P	26.916	1.472	4.125	740	3.158	391	980
R	526.110	35.185	85.482	20.330	64.467	12.787	19.348
S	373.981	21.454	59.490	11.588	44.725	6.688	10.963
V	9.485	510	1.244	276	1.296	225	343
ma,ga,obv	196.860	13.648	32.178	6.735	26.347	4.362	6.100

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	678.053	2.354.353	925.238	259.745	530.898	498.137
A	83.894	292.233	109.529	30.666	60.700	58.948
B	32.311	115.530	48.285	11.623	29.910	23.233
C	174.627	578.207	217.685	62.019	138.254	120.892
D	25.114	87.505	34.327	9.682	17.583	18.277
G	39.453	141.078	58.094	12.470	31.393	30.410
H	16.000	74.069	25.860	7.688	15.673	17.300
J	45.710	163.922	62.911	18.911	33.612	33.669
L	4.436	18.787	7.041	1.871	4.722	4.143
M	50.556	173.724	67.466	21.015	45.102	33.934
N	130.685	418.075	173.800	53.019	98.565	93.511
P	2.185	7.873	2.896	694	1.188	1.214
R	35.946	128.381	54.089	15.156	25.649	29.290
S	24.584	102.226	38.152	10.079	20.315	23.717
V	684	2.723	968	291	426	499
ma,ga,obv	11.868	50.020	24.135	4.561	7.806	9.100

Tabela 20: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 - ŽENSKE

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	947	1.136	1.022	979	978	1.094	1.033
A	114	133	122	111	117	145	127
B	47	55	51	41	51	53	51
C	231	296	238	224	234	288	267
D	33	39	35	29	34	30	35
G	59	75	67	71	61	75	52
H	25	19	20	22	26	23	23
J	65	77	68	79	70	59	74
L	7	6	6	6	6	7	6
M	73	85	87	82	77	75	81
N	184	233	215	204	195	230	209
P	3	2	3	2	2	2	3
R	51	58	52	56	49	57	55
S	36	35	36	32	34	30	31
V	1	1	1	1	1	1	1
ma,ga,obv	19	23	20	19	20	20	17

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	955	857	896	999	888	889
A	118	106	106	118	102	105
B	46	42	47	45	50	41
C	246	210	211	239	231	216
D	35	32	33	37	29	33
G	56	51	56	48	53	54
H	23	27	25	30	26	31
J	64	60	61	73	56	60
L	6	7	7	7	8	7
M	71	63	65	81	75	61
N	184	152	168	204	165	167
P	3	3	3	3	2	2
R	51	47	52	58	43	52
S	35	37	37	39	34	42
V	1	1	1	1	1	1
ma,ga,obv	17	18	23	18	13	16

Tabela 21: Vrednost izdanih zdravil na recepte po skupinah (ATC, M, G, O) in statističnih regijah, Slovenija, 2012 (v EUR) - ŽENSKE

SKUPINA	SLOVENIJA	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska
SKUPAJ	244.317.366	15.801.734	38.879.054	8.598.940	30.820.106	6.474.691	8.139.266
A	28.138.064	1.969.482	4.768.220	940.223	3.481.548	898.869	1.044.983
B	12.514.776	986.222	2.000.437	391.626	1.780.737	340.767	363.672
C	54.501.115	3.686.895	8.580.658	1.846.344	7.007.717	1.511.925	1.994.620
D	4.008.715	276.855	673.471	114.529	536.487	80.283	123.957
G	13.400.111	868.715	2.276.580	544.319	1.806.889	406.973	372.830
H	4.977.005	199.394	612.153	159.839	686.269	146.387	158.342
J	10.438.487	621.932	1.593.125	360.553	1.454.583	200.990	344.390
L	35.094.828	2.115.203	5.065.091	1.182.199	3.977.603	869.885	1.113.506
M	13.320.439	815.171	2.273.714	499.982	1.640.180	286.808	403.108
N	43.341.786	2.797.632	7.154.444	1.680.790	5.642.585	1.140.487	1.447.342
P	208.945	11.663	30.571	5.189	26.087	3.157	8.608
R	13.534.426	805.401	2.216.836	560.910	1.501.252	357.134	417.622
S	4.902.248	284.664	779.128	138.470	490.186	84.934	137.326
V	1.997.741	110.320	277.258	38.999	277.103	64.938	87.933
ma,ga,obv	3.938.680	252.185	577.368	134.968	510.880	81.154	121.027

SKUPINA	Dolenjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška
SKUPAJ	16.054.453	62.120.258	24.140.664	6.356.676	13.785.716	13.145.808
A	1.778.858	6.773.493	2.884.784	726.084	1.379.327	1.492.193
B	623.150	3.063.959	1.203.876	247.436	858.007	654.887
C	3.898.351	13.518.816	5.251.126	1.440.586	3.023.887	2.740.190
D	280.219	983.945	405.711	111.341	198.140	223.777
G	834.354	3.192.805	1.346.362	282.615	705.517	762.152
H	375.866	1.477.831	502.538	103.316	243.612	311.458
J	598.744	2.900.328	1.010.131	250.304	527.221	576.186
L	2.403.481	9.703.998	3.311.810	984.137	2.409.905	1.958.010
M	783.207	3.462.012	1.291.204	352.262	901.281	611.510
N	2.734.256	10.591.181	4.165.062	1.176.606	2.365.500	2.445.901
P	17.749	58.029	22.561	5.327	9.277	10.727
R	987.228	3.466.904	1.524.787	383.810	572.326	740.216
S	354.570	1.360.749	539.025	125.874	274.347	332.975
V	158.472	513.707	150.079	72.068	158.395	88.469
ma,ga,obv	225.948	1.052.501	531.608	94.910	158.974	197.157

3.5 Poraba zdravil v številu receptov na prvem nivoju ATC klasifikacije po starostnih skupinah in spolu

Tabele 22 do 30 prikazujejo število in vrednost izdanih receptov glede na starostne skupine in spol prebivalcev, katerim so bila izdana zdravila iz posameznih ATC skupin.

Pogostnost predpisovanja zdravil je v večini starostnih skupinah večja za žensko populacijo. Izjema so starostne skupine 0 do 4 let in 5 do 9 let, v katerih prejemajo moški zdravila pogosteje kot ženske.

Tudi pri določenih skupinah zdravil, pri upoštevanju starostne skupine in ATC klasifikacije, zasledimo izjeme, kjer je poraba zdravil večja za moško populacijo:

- Dečkom v starostni skupini 0 do 4 let so bila pogosteje predpisana predvsem zdravila za sistemske zdravljenje infekcij (125 Rp/100 moških oz. 118 Rp/100 žensk) in zdravila za bolezni dihal (89 Rp/100 moških oz. 72 Rp/100 žensk).
- Dečkom v starostni skupini 5 do 9 let so bila pogosteje predpisana predvsem zdravila za bolezni dihal (60 Rp/100 moških oz. 46 Rp/100 žensk).
- Moškim v starostnih skupinah nad 50 let so bila pogosteje predpisana zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov.
- Moškim v starostnih skupinah nad 20 let do 69 let so bila pogosteje predpisana zdravila za bolezni srca in ožilja.
- Moškim v starostnih skupinah nad 60 let so bila pogosteje kot ženskam predpisana zdravila za bolezni dihal.

Stroški za zdravila so večji za ženske, z izjemo stroškov za zdravila v starostnih skupinah 0 do 4 let, 5 do 9 let, 10 do 14 let, 50 do 59 let in 60 do 69 let. Tudi po 69 letu so stroški za zdravila na enega prebivalca večji za moške, v absolutnih številkah pa so zaradi manjšega števila moških nižji kot za žensko populacijo.

Tabela 22: Število izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	16.763.305	626.410	247.383	173.136	258.308	764.538	1.099.788
A	1.992.318	78.483	8.425	11.132	16.629	52.862	94.716
B	918.799	8.244	1.152	1.336	3.449	19.978	31.190
C	4.461.360	955	1.045	1.572	2.937	15.160	61.973
D	609.068	44.112	19.456	20.702	32.727	55.268	60.835
G	890.564	544	330	1.146	52.053	196.050	145.886
H	316.735	867	4.044	2.575	3.027	14.524	30.469
J	1.148.201	133.740	71.384	34.294	41.876	109.393	150.098
L	120.546	171	407	541	739	3.520	8.375
M	1.249.914	27.409	9.001	7.844	17.102	58.761	107.175
N	3.027.233	100.503	36.774	26.756	29.222	116.989	239.236
P	46.145	4.639	4.533	1.826	972	3.865	6.873
R	975.025	89.170	50.054	38.354	34.128	67.658	93.730
S	651.804	82.025	25.520	14.936	13.413	33.094	47.427
V	23.337	3.523	692	795	701	806	1.079
ma,ga,obv	332.256	52.025	14.566	9.327	9.333	16.610	20.726

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +	ndef.
SKUPAJ	1.586.397	2.868.588	3.334.036	3.442.028	1.360.696	991.871	10.126
A	165.817	366.439	450.342	446.430	172.118	128.415	510
B	44.860	125.158	213.453	269.850	114.774	85.093	262
C	255.336	823.421	1.209.705	1.277.725	481.843	328.786	902
D	71.313	96.686	86.896	74.185	26.600	19.496	792
G	114.219	92.001	112.906	115.477	36.803	19.878	3.271
H	41.398	65.647	69.722	54.951	18.483	10.798	230
J	136.237	156.865	129.153	106.863	42.111	35.444	743
L	14.879	25.656	27.390	25.069	8.793	4.971	35
M	177.365	272.446	237.844	211.625	75.462	47.561	319
N	367.273	561.285	505.054	557.424	262.750	221.830	2.137
P	7.035	6.949	4.899	3.111	859	527	57
R	107.818	148.436	137.869	126.337	48.050	33.096	325
S	54.029	81.528	98.792	118.866	47.194	34.631	349
V	1.440	3.281	4.325	4.408	1.543	744	0
ma,ga,obv	27.378	42.790	45.686	49.707	23.313	20.601	194

Tabela 23: Število izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 - MOŠKI

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	6.922.888	332.323	129.491	87.002	86.447	234.321	418.088
A	806.896	37.643	4.140	4.806	5.602	19.768	39.608
B	430.977	4.716	611	477	720	2.623	6.437
C	2.056.879	658	645	915	1.627	8.539	39.003
D	261.709	23.079	9.756	9.394	15.046	21.853	25.507
G	282.329	403	137	145	281	1.601	3.643
H	61.406	512	2.357	1.220	991	2.823	5.233
J	472.466	70.639	35.600	16.318	15.852	38.571	57.233
L	51.986	80	195	275	339	1.590	3.551
M	489.008	15.457	4.816	3.482	6.333	26.082	47.902
N	1.114.017	52.911	18.979	14.979	13.315	58.838	115.195
P	19.229	2.399	2.121	849	364	1.211	2.514
R	448.915	50.717	28.938	21.581	15.721	28.508	40.564
S	277.823	44.177	13.565	7.732	6.045	15.782	22.997
V	13.852	1.939	474	468	432	420	734
ma,ga,obv	135.396	26.993	7.157	4.361	3.779	6.112	7.967

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +	ndef.
SKUPAJ	640.375	1.333.433	1.591.864	1.394.269	443.886	226.351	5.038
A	74.584	175.780	206.330	163.358	49.643	25.369	265
B	20.265	76.931	125.771	127.721	42.749	21.823	133
C	150.909	463.122	624.044	532.998	158.409	75.466	544
D	29.719	42.498	40.187	30.445	8.896	4.881	448
G	9.337	38.532	83.009	96.443	31.095	16.205	1.498
H	6.712	11.423	13.255	11.567	3.531	1.714	68
J	51.683	62.503	56.745	43.623	14.716	8.613	370
L	5.699	10.207	11.529	12.259	4.274	1.971	17
M	71.543	117.252	99.646	68.682	19.139	8.512	162
N	140.129	215.855	199.553	179.228	66.648	37.394	993
P	2.759	3.019	2.134	1.357	340	131	31
R	40.902	61.730	66.998	61.403	20.797	10.853	203
S	24.670	34.413	40.455	43.930	15.396	8.454	207
V	791	2.146	2.782	2.535	833	298	0
ma,ga,obv	10.673	18.022	19.426	18.720	7.420	4.667	99

Tabela 24: Število izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 - ŽENSKE

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	9.840.417	294.087	117.892	86.134	171.861	530.217	681.700
A	1.185.422	40.840	4.285	6.326	11.027	33.094	55.108
B	487.822	3.528	541	859	2.729	17.355	24.753
C	2.404.481	297	400	657	1.310	6.621	22.970
D	347.359	21.033	9.700	11.308	17.681	33.415	35.328
G	608.235	141	193	1.001	51.772	194.449	142.243
H	255.329	355	1.687	1.355	2.036	11.701	25.236
J	675.735	63.101	35.784	17.976	26.024	70.822	92.865
L	68.560	91	212	266	400	1.930	4.824
M	760.906	11.952	4.185	4.362	10.769	32.679	59.273
N	1.913.216	47.592	17.795	11.777	15.907	58.151	124.041
P	26.916	2.240	2.412	977	608	2.654	4.359
R	526.110	38.453	21.116	16.773	18.407	39.150	53.166
S	373.981	37.848	11.955	7.204	7.368	17.312	24.430
V	9.485	1.584	218	327	269	386	345
ma,ga,obv	196.860	25.032	7.409	4.966	5.554	10.498	12.759

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +	ndef.
SKUPAJ	946.022	1.535.155	1.742.172	2.047.759	916.810	765.520	5.088
A	91.233	190.659	244.012	283.072	122.475	103.046	245
B	24.595	48.227	87.682	142.129	72.025	63.270	129
C	104.427	360.299	585.661	744.727	323.434	253.320	358
D	41.594	54.188	46.709	43.740	17.704	14.615	344
G	104.882	53.469	29.897	19.034	5.708	3.673	1.773
H	34.686	54.224	56.467	43.384	14.952	9.084	162
J	84.554	94.362	72.408	63.240	27.395	26.831	373
L	9.180	15.449	15.861	12.810	4.519	3.000	18
M	105.822	155.194	138.198	142.943	56.323	39.049	157
N	227.144	345.430	305.501	378.196	196.102	184.436	1.144
P	4.276	3.930	2.765	1.754	519	396	26
R	66.916	86.706	70.871	64.934	27.253	22.243	122
S	29.359	47.115	58.337	74.936	31.798	26.177	142
V	649	1.135	1.543	1.873	710	446	0
ma,ga,obv	16.705	24.768	26.260	30.987	15.893	15.934	95

Tabela 25: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	815	568	264	189	259	294	354
A	97	71	9	12	17	20	30
B	45	7	1	1	3	8	10
C	217	1	1	2	3	6	20
D	30	40	21	23	33	21	20
G	43	0	0	1	52	75	47
H	15	1	4	3	3	6	10
J	56	121	76	37	42	42	48
L	6	0	0	1	1	1	3
M	61	25	10	9	17	23	34
N	147	91	39	29	29	45	77
P	2	4	5	2	1	1	2
R	47	81	54	42	34	26	30
S	32	74	27	16	13	13	15
V	1	3	1	1	1	0	0
ma,ga,obv	16	47	16	10	9	6	7

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +
SKUPAJ	522	937	1.466	2.119	2.550	2.655
A	55	120	198	275	323	344
B	15	41	94	166	215	228
C	84	269	532	787	903	880
D	23	32	38	46	50	52
G	38	30	50	71	69	53
H	14	21	31	34	35	29
J	45	51	57	66	79	95
L	5	8	12	15	16	13
M	58	89	105	130	141	127
N	121	183	222	343	492	594
P	2	2	2	2	2	1
R	35	48	61	78	90	89
S	18	27	43	73	88	93
V	0	1	2	3	3	2
ma,ga,obv	9	14	20	31	44	55

Tabela 26: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 - MOŠKI

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	680	586	270	184	169	174	257
A	79	66	9	10	11	15	24
B	42	8	1	1	1	2	4
C	202	1	1	2	3	6	24
D	26	41	20	20	29	16	16
G	28	1	0	0	1	1	2
H	6	1	5	3	2	2	3
J	46	125	74	34	31	29	35
L	5	0	0	1	1	1	2
M	48	27	10	7	12	19	29
N	109	93	40	32	26	44	71
P	2	4	4	2	1	1	2
R	44	89	60	46	31	21	25
S	27	78	28	16	12	12	14
V	1	3	1	1	1	0	0
ma,ga,obv	13	48	15	9	7	5	5

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +
SKUPAJ	411	856	1.446	2.042	2.481	2.571
A	48	113	187	239	277	288
B	13	49	114	187	239	248
C	97	297	567	780	885	857
D	19	27	37	45	50	55
G	6	25	75	141	174	184
H	4	7	12	17	20	19
J	33	40	52	64	82	98
L	4	7	10	18	24	22
M	46	75	91	101	107	97
N	90	139	181	262	372	425
P	2	2	2	2	2	1
R	26	40	61	90	116	123
S	16	22	37	64	86	96
V	1	1	3	4	5	3
ma,ga,obv	7	12	18	27	41	53

Tabela 27: Število izdanih receptov na 100 prebivalcev po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 - ŽENSKE

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	947	549	259	194	355	425	461
A	114	76	9	14	23	27	37
B	47	7	1	2	6	14	17
C	231	1	1	1	3	5	16
D	33	39	21	25	37	27	24
G	59	0	0	2	107	156	96
H	25	1	4	3	4	9	17
J	65	118	79	41	54	57	63
L	7	0	0	1	1	2	3
M	73	22	9	10	22	26	40
N	184	89	39	27	33	47	84
P	3	4	5	2	1	2	3
R	51	72	46	38	38	31	36
S	36	71	26	16	15	14	17
V	1	3	0	1	1	0	0
ma,ga,obv	19	47	16	11	11	8	9

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +
SKUPAJ	638	1.020	1.485	2.176	2.585	2.681
A	62	127	208	301	345	361
B	17	32	75	151	203	222
C	70	239	499	791	912	887
D	28	36	40	46	50	51
G	71	36	25	20	16	13
H	23	36	48	46	42	32
J	57	63	62	67	77	94
L	6	10	14	14	13	11
M	71	103	118	152	159	137
N	153	230	260	402	553	646
P	3	3	2	2	1	1
R	45	58	60	69	77	78
S	20	31	50	80	90	92
V	0	1	1	2	2	2
ma,ga,obv	11	16	22	33	45	56

Tabela 28: Vrednost izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 (v EUR)

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	454.395.733	6.069.939	3.851.142	4.398.247	5.524.605	18.840.030	32.608.673
A	52.747.420	412.390	164.471	277.804	387.934	1.247.848	2.322.975
B	25.677.231	78.129	13.218	19.712	72.379	711.472	1.930.494
C	104.499.747	37.102	51.237	185.375	166.181	635.238	1.458.449
D	7.689.650	357.117	178.891	234.251	483.861	802.234	856.758
G	24.348.644	15.667	36.294	32.259	1.046.278	3.666.947	2.982.870
H	8.537.295	99.303	625.649	981.013	358.800	294.020	455.122
J	22.403.725	1.370.058	901.912	472.219	594.175	2.242.203	3.658.523
L	69.679.232	28.952	93.807	285.036	530.057	3.677.633	8.968.468
M	18.585.075	142.788	51.428	45.304	84.916	315.601	696.944
N	72.212.216	488.571	354.497	603.928	656.540	3.155.987	6.134.737
P	357.198	44.444	44.711	18.305	8.143	28.103	50.110
R	27.630.301	1.026.520	673.607	630.606	565.715	1.246.313	1.955.140
S	8.045.964	386.871	143.320	98.572	88.743	224.255	343.591
V	5.029.453	554.244	175.022	248.837	274.481	259.934	376.198
ma,ga,obv	6.952.582	1.027.783	343.078	265.026	206.402	332.242	418.294

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +	ndef.
SKUPAJ	47.147.615	84.340.900	96.783.014	95.709.311	35.289.506	23.542.746	290.005
A	4.530.929	10.806.337	13.506.500	12.105.255	4.222.869	2.747.388	14.720
B	1.594.312	3.332.251	5.343.414	7.202.176	3.118.191	2.253.392	8.091
C	6.223.685	20.851.681	29.306.182	29.026.085	10.133.986	6.408.976	15.570
D	988.997	1.317.538	1.120.541	848.244	285.897	200.983	14.338
G	2.453.360	2.987.716	4.350.800	4.498.905	1.430.488	702.954	144.106
H	1.001.091	1.368.395	1.604.128	1.284.242	316.604	135.603	13.325
J	3.755.382	3.844.014	2.871.075	1.590.717	611.579	482.177	9.691
L	11.846.264	16.289.255	14.006.894	10.559.722	2.395.472	989.759	7.913
M	1.475.493	3.220.677	4.216.692	5.053.081	2.032.068	1.244.274	5.809
N	9.124.522	12.867.479	11.599.466	14.116.634	7.071.486	5.994.412	43.957
P	48.739	47.196	33.600	22.324	6.654	4.017	852
R	2.666.671	4.816.556	5.359.793	5.440.223	2.030.401	1.214.431	4.325
S	524.609	1.073.326	1.636.529	2.085.890	822.720	614.287	3.251
V	321.907	591.592	828.408	878.938	354.178	165.713	1
ma,ga,obv	591.654	926.887	998.992	996.875	456.913	384.380	4.056

Tabela 29: Vrednost izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 (v EUR) - MOŠKI

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	210.078.367	3.303.268	2.137.095	2.311.160	2.265.536	7.579.948	15.506.025
A	24.609.355	185.997	87.019	108.723	184.187	604.562	1.166.876
B	13.162.455	45.864	6.830	6.821	25.170	386.380	1.325.437
C	49.998.634	31.523	23.981	82.431	61.318	264.095	929.318
D	3.680.935	187.608	85.017	106.479	257.461	367.987	422.464
G	10.948.533	12.456	18.094	8.168	13.169	98.992	166.837
H	3.560.291	49.893	371.645	500.573	268.262	128.562	164.330
J	11.965.237	722.441	460.229	213.302	240.026	1.164.413	2.145.689
L	34.584.404	12.755	62.782	152.041	273.525	1.615.929	4.120.057
M	5.264.635	80.285	27.628	20.646	31.493	140.204	309.980
N	28.870.431	256.295	206.675	422.876	333.288	1.848.788	3.203.695
P	148.252	22.888	21.279	8.608	3.289	9.142	17.766
R	14.095.875	622.927	412.863	346.268	287.408	567.651	950.278
S	3.143.715	209.191	78.789	53.413	41.041	105.248	165.554
V	3.031.713	331.630	97.770	154.443	159.582	144.764	244.190
ma,ga,obv	3.013.902	531.515	176.494	126.368	86.317	133.231	173.554

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +	ndef.
SKUPAJ	21.562.481	42.924.408	50.201.749	43.037.023	13.086.967	6.015.172	147.535
A	2.374.372	5.966.829	7.036.501	4.967.509	1.319.882	600.539	6.359
B	837.472	1.834.262	3.074.022	3.636.038	1.329.577	649.634	4.948
C	3.877.771	11.996.006	15.472.853	12.374.824	3.372.824	1.502.006	9.684
D	483.636	652.164	567.933	382.659	104.179	53.943	9.405
G	410.817	1.537.107	3.238.917	3.622.968	1.171.040	569.226	80.742
H	362.484	595.822	499.314	509.049	81.441	27.423	1.493
J	2.139.743	2.164.365	1.628.294	718.506	236.457	126.965	4.807
L	5.088.552	8.130.566	7.667.523	5.592.299	1.449.644	417.916	815
M	563.790	1.152.955	1.281.003	1.112.680	387.861	153.486	2.624
N	3.667.955	5.319.754	5.121.155	5.381.628	1.984.334	1.104.369	19.619
P	18.150	19.755	14.170	9.197	2.774	928	306
R	1.103.714	2.288.016	2.986.317	3.028.211	1.010.389	489.273	2.560
S	223.100	426.326	645.736	768.021	267.033	158.119	2.144
V	166.005	401.930	523.787	515.709	216.164	75.738	1
ma,ga,obv	244.920	438.551	444.224	417.725	153.368	85.607	2.028

Tabela 30: Vrednost izdanih receptov po skupinah (ATC, M, G, O) in starostnih skupinah, Slovenija, 2012 (v EUR) - ŽENSKE

SKUPINA	Skupaj	0 - 4 let	5 - 9 let	10 - 14 let	15 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let
SKUPAJ	244.317.366	2.766.672	1.714.048	2.087.088	3.259.069	11.260.082	17.102.649
A	28.138.064	226.392	77.451	169.081	203.747	643.286	1.156.099
B	12.514.776	32.265	6.388	12.891	47.209	325.092	605.057
C	54.501.115	5.579	27.256	102.944	104.863	371.143	529.130
D	4.008.715	169.508	93.874	127.773	226.400	434.247	434.294
G	13.400.111	3.211	18.200	24.092	1.033.109	3.567.955	2.816.034
H	4.977.005	49.410	254.004	480.440	90.538	165.459	290.792
J	10.438.487	647.617	441.683	258.916	354.149	1.077.789	1.512.834
L	35.094.828	16.197	31.026	132.995	256.532	2.061.704	4.848.411
M	13.320.439	62.503	23.800	24.658	53.424	175.396	386.964
N	43.341.786	232.277	147.822	181.052	323.252	1.307.199	2.931.042
P	208.945	21.557	23.432	9.697	4.853	18.962	32.345
R	13.534.426	403.593	260.744	284.338	278.307	678.662	1.004.863
S	4.902.248	177.681	64.531	45.159	47.702	119.007	178.036
V	1.997.741	222.614	77.253	94.394	114.899	115.170	132.009
ma,ga,obv	3.938.680	496.268	166.584	138.658	120.085	199.011	244.739

SKUPINA	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 84 let	85 let +	ndef.
SKUPAJ	25.585.139	41.416.489	46.581.261	52.672.283	22.202.538	17.527.576	142.472
A	2.156.557	4.839.508	6.470.000	7.137.745	2.902.987	2.146.849	8.362
B	756.841	1.497.989	2.269.392	3.566.137	1.788.614	1.603.759	3.142
C	2.345.915	8.855.676	13.833.329	16.651.260	6.761.162	4.906.971	5.887
D	505.360	665.374	552.608	465.586	181.718	147.039	4.934
G	2.042.543	1.450.608	1.111.882	875.936	259.448	133.727	63.366
H	638.607	772.573	1.104.814	775.194	235.163	108.180	11.831
J	1.615.639	1.679.648	1.242.780	872.212	375.122	355.212	4.886
L	6.757.712	8.158.688	6.339.371	4.967.423	945.827	571.843	7.099
M	911.705	2.067.722	2.935.688	3.940.400	1.644.207	1.090.788	3.184
N	5.456.567	7.547.725	6.478.310	8.735.005	5.087.151	4.890.043	24.341
P	30.590	27.442	19.430	13.127	3.880	3.089	541
R	1.562.957	2.528.539	2.373.475	2.412.012	1.020.013	725.158	1.765
S	301.510	647.000	990.793	1.317.869	555.687	456.169	1.104
V	155.902	189.661	304.622	363.227	138.014	89.976	0
ma,ga,obv	346.734	488.336	554.767	579.150	303.545	298.773	2.030

4. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH

4.1 A Zdravila za bolezni prebavil in presnove

Zdravila za bolezni prebavil in presnove so razvrščena v 16 podskupin:

- A01 zdravila v zobozdravstvu
- A02 zdravila za kislinsko pogojene bolezni
- A03 zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj
- A04 antiemetiki in zdravila proti slabosti
- A05 zdravila za bolezni žolča in jeter
- A06 odvajala
- A07 antidiaroiiki, protivnetna in protimikrobna zdravila
- A08 zaviralci apetita, brez dietnih pripravkov
- A09 digestivi, vključno z encimi
- A10 zdravila za zdravljenje diabetesa
- A11 vitamini
- A12 minerali
- A13 toniki
- A14 anaboliki za sistemsko zdravljenje
- A15 spodbujevalci apetita
- A16 druga zdravila za bolezni prebavil in presnove

Tabela 31: Kazalci za terapevtske podskupine A, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
A	1,992,318	100%	103	52,747,420	100%	96	26.48	969
01	24,900	1.2	92	344,504	0.7	154	13.84	12
02	825,975	41.5	100	13,899,530	26.4	76	16.83	402
03	82,607	4.1	149	755,920	1.4	184	9.15	40
04	6,175	0.3	101	542,712	1.0	105	87.89	3
05	4,060	0.2	109	233,608	0.4	104	57.54	2
06	103,481	5.2	105	1,054,000	2.0	97	10.19	50
07	42,784	2.1	98	2,832,964	5.4	105	66.22	21
08	310	0.0	88	27,887	0.1	95	89.96	0
09	10,879	0.5	100	761,014	1.4	105	69.95	5
10	551,941	27.7	104	28,172,263	53.4	105	51.04	268
11	243,278	12.2	106	2,542,707	4.8	110	10.45	118
12	95,852	4.8	95	1,421,331	2.7	92	14.83	47
16	76	0.0	146	158,980	0.3	138	2,091.84	0

V letu 2012 je bilo izdanih skoraj dva milijona receptov, v vrednosti 52,7 milijonov evrov, z zdravili za bolezni prebavil in presnove. Glede na leto 2011 je v tej skupini število receptov zraslo za 3 % glede na leto 2011, medtem ko so se stroški zmanjšali za 4 %. Za zmanjšanje stroškov so bila odgovorna predvsem

zdravila za kislinsko pogojene bolezni. Število predpisanih receptov je ostalo približno enako kot leta 2011, a se je zdravilom znižala cena zaradi liste medsebojno zamenljivih zdravil.

Povprečna vrednost recepta z zdravili iz te skupine je znašala 26,48 EUR (v letu 2011 28,55 EUR). V povprečju je vsak prebivalec Slovenije prejel 0,97 recepta z zdravili za bolezni prebavil in presnove.

A02 Zdravila za kislinsko pogojene bolezni

Ta skupina predstavlja največji delež celotne skupine A v številu receptov (41,5 %). Število receptov za skupino A02 se v letu 2012 glede na prejšnje leto ni bistveno spremenilo, vrednost izdanih zdravil pa se je znižala za 24 %.

Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine ostajajo zaviralci protonske črpalke, ki predstavljajo 90 % vseh predpisanih receptov med zdravili za kislinsko pogojene bolezni. Glede na leto 2011 je bilo predpisanih za 1 % več receptov zaviralcev protonske črpalke, njihova vrednost pa se je zmanjšala za 26 %. Najpogosteje predpisan zaviralec protonske črpalke je bil pantoprazol (43,9 %), sledita mu omeprazol (28,1 %) in esomeprazol (25,1 %). Ob 13,1 % povečanju predpisovanja pantoprazola (326.3 tisoč Rp) in 0,7 % povečanju števila receptov z esomeprazolom (186.5 tisoč Rp) se je znižalo število receptov z omeprazolom za 14,7 %. Dejanska poraba pantoprazola je še višja, ker je možno zdravila s to učinkovino kupiti v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta.

Najpogosteje predpisan antagonist histaminskih H2 receptorjev še vedno ostaja ranitidin (70,7 tisoč Rp). Predpisovanje omenjene skupine se je v letu 2012 zmanjšalo za 9 % glede na prejšnje leto.

A03 Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcijskih motenj

V letu 2012 je bilo predpisanih 82,6 tisoč receptov iz te skupine, kar je za 49 % več kot leta 2011. Njihova vrednost se je povečala za 84 %. Iz skupine A03A je bilo za 217 % več predpisanih receptov kot leta 2011. Najpogosteje predpisana učinkovina je bila tropsij (29,3 tisoč Rp). Propulzivi (A03F) so v podskupini A03 zavzemali 47,4 % receptov in 40,7 % delež stroškov za zdravila. Iz podskupine A03F sta se v največji meri predpisovala metoklopramid (20.6 tisoč Rp) in domperidon (18,6 tisoč Rp).

A06 Odvajala

Poraba vseh odvajal se je povečala za 5 %. Najpogosteje so bila predpisana osmозна odvajala (91,9 %).

V skupini A06 so se v večji meri predpisovala zdravila z laktulozo (85,2 tisoč Rp), kar predstavlja 82,4 % vseh izdanih odvajal na recept.

Zdravila z odvajalnim učinkom imajo režim izdaje brez recepta, zato je dejanska poraba višja od prikazane.

A10 Zdravila za zdravljenje diabetesa

Zdravila za zdravljenje diabetesa so predstavljala 27,7 % delež števila receptov in 53,3 % vrednostni delež zdravil skupine A. Glede na leto 2011 se je povečalo število receptov za 3,9%, vrednost zdravil pa se je znižala za 4,5 %. Število receptov s peroralnimi antidiabetiki je znašalo 74,6 % števila receptov med zdravili za zdravljenje diabetesa. Vrednost teh zdravil pa je bila 40,4 % stroškov za zdravila v skupini A10, 59,6 % vrednosti pa je bilo porabljeno za inzuline. Povprečna vrednost na enem receptu je za skupino A10 znašala 51.04 EUR (inzulini in analogi 120 EUR, peroralni antidiabetiki 27,61 EUR).

- V letu 2012 se je glede na leto 2011 povečalo število receptov z inzulini in analogi za 3%, vrednost inzulinov in analogov pa se je povečala za 1 %.
- Med peroralnimi antidiabetiki je bilo predpisanih največ receptov z bigvanidi in sulfonamidi, ki skupaj predstavljata 82.8 % vseh predpisanih receptov s peroralnimi antidiabetiki. Zmanjšalo se je predpisovanje zaviralcev glukozidaze alfa (za 15 %) in kombinacij bigvanidov s sulfonilami (za 10 %). Za 21 % se je povečalo število receptov z inhibitorji dipeptidilpeptidaze 4, njihova vrednost pa za

15% glede na leto 2011. Od bigvanidov imamo v Sloveniji samo metformin (186,6 tisoč Rp v vrednosti 2,03 mio EUR). Med sulfonamidnimi antidiabetiki pa sta se največ predpisovala gliklazid (67,8 tisoč Rp v vrednosti 1,9 mio EUR) in glimepirid (36,7 tisoč Rp v vrednosti 475,6 tisoč EUR).

A11 Vitamini

Glede na leto 2011 je bilo predpisanih 6% več receptov ob 10 % višjih stroških za zdravila z vitamini. Večina receptov in s tem povezanih stroškov pripada podskupini A11C (vitamina A in D ter njune kombinacije), ki predstavlja 97,7 % vseh receptov podskupine A11. Iz podskupine A11C je bilo največ receptov predpisanih s holekalciferolom (vitamin D) in sicer 180,9 tisoč receptov v vrednosti 798,0 tisoč EUR, kar predstavlja 18,7% povečanje števila receptov glede na leto 2011.

A12 Minerali

V letu 2012 se je v primerjavi z letom 2011 število receptov zmanjšalo za 5 % in vrednost za 8 %. Od mineralov se je predpisoval predvsem kalcijev karbonat (72,1 tisoč Rp v vrednosti 1,1 mio EUR) in kalij (17,2 tisoč Rp v vrednosti 248,3 tisoč EUR).

Tabela 32: Kazalci v A02, A03, A06, A10, A11 in A12, podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
A02 - zdravila za kislinsko pogojene bolezni	825,975	100	13,899,530	76	16.83	402
A02A - antacidi	9,183	77	462,666	106	50.38	4
A02AB - alum. spojine	231	79	7,574	83	32.79	0
A02AD - zdravila z Al, Ca, in Mg	6,158	65	45,134	43	7.33	3
A02AH - antacidi z natrijevim hidrogenkarbonat.	2,794	131	409,958	128	146.73	1
A02B - zdravila za zdrav.pept.razj.in gastr.ref.	816,223	100	13,432,873	75	16.46	397
A02BA - antagonisti histaminskih rec. H2	71,638	91	1,181,156	87	16.49	35
A02BC - zaviralci protonске črpalke	743,187	101	12,231,618	74	16.46	361
A02BX - druga zdravila za zdr.p.raz.in g.r.	1,398	74	20,099	66	14.38	1
A03 - zdravila za zdr.gastrointest.funkc.motenj	82,607	149	755,920	184	9.15	40
A03A - zdravila za zdr.črev.funkc.motenj	29,942	2,170	340,107	3,247	11.36	15
A03B - alkaloidi vol.č.in nj.derivati,enok.zdravila	13,478	93	107,474	117	7.97	7
A03F - propulzivi	39,162	99	308,033	100	7.87	19
A06 - odvajala	103,481	105	1,054,000	97	10.19	50
A06A - odvajala	103,481	105	1,054,000	97	10.19	50
A06AB - kontaktna odvajala	5,001	93	33,053	98	6.61	2
A06AD - osmozna odvajala	95,116	106	990,377	97	10.41	46
A06AX - druga odvajala	3,321	105	23,924	106	7.20	2
A10 - zdravila za zdravljenje diabetesa	551,941	104	28,172,263	105	51.04	268
A10A - insulini in analogi	139,968	103	16,796,220	101	120.00	68
A10AB - insulini s hitrim delovanjem in analogi	38,093	103	4,058,847	102	106.55	19
A10AC - insulini s sred.dolgim del.in analogi	15,729	100	1,255,485	95	79.82	8
A10AD - insulini s sred. dol.del.,s taku.in anal.	58,417	102	7,269,150	100	124.44	28
A10AE - insulini z dolgotraj.delov.in analogi	27,729	106	4,212,738	105	151.93	13
A10B - peroralni antidiabetiki	411,973	105	11,376,042	110	27.61	200
A10BA - bigvanidi	186,591	107	2,030,817	106	10.88	91
A10BB - sulfonamidni antidiabetiki, der.seč.	154,644	104	4,032,289	107	26.07	75
A10BD - komb.bigvanid.in sulfonam.antidiab.	29,335	90	2,026,451	115	69.08	14
A10BF - zaviralci glukozydaze alfa	8,159	85	395,543	79	48.48	4
A10BH - inhibitorji dipeptidil peptidase 4	15,325	121	1,540,131	115	100.50	7
A10BX - drugi peroralni antidiabetiki	17,919	104	1,350,811	127	75.38	9
A11 - vitamini	243,278	106	2,542,707	110	10.45	118
A11C - vitamina A in D ter njune kombinacije	237,630	109	2,494,618	114	10.50	116
A11CB - vitamina A in D v kombinacijah	22,524	70	147,597	71	6.55	11
A11CC - vitamin D in analogi	215,106	115	2,347,021	118	10.91	105
A12 - minerali	95,852	95	1,421,331	92	14.83	47
A12A - kalcij	72,325	93	1,105,519	89	15.29	35
A12B - kalij	23,229	103	313,814	103	13.51	11

4.2 B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov so razvrščena v 6 podskupin:

- B01 antitrombotiki
- B02 antihemoragiki
- B03 zdravila za zdravljenje slabokrvnosti
- B05 nadomestki krvi in perfuzijske raztopine
- B06 drugi krvni pripravki

V letu 2012 je bilo izdanih 918,8 tisoč receptov iz ATC skupine B, kar je 3 % več kot leta 2011. Vrednost teh zdravil je znašala 24,99 milijonov EUR. V primerjavi z leto prej je bil znesek za 2 % manjši. Povprečna vrednost enega recepta za zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov je znašala 27,95 EUR.

Tabela 33: Kazalci za terapevtske podskupine skupine B, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
B	918,799	100%	103	25,677,231	100%	103	27.95	447
01	793,723	86.4	104	16,622,403	64.7	105	20.94	386
02	912	0.1	120	2,928,659	11.4	105	3,211.25	0
03	120,448	13.1	101	6,092,157	23.7	96	50.58	59
05	2,718	0.3	79	18,694	0.1	89	6.88	1
06	998	0.1	96	15,318	0.1	94	15.35	0

B01 Antitrombotiki

Antitrombotiki so v letu 2012, v okviru ATC skupine B, zavzemali 86,4 % delež receptov in 64,7 % delež stroškov za zdravila. Glede na leto 2011 se je število receptov s predpisanimi antitrombotiki povečalo za 4 %, vrednost izdanih zdravil pa se je zmanjšala za 2 %.

- Število receptov z antagonisti vitamina K se je glede na prejšnje leto povečalo za 6 %, njihovi stroški pa so se znižali za 10 %. Največ je bilo predpisanih zdravil z varfarinom (111,9 tisoč Rp z vrednostjo 1,2 mio EUR).
- V heparinski skupini zdravil je število receptov poraslo za 7 % glede na leto 2011 ob 5 % višjih stroških za zdravila. Iz heparinske skupine se je največ predpisovalo zdravila z dalteparinom (31,4 tisoč Rp z vrednostjo 3,5 mio EUR), nandroparinom (16,9 tisoč Rp z vrednostjo 2,6 mio EUR) in enoksaprinom (16,3 tisoč Rp z vrednostjo 1,2 mio EUR).
- Največ porabljenih antitrombotikov je bilo iz podskupine zaviralcev agregacije trombocitov brez heparina (B01AC), ki so predstavljali 75,9 % delež v številu receptov in 43,3 % delež stroškov za antitrombotike. V to skupino je uvrščena tudi acetilsalicilna kislina, ki je bila najpogosteje predpisana učinkovina z antitrombotiki v letu 2012 in sicer s 543,7 tisoč recepti v vrednosti 3,8 milijonov EUR. S klopidogrelom je bilo predpisanih 27,7 tisoč receptov v vrednosti 858,0 tisoč EUR.
- Med direktnimi zaviralci trombina je na slovenskem tržišču prisoten le dabigatran. Število receptov se je v letu 2012 povečalo za 156 % glede na leto 2011, stroški pa za 128 %.
- V letu 2012 se je za 91 % povečalo predpisovanje z drugimi antitrombotiki, in sicer s fondaprinuksom in rivaroksabanom, ob 61 % povečanjem stroškov.

B02 Antihemoragiki

Od povprečne vrednosti na recept s predpisanimi zdravili za bolezn krvi in krvotvornih organov je z 3.211,3 EUR močno odstopala povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi antihemoragiki. V letu 2012 je bilo predpisanih 20 % več receptov ob 11,4 % večjih stroških kot leto poprej. Predpisanih je bilo le 912 receptov, a je njihova vrednost znašala kar 2,9 milijona EUR.

- Največ receptov je bilo predpisanih z eltrombopagom (537 Rp v vrednosti 717,8 tisoč EUR) in z romiplostinom (208 Rp v vrednosti 658,7 tisoč EUR). Največ sredstev je bilo porabljenih za zdravila z antikoagulacijskih faktorjem VIII (146 Rp v vrednosti 1,6 mio EUR).

B03 Zdravila za zdravljenje slabokrvnosti

V primerjavi z letom 2011 se je število receptov povečalo za 1 % ob 4 % nižjih stroških.

- Največji delež v številu receptov so predstavljala zdravila z železom.
- Največji del stroškov so predstavljala druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti (73,4 %), zaradi primerjalno visoke povprečne vrednosti na en recept (593,8 EUR). Zdravila iz te skupine so vsebovala eritropetin (3,9 tisoč Rp v vrednosti 2,1 mio EUR), darbeopoetin alfa (1,8 tisoč Rp v vrednosti 1,5 mio EUR) in metoksipolietilenglikol epoetin beta (765 Rp v vrednosti 281,5 tisoč EUR).

Tabela 34: Kazalci v B01, B03 in B05, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
B01 - antitrombotiki	793,723	104	16,622,403	105	20.94	386
B01AA - antagonisti vitamina K	119,241	106	1,252,091	90	10.50	58
B01AB - heparinska skupina	64,513	107	7,300,364	105	113.16	31
B01AC - zav.agreg.tromboc.brez heparina	602,555	102	7,190,928	103	11.93	293
B01AE - direktni zaviralci trombina	3,515	256	460,743	228	131.08	2
B01AX - drugi antitrombotiki	3,899	191	418,279	161	107.28	2
B03 - zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	120,448	101	6,092,157	96	50.58	59
B03A - zdravila z železom	96,652	99	1,415,140	116	14.64	47
B03AA - zdravila z dvov.železom za per.up.	30,089	74	259,988	72	8.64	15
B03AB - zdravila s trov.železom za per.up.	66,553	118	1,154,087	135	17.34	32
B03B - vitamin B12 in folna kislina	16,231	114	184,714	122	11.38	8
B03X - druga zdravila za zdravl.slabokrvnosti	7,565	100	4,492,304	90	593.83	4
B05 - nadomestki krvi in perfuzijske raztopine	2,718	79	18,694	89	6.88	1
B05BB - raztopine za uravnavanje rav.n.elek.	2,687	79	18,101	93	6.74	1
B05CB - solne raztopine	4	80	15	94	3.75	0

4.3 C Zdravila za bolezni srca in ožilja

Zdravila za bolezni srca in ožilja so razvrščena v 9 podskupin:

- C01 zdravila za bolezni srca
- C02 antihipertenzivi
- C03 diuretiki
- C04 periferni vazodilatatorji
- C05 vazoprotektivi
- C07 zaviralci adrenergičnih receptorjev beta
- C08 zaviralci kalcijevih kanalčkov
- C09 zdravila z delovanjem na renin - angiotenzinski sistem
- C10 zdravila za zmanjšanje ravni serumskih lipidov

Zdravila za bolezni srca in ožilja so najpogosteje predpisana zdravila. V letu 2012 je bilo izdanih 4,46 mio receptov v vrednosti 104,5 mio EUR. Glede na leto 2011 je bilo predpisanih 1 % več receptov, stroški za zdravila pa so se zmanjšali za 8 %.

V številu receptov in tudi vrednostno je tudi v letu 2012 odstopala skupina C09 (zdravila z delovanjem na renin angiotenzinski sistem). Glede na leto 2011 je bilo predpisanih 1 % več receptov iz skupine C09, a so se stroški zmanjšali za 6 %.

Tabela 35: Kazalci za terapevtske podskupine skupine C, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
C	4,461,360	100%	101	104,499,747	100%	92	23.42	2,170
01	215,800	4.8	99	6,933,157	6.6	99	32.13	105
02	117,447	2.6	98	4,311,310	4.1	96	36.71	57
03	489,449	11.0	99	6,049,672	5.8	99	12.36	238
04	13,257	0.3	79	190,656	0.2	72	14.38	6
05	38,427	0.9	91	467,585	0.4	104	12.17	19
07	712,492	16.0	105	8,347,059	8.0	106	11.72	346
08	408,128	9.1	100	6,663,379	6.4	82	16.33	198
09	1,667,764	37.4	100	46,189,944	44.2	90	27.70	811
10	798,594	17.9	104	25,346,967	24.3	91	31.74	388

Med deset najpogosteje predpisanih učinkovin se je v letu 2012 uvrstil furosemid, ki je zamenjal simvastatin (v letu 2011 171,5 tisoč Rp). Deset najpogosteje predpisanih učinkovin skupine C je predstavljalo 51,9 % vseh predpisanih receptov iz skupine C, medtem ko je deset učinkovin za katere je bilo porabljenih največ sredstev predstavljalo 48,1 % stroškov za zdravila skupine C.

Tabela 36: Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine v skupini C, Slovenija, 2012

ATC	Zdravilna učinkovina	Število RP	% v štev. RP	ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost RP v EUR	% v vred. RP
C07AB07	bisoprolol	383,149	8.6	C10AA07	rosuvastatin	9,793,881	9.4
C09AA04	perindopril	318,481	7.1	C09AA04	perindopril	9,072,038	8.7
C10AA05	atorvastatin	297,100	6.7	C10AA05	atorvastatin	8,286,825	7.9
C10AA07	rosuvastatin	227,179	5.1	C09BA04	perindopril in diuretiki	6,178,044	5.9
C09AA05	ramipril	204,843	4.6	C07AB07	bisoprolol	3,403,734	3.3
C03BA11	indapamid	193,105	4.3	C09AA02	enalapril	3,041,452	2.9
C09BA04	perindopril in diuretiki	190,091	4.3	C09AA05	ramipril	2,773,952	2.7
C09AA02	enalapril	184,559	4.1	C01DA02	gliceriltrinitrat	2,570,786	2.5
C08CA01	amlodipin	158,648	3.6	C10AA01	simvastatin	2,527,477	2.4
C03CA01	furosemid	158,190	3.5	C09BB	zaviralci angiotenz. konvertaze	2,527,144	2.4
	skupina C	4,461,360	100.0		skupina C	104,499,747	100.0

C01 Zdravila za bolezni srca

Glede na leto 2011 so se stroški za zdravila ob 1 % manjšem številu receptov znižali za 1 %. Povprečna vrednost na en recept v podskupini C01 je znašala 32,13 EUR (leta 2011 - 32,11 EUR).

- Med kardiotoničnimi glikozidi je bila edina predpisana učinkovina metildigoksin. Njegova uporaba še vedno upada. V letu 2012 se je število receptov znižalo za 4 %, stroški pa za 1 %.
- Propafenon je edina predpisana učinkovina med antiaritmiki skupine I (14,7 tisoč Rp v vrednosti 323,3 tisoč EUR). Med antiaritmiki skupine III pa je edini predstavnik amiodaron (19,7 tisoč Rp v vrednosti 630,8 tisoč EUR). Število receptov za podskupino C01B se je zmanjšalo z 5 %, stroški pa za 22 % glede na leto 2011.
- Tudi v letu 2012 je največji delež iz podskupine zdravil za bolezni srca, tako v številu receptov (40,4 %) kot tudi v stroških (43,1 %) pripadal vazodilatatorjem za zdravljenje koronarne ishemije.

C02 Antihipertenzivi

Glede na leto 2011 se je število receptov zmanjšalo za 2 % ob 4 % manjših stroških. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi antihipertenzivi je znašala 36,71 EUR.

- Poleg metildope (1.540 Rp), so se iz skupine antiadrenergikov z osrednjim delovanjem, predpisovali agonisti imidazolskih receptorjev. Edini predstavnik je moksonidin (13.063 Rp v vrednosti 251,6 tisoč EUR).
- Skupina antiadrenergiki s perifernim delovanjem je predstavljala 86,4 % vseh predpisanih receptov z antihipertenzivi. Največji delež receptov med antihipertenzivi je predstavljala učinkovina doksazosin (101,3 tisoč Rp v vrednosti 2,4 mio EUR).

C03 Diuretiki

Število izdanih receptov se je zmanjšalo za 1 % ob enakem zmanjšanju stroškov. Približno enako pogosto se predpisujejo diuretiki dilicijskega segmenta brez tiazidov (196,1 tisoč Rp v vrednosti 2,4 milijone EUR) in diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke (223,2 tisoč Rp v vrednosti 1,8 milijona EUR). Obe skupini skupaj predstavljata 85,7 % vseh predpisanih receptov z diuretiki in 72,5 % stroškov za monokomponentna diuretična zdravila.

- Največ receptov je bilo predpisanih z indapamidom (193,2 tisoč Rp v vrednosti 2,5 milijona EUR), med diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke (C03C) pa zdravila s furosemidom (158,2 tisoč Rp v vrednosti 1,0 milijon EUR).
- V letu 2012 se je povečalo predpisovanje antikaliuretičnih diuretikov za 5 % in njihovi stroški so se zvečali za 13 %. V tej skupini sta spironolakton (66,9 tisoč Rp) in eplerenon (3,3 tisoč Rp).

C04 Periferni vazodilatatorji

Predpisovanje vazodilatatorjev se iz leta v leto zmanjšuje. Število receptov se je v letu 2012 glede na leto 2011 zmanjšalo za 21 % in njihova vrednost za 28 %.

- Najpogosteje je bil predpisan pentoksifilin (9,1 tisoč Rp).

C05 Vazoprotektivi

Predpisovanje vazoprotektivov se je v letu 2012 zmanjšalo za 9 %, a so se stroški za zdravila povečali za 4 %.

- Največ receptov je bilo predpisanih z antihemoroidiki za lokalno zdravljenje z vsebnostjo lokalnih anestetikov (s cinhokainom 19,4 tisoč receptov) in z zdravili za stabilizacijo kapilar (kombinirana zdravila z diosminom 7,9 tisoč receptov).
- Nekateri vazoprotektivi so na voljo v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je dejanska poraba večja od prikazane.

C07 Zaviralci adrenergičnih receptorjev beta

Število receptov iz podskupine C07 se je v letu 2012 povečalo za 5 %, stroški za zdravila pa za 6 % glede na leto 2011. Vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine C07 je bila 11,72 EUR (v letu 2011 11,55 EUR).

- Neselektivni zaviralci adrenergičnih receptorjev beta se glede na selektivne predpisujejo manj. V letu 2012 je bilo predpisanih 27,0 tisoč receptov, od tega največ s propranololom, ki je bil predpisan na 22,5 tisoč receptih.
- Največ se predpisujejo selektivni zaviralci adrenergičnih receptorjev beta, glede na celotno podskupino C07A so v letu 2012 zavzemali 76,1 % delež v številu predpisanih receptov. V letu 2012 se je njihovo predpisovanje povečalo za 9 % in njihovi stroški za 12 %. Najpogosteje je bil predpisan bisoprolol (383,1 tisoč Rp), sledil mu je metoprolol (81,9 tisoč Rp). Že tretje leto zapored, se je glede na preteklo leto, povečalo število receptov z bisoprolol in zmanjšalo število receptov z metoprololom.
- Med zaviralci alfa in beta adrenergičnih receptorjev se prepisuje le karvedilol (138,8 tisoč Rp). Število receptov se je zmanjšalo za 5 %, vrednost pa je ostala enaka kot leta 2011.
- Zaviralci adrenergičnih receptorjev beta v kombinacijah z diuretiki se predpisujejo v manjši meri.

C08 Zaviralci kalcijevih kanalčkov

Že drugo leto zapored ostaja število receptov enako, nižali pa so stroški za zdravila za 10 %. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz podskupine C08 je znašala 16,33 EUR (v letu 2011 19,92 EUR).

- Večina vseh predpisanih zdravil iz te skupine je pripadala selektivnim zaviralcem kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile, od tega je bilo največ derivatov dihidroperidina in sicer amlodipin (158,6 tisoč Rp v vrednosti 1,9 mio EUR), lacidipin (105,9 tisoč Rp v vrednosti 1,8 mio EUR), lerkandipin (64,9 tisoč Rp v vrednosti 963,1 tisoč EUR) in nifedipin (47,8 tisoč Rp v vrednosti 1,3 mio EUR).

C09 Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem

Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), so zavzemala največji delež v številu receptov (37,4 %) in stroškov (44,2%) za zdravila za bolezni srca in ožilja. Predpisanih je bilo malo manj kot 1,7 milijonov receptov z zdravili podskupine C09, stroški zanje pa so bili 46,19 milijonov EUR. V primerjavi s prejšnjim letom je bilo predpisanih približno enako število receptov ob 10 % nižjih stroških.

- Največji delež v številu in v vrednosti izdanih zdravil so zavzemala enokomponentna zdravila iz skupine zaviralcev angiotenzinske konvertaze (C09A). V letu 2012 so se najpogosteje predpisovala zdravila s perindoprilom (318,18 tisoč Rp v vrednosti 3,04 mio EUR), ramiprilom (204,8 tisoč Rp v

vrednosti 2,77 mio EUR) in enalaprilom (184,6 tisoč Rp v vrednosti 3,04 mio EUR). Povečalo se je število receptov s perindoprilom, medtem ko se je predpisovanje ramiprila in enalaprila zmanjšalo.

C10 Zdravila za zmanjšanje ravni serumskih lipidov

Predpisovanje te podskupine zdravil še vedno narašča. V letu 2012 se je število receptov povečalo za 4 % ob 9 % nižjih stroških. Predpisanih je bilo 798,6 tisoč receptov v vrednosti 25,3 milijone EUR. Vrednost na en recept je znašala 31,74 EUR (v letu 2011 36,27 EUR).

- Iz podskupine zdravil C10A so se predpisovali predvsem zaviralci reduktaze HMG- CoA. Najpogosteje je bil predpisan atorvastatin (297,1 tisoč Rp v vrednosti 8,29 mio EUR), sledita mu rosuvastatin (227,18 tisoč Rp v vrednosti 9,79 mio EUR) in simvastatin (157,09 tisoč Rp v vrednosti 2,5 mio EUR). Število receptov glede na leto 2011 je ostalo enako pri atorvastatinu, medtem ko se je prepisovanje rosuvastatina povečalo za 30 %, simvastatina pa zmanjšalo za 9 %.

Tabela 37: Kazalci v C01, C02, C03, C07, C08, C09, C10, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb
C01 - zdravila za bolezni srca	215,800	99	6,933,157	99	32.13	105
C01A - kardiotionični glikozidi	48,439	96	316,068	99	6.53	24
C01B - antiaritmiki, skupine I in III	34,454	95	954,075	78	27.69	17
C01D - vazodilatatorji za zdravlj.koronar.ishem.	87,109	94	2,987,504	92	34.30	42
C01E - druga zdravila za bolezni srca	43,817	117	2,511,509	116	57.32	21
C02 - antihipertenzivi	117,447	98	4,311,310	96	36.71	57
C02A - antiadrenergiki z osrednjim delovanjem	14,603	96	302,770	97	20.73	7
C02C - antiadrenergiki s perifernim delovanjem	101,445	99	2,443,637	148	24.09	49
C02K - drugi antihipertenzivi	250	94	1,549,184	62	6,196.74	0
C02L - antihipertenzivi v kombinaciji z diuretiki	1,149	92	15,719	94	13.68	1
C03 - diuretiki	489,449	99	6,049,672	99	12.36	238
C03B - diuretiki dilucijsk.segm., brez tiazidov	196,075	96	2,568,625	88	13.10	95
C03C - diuretiki vhodn.kraka Henlejeve zanke	223,160	101	1,822,874	108	8.17	109
C03D - antikaliuretiki diuretiki (varč.s kalijem)	70,213	105	1,658,165	113	23.62	34
C07 - zaviralci adrenergičnih receptorjev beta	712,492	105	8,347,059	106	11.72	346
C07A - zaviralci adrenergičnih receptorjev beta	692,988	105	7,844,235	107	11.32	337
C07AA - neselekt.zavir.adrenerg. recep.beta	27,011	100	298,696	103	11.06	13
C07AB - selekt.zavir.adrenerg. recep.beta	527,161	109	5,227,731	112	9.92	256
C07AG - zaviralci alfa in beta adrenerg.recep.	138,816	95	2,317,808	100	16.70	68
C07B - zaviral.adren.recep.beta in tiazidi	12,520	101	318,594	98	25.45	6
C07C - zaviral.adren.recep.beta in dr.diuretiki	6,984	88	184,230	87	26.38	3
C08 - zaviralci kalcijevih kanalčkov	408,128	100	6,663,379	82	16.33	198
C08C - selekt.zavir.kalcij.kanalčk.z delov.na žile	380,115	100	6,137,052	80	16.15	185
C08D - sel.zav.kalc.kan.z dir.del.na prev.s.srca	28,013	91	526,326	98	18.79	14
C09 - zdravila z delov.na renin-angiotenzinski sist.	1,667,764	100	46,189,944	90	27.70	811
C09A - zavir.angioten.konvert., enokomp.zdravila	801,614	94	16,725,721	79	20.87	390
C09B - zaviralci angioten.konvertaze, kombin.	440,846	110	13,606,051	105	30.86	214
C09C - antagonisti angiotenzina II	240,940	100	8,403,920	90	34.88	117
C09D - antagonisti angiotenzina II, kombinacije	182,189	107	7,338,601	95	40.28	89
C10 - zdravila za zmanjšanje ravni serum.lipidov	798,594	104	25,346,967	91	31.74	388
C10A - zdrav.za zmanj.ravni holest.in ser.lipidov	784,625	104	24,143,253	91	30.77	382
C10AA - zaviralci reduktaze HMG CoA	743,635	104	21,734,649	90	29.23	362
C10AB - fibrati	17,879	113	453,226	114	25.35	9
C10AX - dr.zdr.za zmanj.ravni hol.in ser.lip.	21,964	101	1,834,426	97	83.52	11

4.4 D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva

Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva so razvrščena v 11 podskupin:

- D01 antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni
- D02 pripravki za varovanje in mehčanje kože
- D03 zdravila za oskrbo ran in razjed
- D04 antipruritiki z antihistaminiki, anestetiki itd.
- D05 antipsoriatiki
- D06 antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji
- D07 kortikosteroidi – dermatiki
- D08 antiseptiki in dezinficienski
- D09 zdravilne obveze
- D10 zdravila za zdravljenje aken
- D11 druga zdravila za zdravljenje bolezni kože in podkožnega tkiva

Število receptov s predpisanimi zdravili za bolezni kože in podkožnega tkiva se je zmanjšalo za 2 % in vrednost izdanih zdravil se je tudi znižala za 7 %, glede na leto 2011. Povečalo se je predvsem število receptov za zdravila za zdravljenje aken (za 9 %).

Od povprečne vrednosti predpisanih zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva na en recept, ki je bila 12,63 EUR, je s 62,74 EUR odstopala povprečna vrednost ne en recept s predpisanimi antipsoriatiki.

V skupini D, zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva, je 38,9 % delež receptov pripadal kortikosteroidom – dermatikom. Tudi vrednostno je podskupina D07 z 28,5 % zavzemala največji delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva.

Tabela 38: Kazalci za terapevtske podskupine skupine D, Slovenija 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
D	609.068	100%	98	7.689.650	100%	93	12,63	296
01	193.333	31,7	95	1.873.056	24,4	90	9,69	94
02	11.776	1,9	94	115.181	1,5	98	9,78	6
03	2.377	0,4	103	27.250	0,4	99	11,46	1
04	1.799	0,3	73	18.235	0,2	77	10,14	1
05	20.776	3,4	99	1.303.581	17,0	97	62,74	10
06	78.048	12,8	101	765.787	10,0	103	9,81	38
07	237.180	38,9	98	2.194.772	28,5	91	9,25	115
08	328	0,1	71	1.492	0,0	72	4,55	0
09	1.225	0,2	63	11.195	0,1	58	9,14	1
10	45.681	7,5	109	749.664	9,7	103	16,41	22
11	16.466	2,7	92	628.953	8,2	83	38,20	8

D01 Antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni

Recepti s predpisanimi antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni, so predstavljali 31,7 % delež receptov in 24,4 % delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva. Glede na leto 2011 se je število receptov znižalo za 5 %, vrednost receptov pa se je znižala za 10 %. Veliko antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki predstavljajo večino izdanih zdravil iz te skupine, ima režim izdaje brez recepta, zato je prikazana poraba nižja od prikazane.

- Od antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki vsebujejo imidazolove in tiazolove derivate so bila najpogosteje predpisana zdravila z klotrimazolom – 77,4 tisoč Rp z vrednostjo predpisanih zdravil 561,8 tisoč EUR.
- Od zdravil ki vsebujejo druge antimikotike za lokalno zdravljenje (D01AE) so bila najpogosteje predpisana zdravila s terbinafinom 55,1 tisoč Rp z vrednostjo predpisanih zdravil 487,8 tisoč EUR.
- Edini predstavnik predpisanih antimikotikov za sistemsko zdravljenje je terbinafin. Primerjalno z letom 2011 se je število izdanih receptov znižalo za 9 % in vrednost izdanih zdravil se je znižala za 12 %.

D05 Antipsoriatiki

Število receptov s predpisanimi antipsoriatiki je sorazmerno majhno. V letu 2012 je bilo predpisanih 20,8 tisoč receptov.

- Primerjalno z letom 2011 se je število receptov zmanjšalo za 1 % in vrednost za 3%.
- Iz te skupine so zdravniki predpisovali kalcipotriol (8,6 tisoč Rp v vrednosti 232,5 tisoč EUR) in zdravil, ki vsebujejo betametazon s kalcipotriolom (11,3 tisoč Rp v vrednosti 1,009 mio EUR).
- Vsa predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje psoriaze so vsebovala acitretin.

D06 Antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji

V letu 2012 se je število receptov s predpisanimi zdravili iz podskupine D06 zvišalo za 1 % in njihova vrednost za 3 %.

Predpisanih je bilo 51,4 tisoč RP z antibiotiki za lokalno zdravljenje in 26,6 tisoč Rp za kemoterapevtike za lokalno zdravljenje.

- Število receptov z antibiotiki za lokalno zdravljenje, je v letu 2012 znašalo: z gentamicinom 23,2 tisoč Rp (v letu 2011 23,2 tisoč Rp), fusidno kislino 17,2 tisoč Rp (v letu 2011 15,5 tisoč Rp), mupirocinom 7,9 tisoč Rp (v letu 2011 8,1 tisoč Rp), neomicinom 3,0 tisoč Rp (v letu 2011 3,6 tisoč Rp).
- Tudi v skupini kemoterapevtikov za lokalno zdravljenje, so bile predpisane različne učinkovine. Največ 9,9 tisoč Rp z metronidazolom, sledijo z 8,7 tisoč Rp aciklovir, s 5,3 tisoč Rp srebrov sulfadiazinat, s 2,8 tisoč Rp imikvimod in s 5 Rp dokozanol.

D07 Kortikosteroidi – dermatiki

V skupini D, ki zajema zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva, zdravniki predpisujejo največ receptov z zdravili, ki vključuje kortikosteroide – dermatike (v letu 2012 237,2 tisoč Rp, kar predstavlja 38,9 % delež v številu receptov celotne skupine D), pa tudi stroški zanje so bili največji (2,2 mio EUR oz. 28,5 % delež skupine D).

Glede na leto 2011 je bilo izdanih za 2 % manj receptov, vrednost izdanih zdravil pa se je znižala za 9 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi kortikosteroidi – dermatiki je znašala 9,25 EUR.

- Največji delež števila receptov in stroškov je pripadal enokomponentnim zdravilom, med njimi so največji delež zavzemali kortikosteroidi z močnim učinkom (sk.III), oziroma podskupina D07AC. Iz te podskupine so se najpogosteje predpisovala zdravila z mometazonom (67,0 tisoč Rp), in z metilprednizolonaceponatom (32,2 tisoč Rp). Sledili so kortikosteroidi z zmernim učinkom (sk. II), od tega največ zdravila z hidrokortizonbutirat (29,7 tisoč Rp). V kombiniranih zdravilih s kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki so vsa predpisana zdravila vsebovala betametazon in gentamicin (26,7 tisoč Rp).
- Med zdravili ki so vsebovala kortikosteroide v kombinaciji z drugimi učinkovinami, so vsa predpisana zdravila vsebovala betametazon in salicilno kislino (38,0 tisoč Rp).

D10 Zdravila za zdravljenje aken

Število izdanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje aken se je glede na preteklo leto zvišalo za 8%, prav tako se je povečalo število izdanih receptov za sistemsko zdravljenje aken za 12%.

- V letu 2012 je bilo največ izdanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje aken s klindamicinom (21,0 tisoč Rp), sledila so zdravila z azelainsko kislino (15,9 tisoč Rp).
- Vsa zdravila za sistemsko zdravljenje aken so vsebovala izotretinoin.

Tabela 39: Kazalci v D01, D05, D06, D07 in D10, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
D01 - antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni	193.333	95	1.873.056	90	9,69	94
D01A - antimikotiki za lokalno zdravljenje	177.383	95	1.392.980	91	7,85	86
D01AC - imidazolovi in triazolovi derivati	122.252	94	905.223	93	7,40	59
D01AE - drugi antimikotiki za lokalno zdravljenje	55.131	98	487.757	86	8,85	27
D01B - antimikotiki za sistemsko zdravljenje	15.950	91	480.076	88	30,10	8
D05 - antipsoriatiki	20.776	99	1.303.581	97	62,74	10
D05A - antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	19.887	99	1.241.639	97	62,43	10
D05B - antipsoriatiki za sistemsko zdravljenje	889	97	61.941	91	69,67	0
D06 - antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji	78.048	101	765.787	103	9,81	38
D06A - antibiotiki za lokalno zdravljenje	51.400	102	335.394	105	6,53	25
D06B - kemoterapevtiki za lokalno zdravljenje	26.648	99	430.392	100	16,15	13
D07 - kortikosteroidi - dermatiki	237.180	98	2.194.772	91	9,25	115
D07A - kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	172.491	98	1.670.966	94	9,69	84
D07AB - kortikosteroidi z zmernim učinkom (skup. II)	43.752	118	246.003	123	5,62	21
D07AC - kortikosteroidi z močnim učinkom (skup. III)	128.739	93	1.424.963	91	11,07	63
D07C - kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki	26.666	123	172.578	118	6,47	13
D07CC - kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki	26.666	123	172.578	118	6,47	13
D07X - kortikosteroidi, druge kombinacije	38.023	84	351.227	71	9,24	18
D07XB - kortikosteroidi z zmernim učinkom, druge kombinacije	2.117	77	38.184	74	18,04	1
D07XC - kortikosteroidi z močnim učinkom, druge kombinacije	35.906	85	313.043	71	8,72	17
D10 - zdravila za zdravljenje aken	45.681	109	749.664	103	16,41	22
D10A - zdravila za lokalno zdravljenje aken	37.967	108	469.431	114	12,36	18
D10B - zdravila za sistemsko zdravljenje aken	7.714	112	280.233	89	36,33	4

4.5 G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni

Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni so razvrščeni v 4 podskupine:

- G01 ginekološka antimikrobna zdravila in antiseptiki
- G02 druga ginekološka zdravila
- G03 spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil
- G04 zdravila za bolezni sečil

Število receptov se je glede na leto 2011 znižalo za 6 %. Povprečna vrednost predpisanih zdravil na en recept 27,34 EUR.

Tabela 40: Kazalci za terapevtske podskupine skupine G, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
G	890.564	100%	94	24.348.644	100%	92	27,34	433
G01	87.477	9,8	95	794.315	3,3	95	9,08	43
G02	29.807	3,3	122	1.613.596	6,6	112	54,13	14
G03	450.237	50,6	94	9.065.519	37,2	92	20,13	219
G04	323.043	36,3	92	12.875.215	52,9	90	39,86	157

G01 Ginekološka antimikrobna zdravila in antiseptiki

Ginekološka antimikrobna zdravila in antiseptiki so v letu 2012 zavzemala 9,8 % delež v številu receptov in 3,3 % delež vrednosti zdravil iz skupine G. Glede na leto 2011 je bilo predpisanih 5 % manj receptov. Klotrimazol v obliki zdravil za vaginalno uporabo, se izdaja v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je prikazana poraba nižja od celotne porabe.

- Največ izdanih zdravil iz skupine G01 je pripadalo derivatom imidazola, predvsem zdravilom s klotrimazolom (38,0 tisoč Rp) in z mikonazolom (17,8 tisoč Rp).
- Vsi vaginalni pripravki ki so vsebovali antibiotike, so vsebovali klindamicin.

G02 Druga ginekološka zdravila

Število receptov za druga ginekološka zdravila se je povečalo za 22 % glede na leto 2011, vrednost izdanih zdravil pa se je povečala za 12 % glede na leto 2011. Povprečna vrednost zdravil predpisanih na en recept je 54,13 EUR in je nižja glede na leto 2011, ko je znašala 58,70 EUR. Iz te skupine so bili predpisani vaginalni obročki s progesteronom in estrogenom (19,1 tisoč Rp) in plastični maternični vložki z dodatkom progesteronov (9,1 tisoč Rp).

G03 Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil

Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil, so zavzemali 50,6 % delež v številu in 37,2 % delež vrednosti zdravil. V letu 2012 je bilo, glede na preteklo leto predpisanih 6 % manj receptov s 8 % manjšo vrednostjo predpisanih zdravil.

Največji delež v številu izdanih receptov med za delovanje spolovil so predstavljali hormonski sistemski kontraceptivi (71,2 %).

- Število receptov s hormonskimi sistemskimi kontraceptivi se je glede na lansko leto zmanjšalo za 5 %, vrednost izdanih zdravil pa se je zmanjšala za 3 %. Najpogosteje predpisani hormonski sistemski že četrto leto zapored za 20 tisoč receptov manj kot v preteklem letu), drospirenon in estrogen

(97,8 tisoč Rp) in norelgestromin in estrogen (28,9 tisoč Rp). Sledila so zdravila za hormonsko kontracepcijo z levonorgestrelom in estrogenom (26,1 tisoč Rp).

- Recepte z estrogeni so predstavljala zdravila z estradiolom (27,8 tisoč Rp), z estriolom (7,1 tisoč Rp) in v manjši meri s tibolonom (2,5 tisoč Rp). Glede na leto 2011 se je število receptov zmanjšalo za 7 %, prav tako se je zmanjšala vrednost receptov za 7 %.
- Število in vrednost receptov s predpisanimi gestageni – G03D (vodilna učinkovina v številu predpisanih receptov je bila s 20,3 tisoč Rp noretisteron, sledi ji didrogesteron s 6,7 tisoč Rp) se je glede na leto 2011 znižalo za 1 %, vrednost izdanih zdravil pa se je povečala za 6 %.
- Pri zdravilih z gestageni v kombinaciji z estrogeni (G03F) je prišlo do 9 % znižanja v številu receptov ob sočasnem 19 % znižanju stroškov. Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine so vsebovala noretisteron in estrogen (7,6 tisoč Rp).
- Z leti se znižuje število receptov s predpisanimi zdravili iz skupine antiandrogenov. Tudi v letu 2012 je bilo glede na prejšnje leto znižanje v številu receptov za 14 % in vrednostno za 26 %. Glavnino receptov iz te skupine so predstavljali recepti z zdravili, ki so vsebovala kombinacijo ciproterona in estrogena (23,1 tisoč Rp), na ostalih receptih iz te skupine je bil predpisan ciproteron (3,0 tisoč Rp).

G04 Zdravila za bolezni sečil

Zdravila za bolezni sečil predstavljajo 36,3 % delež v številu receptov in 52,9 % delež vrednosti zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolnih hormonov. V letu 2012 je bilo v primerjavi z letom 2011 število receptov nižje za 8 % in vrednost zdravil nižja za 10 %.

- Največ predpisanih zdravil za bolezni sečil je bilo s tropsijem (28,8 tisoč Rp) in solifenacinom (13,3 tisoč Rp). V skupini se nahajajo tudi zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije, med katerimi je bil najpogosteje predpisan sildenafilin (18,5 tisoč Rp).
- Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate so predstavljala 71,2 % delež v številu receptov in 57,4 % delež stroškov podskupine G04. V letu 2012 se je povečalo število receptov za 1 %, vrednost izdanih receptov pa se je znižala za 9 %.
- Predpisanih je bilo 230 tisoč receptov za zdravljenje benigne hipertrofije prostate. Od tega je bil najpogosteje predpisan tamsulozin (93,7 tisoč Rp), sledi finasterid (57,4 tisoč Rp), kombinacija tamsulozin in dutrasterid (32,1 tisoč Rp), terazosin (23,8 tisoč Rp) in dutasterid (23,0 tisoč Rp).

Zdravila s tamsulozinom so predstavljala 10,5 % števila receptov in 6,7 % delež stroškov za vsa zdravila skupine G.

Tabela 41: Kazalci v G01, G03 in G04, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
G01 - ginekološka antitimikrobna zdravila in antiseptiki	87.477	95	794.315	95	9,08	43
G01A - antitimikr.zdr.in antisept.brez komb.s kortikost	87.477	95	794.315	95	9,08	43
G01AA - antibiotiki	16.006	106	199.286	104	12,45	8
G01AD - organske kisline	10.729	87	87.663	88	8,17	5
G01AF - derivati imidazola	55.768	93	461.857	93	8,28	27
G01AX - druga antitimikrobna zdravila in antisept.	4.974	92	45.509	93	9,15	2
G03 - spol.hormoni in zdravila za uravnav.delov.spolov	450.237	94	9.065.519	92	20,13	219
G03A - hormonski sistemski kontraceptivi	320.641	95	5.925.648	97	18,48	156
G03AA - gestageni in estrogeni, enofazna zdravila	275.033	93	4.865.925	94	17,69	134
G03AB - gestageni in estrogeni, dvo- ali trifaz.zdr.	18.721	103	446.475	111	23,85	9
G03AC - gestageni	26.887	113	613.248	111	22,81	13
G03C - estrogeni	37.357	93	857.291	93	22,95	18
G03D - gestageni	35.034	99	425.919	106	12,16	17
G03F - gestageni v kombinaciji z estrogeni	22.589	91	390.935	71	17,31	11
G03H - antiandrogeni	26.004	86	634.008	74	24,38	13
G04 - zdravila za bolezni sečil	323.043	92	12.875.215	90	39,86	157
G04B - druga zdr.za bolezni sečil, ki vklj.spazmolitike	92.961	76	5.480.643	89	58,96	45
G04C - zdravila za zdrav.benigne hipertrofije prostate	230.082	101	7.394.571	91	32,14	112

4.6 H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov

Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov so razvrščena v 5 podskupin:

- H01 hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine
- H02 kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje
- H03 zdravila za bolezni ščitnice
- H04 pankreasni hormoni
- H05 zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

V letu 2012 se je število predpisanih zdravil na recept iz skupine H povečalo za 6 %, vrednost predpisanih zdravil pa se je zmanjšala za 7 % glede na leto 2011.

Največji delež (79,5 %) v številu receptov skupine H, je pripadalo zdravilom za bolezni ščitnice, medtem ko je tej podskupini pripadal samo 18,3 % vrednostni delež. Največji vrednostni delež (52,5 %) je, kljub nizkemu številu predpisanih receptov, pripadal zdravilom iz podskupine H01 – hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine.

Povprečna vrednost na en recept z zdravili iz skupine H je sicer znašala 26,95 EUR, z velikimi odstopanji podskupin H01 in H05, s povprečno vrednostjo ne en recept 454,44 EUR oziroma 524,24 EUR.

Tabela 42: Kazalci za terapevtske podskupine skupine H, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
H	316.735	100%	106	8.537.295	100%	93	26,95	154
01	9.865	3,1	101	4.483.055	52,5	95	454,44	5
02	51.046	16,1	101	1.044.343	12,2	95	20,46	25
03	251.800	79,5	108	1.564.417	18,3	112	6,21	122
04	1.332	0,4	102	34.214	0,4	95	25,69	1
05	2.692	0,8	56	1.411.266	16,5	72	524,24	1

H01 Hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine

Predpisovanje hipofiznih in hipotalamičnih hormonov se z leti bistveno ne spreminja. Predvsem se predpisujejo hormoni zadnjega režnja hipofize, kot sta dezmopresin in oksitocin.

Zdravila z dezmopresinom so bila predpisana na 5.463 Rp in z oksitocinom na 2.323 Rp.

H02 Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje

Podskupina H02 opisuje kortikosteroide za sistemsko zdravljenje. Celotno porabo zdravil iz te podskupine predstavljajo zdravila z glikokortikoidi (H02AB). Povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine H02 je bila 20,46 EUR. Primerjava glede na leto 2011 kaže na 1 % povečanje števila receptov in 5 % znižanje stroškov.

- Med kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje se je največ predpisoval metilprednizolon (45,3 tisoč Rp v vrednosti 655,4 tisoč EUR), ki je v številu receptov skupine H zavzemal 14,3 % in v stroških 7,7 %.

H03 Zdravila za bolezni ščitnice

Povprečna vrednost enega recepta iz podskupine H03 je sorazmerno nizka in je bila 6,21 EUR. Glede na leto 2011 so zdravniki predpisali 8 % več receptov.

- Od zdravil za bolezni ščitnice, je v letu 2012 največji delež števila receptov in stroškov pripadal zdravilom za zdravljenje hipotiroze. Vsa zdravila so vsebovala natrijev levotiroksinat, ki je bil predpisan na 246,4 tisoč Rp in je predstavljal 97,8 % delež receptov v podskupini H03. oz. 77,8 % v skupini H. Stroškovno je to pomenilo nekaj več kot 1,5 mio EUR oz. 17,6 % vrednostni delež zdravil iz skupine H.

H05 Zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

Za uravnavanje homeostaze kalcija so se predpisovala predvsem zdravila s paratiroideo zavirajočimi hormoni – podskupina H05B. Glede na leto prej se je zmanjšalo število receptov za 50 % in stroški za 38 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 524,24 EUR.

- Zdravila s paratiroideo zavirajočimi hormoni so vsebovala cinakalcet (1,2 tisoč Rp) in sintezni lososov kalcitonin (566 Rp).
- Druga podskupina zdravil za uravnavanje homeostaze kalcija H05A – občitnični hormoni in analogi je bila zastopana samo s teriparatidom, ki je bil predpisan na 499 receptih v vrednosti 460,7 tisoč EUR.

Tabela 43: Kazalci v H01, H02, H03 in H05, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
H01 - hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorod.učin.	9.865	101	4.483.055	95	454,44	5
H01A - hormoni prednjega režnja hipofize	1.022	103	2.135.959	87	2.089,98	0
H01B - hormoni zadnjega režnja hipofize	7.786	99	547.031	95	70,26	4
H01C - hipotalamični hormoni	1.057	117	1.800.065	108	1.702,99	1
H02 - kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje	51.046	101	1.044.343	95	20,46	25
H02A - kortikosteroidi za sistem.zdrav.,enokomp.zdr.	51.046	101	1.044.343	95	20,46	25
H02AB - glukokortikoidi	51.045	101	1.044.315	95	20,46	25
H03 - zdravila za bolezni ščitnice	251.800	108	1.564.417	112	6,21	122
H03A - zdravila za zdravljenje hipotiroze	246.350	109	1.504.697	113	6,11	120
H03B - zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatiki)	5.450	88	59.720	89	10,96	3
H05 - zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija	2.692	56	1.411.266	72	524,24	1
H05A - obščitnični hormoni in analogi	499	113	460.697	106	923,24	0
H05B - paratiroideo zavirajoči hormoni	2.193	50	950.568	62	433,46	1

4.7 J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij

Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij so razvrščena v sedem podskupin:

- J01 zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij
- J02 antimikotiki za sistemsko zdravljenje
- J04 učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami
- J05 zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij
- J06 imunski serumi in imunoglobulini
- J07 cepiva

Število receptov s predpisanimi zdravili za sistemsko zdravljenje infekcij se zadnja leta znižuje in tudi v letu 2012 je prišlo do 1 % znižanja v številu receptov ob 14 % zvišanju stroškov za zdravila.

Od povprečne vrednosti zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij na en recept (19,51 EUR), izstopa vrednost receptov s predpisanimi zdravili, za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij, ki je znašala 245,62 EUR. Posledično so kljub nizkemu deležu receptov (3,3 %) ta zdravila predstavljala 42,1 % delež v vrednosti receptov skupine J.

Tabela 44: Kazalci za terapevtske podskupine skupine J, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
J	1.148.201	100%	99	22.403.725	100%	114	19,51	558
01	1.081.630	94,2	97	11.423.749	51,0	97	10,56	526
02	26.737	2,3	95	1.488.478	6,6	103	55,67	13
04	1.349	0,1	87	54.466	0,2	79	40,38	1
05	38.406	3,3	147	9.433.222	42,1	148	245,62	19
06	1	0,0	17	56	0,0	16	56,00	0
07	78	0,0	110	3.754	0,0	99	48,13	0

J01 Zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij

Od zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij, so pretežni delež v številu receptov (94,2 %) in vrednosti (51 %) predstavljala zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij.

- V podskupini J01A je bilo edino predpisano zdravilo doksiciklin (10,2 tisoč Rp), v vrednosti (84,1 tisoč EUR), kar je glede na leto 2011 31 % povečanje števila receptov in prav tako 31 % povečana vrednost predpisanih zdravil.
- Od širokospektralnih antibiotikov, se je uporabljal samo amoksicilin. Glede na leto 2011 se je število receptov z amoksicilinom znižalo za 4 %.
- Edini predstavnik penicilinov občutljivih na laktamaze beta je benzatin fenoksimetilpenicilin. Predpisanih je bilo enako število receptov kot v preteklem letu.
- Tudi iz skupine antistafilokoknih penicilinov (za laktamaze beta odpornih penicilinov), se je uporabljal samo kloksacilin. Njegova poraba je bila za 1 % nižja kot v preteklem letu.
- Največ predpisanih receptov je bilo z zdravili, ki vsebujejo kombinacije amoksiciklina z zaviralci laktamaz beta (273,0 tisoč Rp). Njihova poraba je kljub omejitvi predpisovanja v breme OZZ narasla za 1 %.
- V skupino drugi beta-laktamski antibiotiki so uvrščeni cefalosporini. Največ predpisanih receptov je bilo, kljub 16 % manjšemu številu receptov glede na leto 2011 cefalosporinov druge in tretje generacije. Cefalosporinom druge generacije (cefuroksim 6,5 tisoč Rp, cefaklor 1,5 tisoč Rp in cefprozil 1,3 tisoč Rp), so sledili cefalosporini tretje generacije (cefiksimeksim 4,4 tisoč Rp in ceftibuten 822 Rp), najmanj je bilo predpisanih cefalosporinov prve generacije (cefaleksim 40 Rp).
- Število izdanih receptov z zdravili s sulfonamidi in trimetoprimom (J01E) se je glede na leto 2011 znižalo za 5 %, stroški pa so kljub temu ostali na enaki ravni kot leta 2011. Povprečna vrednost izdanih zdravil na en recept je, glede na ostala zdravila v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij, najnižja.
- V skupini J01 je glede porabe močno zastopana skupina J01FA – makrolidni antibiotiki , katerih število receptov se z leti znižuje in se je glede na leto 2011 znižalo za 10 %.
- Najpogosteje so bila predpisana zdravila z azitromicinom (117,5 tisoč Rp) in klaritromicinom (29,2 tisoč Rp).
- Število receptov z piranozidnimi antibiotiki, katerih edini predstavnik je bil klindamicin, je ostalo na enaki ravni kot leta 2011.
- Od kinolonskih protimikrobnih učinkovin, so bili najpogosteje predpisani ciprofloksacin (63,5 tisoč Rp), norfloksacin (15,8 tisoč Rp) in moksifloksacin (10,6 tisoč Rp).

J02 Antimikotiki za sistemsko zdravljenje

Vsi antimikotiki za sistemsko zdravljenje, ki so v prometu v Sloveniji, so derivati tiazola. Predpisanih je bilo 26,7 tisoč Rp (20,1 tisoč Rp z flukonazolom in 6,3 tisoč z itrakonazolom). Povprečna vrednost enega recepta je bila 55,67 EUR. V primerjavi z letom 2011 so zdravniki predpisali za 5 % manj receptov, kljub temu so se stroški povečali za 3 %.

J04 Učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami

V letu 2011 so zdravniki predpisali 1.349 receptov z zdravili z delovanjem na bakterijo *Mycobacterium tuberculosis*, od tega največ s kombiniranimi zdravili. Povprečna vrednost enega recepta je znašala 40,38 EUR. V primerjavi z letom 2011 je bilo izdanih za 13 % manj receptov, stroški pa so bili za 21 % nižji.

J05 Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij

Izdanih je bilo 38,4 tisoč Rp z zdravili za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij, kar je za 47 % več kot v preteklem letu, stroški za ta zdravila pa so se povečala za 45 %. Povprečna vrednost na en recept je bila 245,62 EUR in je najvišja v celotni skupini J.

- Od nukleozidov in nukleotidov (razen zaviralcev reverzne transkriptaze), je bilo največ izdanih zdravil z valaciklovirjem (12,7 tisoč Rp), z aciklovirjem (4,9 tisoč Rp) in z brivudinom (4,3 tisoč Rp), največ sredstev (650,9 tisoč EUR) je bilo porabljenih, kljub nizkemu številu predpisanih receptov (258 Rp) z valganciklovirjem.

Tabela 45: Kazalci v J01,J02, J04 in J05, po podskupinah, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb
J01 - zdravila za sistemsko zdravlje bakterijskih infekcij	1.081.630	97	11.423.749	97	10,56	526
J01A - tetraciklini	10.181	131	84.119	131	8,26	5
J01C - betalaktamski antibiotiki, penicilini	659.524	99	6.906.872	97	10,47	321
J01CA - širokospektralni penicilini	228.986	96	1.567.613	93	6,85	111
J01CE - penicilini, občutljivi na laktamaze beta	144.415	100	1.934.553	98	13,40	70
J01CF - antistafilokokni penicilini (za l.b.o.pen.)	13.119	99	155.758	95	11,87	6
J01CR - kombin. penicil. z zaviralci laktamaz beta	273.004	101	3.248.948	100	11,90	133
J01D - drugi beta-laktamski antibiotiki	23.120	84	420.470	86	18,19	11
J01E - sulfonamidi in trimetoprim	102.615	95	569.746	100	5,55	50
J01F - makrolidi, linkozamidi in streptogramini	182.697	91	1.495.763	87	8,19	89
J01FA - makrolidni antibiotiki	156.022	90	1.226.198	87	7,86	76
J01FF - piranozidni antibiotiki (linkozamidi)	26.675	100	269.565	88	10,11	13
J01M - kinolonske protimikrobne učinkovine	93.754	100	1.252.956	96	13,36	46
J01X - druge protimikrobne učinkovine	9.655	186	416.817	164	43,17	5
J02 - antimikotiki za sistemsko zdravljenje	26.737	95	1.488.478	103	55,67	13
J02A - antimikotiki za sistemsko zdravljenje	26.737	95	1.488.478	103	55,67	13
J02AC - derivati triazola	26.737	95	1.488.478	103	55,67	13
J04 - učinkovine za zdravljenje infekc. z mikobakterijami	1.349	87	54.466	79	40,38	1
J04A - zdr. z delov. na bakter. Mycobact. Tuberculo.	1.349	87	54.466	79	40,38	1
J04AC - hidrazidi	153	121	4.473	115	29,24	0
J04AK - druga zdr.z delov. na bakter. Mycobact.	7	13	116	12	16,57	0
J04AM - komb.zdr. z delov. na bakter. Mycobact.	1.189	90	49.877	84	41,95	1
J05 - zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij	38.406	147	9.433.222	148	245,62	19
J05A - zdravila z direktnim delovanjem na viruse	38.406	147	9.433.222	148	245,62	19
J05AB - nukleozidi in nukleotidi (raz.zav.rev.tr.)	22.858	103	1.892.494	92	82,79	11
J05AE - zaviralci proteaz	11.134	1.290	3.851.254	350	345,90	5
J05AF - zaviralci nukleozidne in nukleotid.rev.tr.	2.098	171	2.151.364	232	1.025,44	1
J05AH - zaviralci nevraminidaz	1.297	322	5.106	103	3,94	1
J05AR - antivirusna zdravila za zdravljenje HIV	458	45	758.068	47	1.655,17	0

4.8 L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji

Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji so razvrščena v 4 podskupine:

- L01 zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)
- L02 endokrino zdravljenje
- L03 zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti
- L04 zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

Ambulantno predpisana zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji predstavljajo manjši delež njihove porabe v Sloveniji, večji delež teh zdravil prejmejo bolniki v bolnišnicah. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine L je znašala 578,03 EUR. Še posebej velika je bila s 1.520,21 EUR povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti. Glede na leto 2011 je bilo izdanih 26 % več receptov, njihova vrednost pa je bila večja za 8 %.

Večina receptov (36,9 %) je pripadala zdravilom z delovanjem na novotvorbe, oziroma podskupini L01.

Tabela 46: Kazalci za terapevtske podskupine skupine L

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
L	120.546	100%	126	69.679.232	100%	108	578,03	59
01	44.456	36,9	166	20.025.286	28,7	105	450,45	22
02	38.134	31,6	106	4.980.821	7,1	102	130,61	19
03	9.752	8,1	113	14.825.100	21,3	103	1.520,21	5
04	28.204	23,4	115	29.848.025	42,8	115	1.058,29	14

L01 Zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)

V letu 2012 je bilo izdanih 44,5 tisoč Rp z zdravili z delovanjem na novotvorbe. Kljub sorazmerno nizkemu številu predpisanih receptov, so bili stroški (20,0 mio EUR) visoki, zaradi visoke povprečne vrednosti zdravil, predpisanih na en recept (450,45 EUR).

- Največ izdanih zdravil je bilo z zaviralci celične presnove (antimetaboliti). Zdravila iz te skupine so najpogosteje vsebovala metotreksat (12,7 tisoč Rp), oz. Z analogom pirimidina kapecitabinom (4,1 tisoč Rp).
- Iz skupine L01X – druga zdravila za zdravljenje novotvorb (citostatiki), sta bili najpogosteje predpisani učinkovini hidrosikarbamid (2.284 Rp) in imitanib (943 Rp). Iz te skupine stroškovno izstopajo zdravila z imitanibom, ki so bila predpisana na 943 receptih in za katera je bilo porabljenih 4,9 mio EUR.

L02 Endokrino zdravljenje

Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za endokrino zdravljenje je v letu 2012 znašala 130,61 EUR in je malenkost nižja kot v letu 2011 (136,25 EUR). Glede na leto 2011 se je število receptov povečalo za 6 %, stroški zanje pa so se povečali za 2 %.

V okviru zdravil za endokrino zdravljenje so zdravniki predpisovali predvsem hormonske antagonist in sorodne učinkovine.

- Število receptov in vrednost izdanih zdravil s hormoni in sorodnimi učinkovinami (L02A) se je glede na leto 2011 povečalo za 117 %, vrednost izdanih zdravil pa za 193%. Skoraj vsa zdravila iz te skupine so vsebovala progesteron megestrol.

- Število receptov za hormonske antagoniste in sorodne učinkovine je bilo v letu 2012 enako kot v letu 2011, vrednost izdanih zdravil pa se je znižala za 14 %.
- Edini predpisovan antiestrogen je bil tamoksifen (7,8 tisoč Rp).
- Od antiandrogenov ki se nahajajo v podskupini L02BB je bilo izdano največ zdravil z bikalutamidom (9,9 tisoč Rp).
- Od zaviralcev encimov (L02BG) so se predpisovala predvsem zdravila z anastrozalom (7,6 tisoč Rp) in letrozolom (7,3 tisoč Rp).

L04 Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

Število receptov z zdravili za zaviranje imunske odzivnosti je predstavljalo 23,4 % delež v številu receptov in 42,8 % delež stroškov za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje.

- Iz te skupine so se najpogosteje predpisovala zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti, od tega največ zdravila z mikofenolno kislino (5,3 tisoč Rp) oziroma leflunomidom (3,3 tisoč Rp).
- Od inhibitorjev tumor nekrosis faktorja alfa sta bili najpogosteje predpisani učinkovini adalimumab (3,8 tisoč Rp v vrednosti 10,3 mio EUR) in etanercept (1,5 tisoč Rp v vrednosti 4,1 mio EUR).
- V skupini inhibitorjev kalcineurina sta ciklosporin in takrolimus. V letu 2012 je bilo predpisano le 77 Rp s ciklosporinom in 170 Rp s takrolimusom.
- Od drugih zdravil za zaviranje imunske odzivnosti so zdravniki predpisovali predvsem azatioprin (4,5 tisoč Rp v vrednosti 220,6 tisoč EUR). Znatno manj je bilo receptov s talidomidom (257 Rp v vrednosti 202,5 tisoč EUR) in sorazmerno dragim lenalidomidom (650 Rp v vrednosti 4,8 mio EUR).

Tabela 47: Kazalci v L01, L02 in L04, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
L01 - zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	44.456	166	20.025.286	105	450,45	22
L01A - alkilirajoči citostatiki	2.405	96	1.161.617	75	483,00	1
L01B - zaviralci celične presnove (antimetaboliti)	35.568	201	3.662.275	122	102,97	17
L01X - druga zdravila za zdr.novotvorb (citostatiki)	6.417	98	15.184.602	105	2.366,31	3
L02 - endokrino zdravljenje	38.134	106	4.980.821	102	130,61	19
L02A - hormoni in sorodne učinkovine	4.109	217	1.090.688	293	265,44	2
L02B - hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	34.025	100	3.890.132	86	114,33	17
L04 - zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	28.204	115	29.848.025	115	1.058,29	14
L04A - zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	28.204	115	29.848.025	115	1.058,29	14
L04AA - zdravila za selekt.zavir. imunske odzivn.	17.492	206	9.684.166	315	553,63	9
L04AB - inhibitorji tumor nekrosis faktojar alfa	4.558	92	12.458.829	86	2.733,40	2
L04AC - inhibitorji interleukinov	549	162	2.369.997	159	4.316,93	0
L04AD - inhibitorji kalcineurina	247	4	60.333	3	244,26	0
L04AX - druga zdravila za zavir. imunske odzivn.	5.358	108	5.274.703	105	984,45	3

4.9 M Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema

Zdravila za bolezni mišično-skeletnega sistema so razvrščena v šest podskupin:

- M01 zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom
- M02 zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin
- M03 mišični relaksanti
- M04 zdravila za zdravljenje protina
- M05 zdravila za zdravljenje bolezni kosti
- M09 druga zdravila za zdravljenje motenj mišično – skeletnega sistema.

Malo manj kot 1,25 milijonov izdanih receptov z zdravili za bolezni mišično – skeletnega sistema je vrednostno pomenilo 18,6 mio EUR. Od teh zdravil so bila najpogosteje predpisana zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01), ki so predstavljala 81,0 % delež v številu receptov in 42,2 % delež stroškov skupine M. Največji, 50,4 % vrednostni delež, so predstavljali recepti z zdravili za zdravljenje bolezni kosti (M05), ki so v številu receptov predstavljali 9,6 % delež skupine M. Število receptov z zdravili za bolezni mišično – skeletnega sistema se je glede na leto 2011 zmanjšalo za 2 % in vrednost znižala za 4 % . Upad števila Rp je prisoten v vseh skupinah razen v skupini M04, kjer število receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina že vrsto let narašča.

Tabela 48: Kazalci za terapevtske podskupine skupine M, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
M	1.249.914	100%	98	18.585.075	100%	96	14,87	608
01	1.012.078	81,0	99	7.848.815	42,2	94	7,76	492
02	14.337	1,1	72	141.173	0,8	81	9,85	7
03	36.853	2,9	97	544.168	2,9	92	14,77	18
04	66.024	5,3	106	661.500	3,6	103	10,02	32
05	120.408	9,6	93	9.372.233	50,4	98	77,84	59
09	214	0,0	80	17.187	0,1	84	80,31	0

M01 Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom

Podskupina M01 je, tako kot že vrsto let, prevladovala v številu izdanih receptov v skupini zdravil za bolezni mišično – skeletnega sistema. Glede na leto 2011 število receptov se je zmanjšalo za 1 %, stroški so se znižali za 6 %. Povprečno vrednost enega recepta podskupine M01, ki je bila 7,76 evra, so močno presegali recepti s predpisanimi koksibi s povprečno vrednostjo od 35,53 EUR .

- Najpogosteje predpisan derivat očetne kisline je bil s 451,7 tisoč Rp diklofenak, za katerega je bilo porabljenih 2,9 mio EUR in je predstavljal 36,14 % v številu receptov in 15,38 % stroškov skupine M.
- Predstavniki oksikamov, ki je bil predpisan na recept je bil meloksikam s 37,1 tisoč Rp v vrednosti 274 tisoč EUR (poleg zanemarljivih 10 Rp za lornoksikam). Glede na leto 2011 je bilo predpisanih 9 % manj receptov z 22 % nižjo vrednostjo zdravil.
- Najpogosteje predpisan derivat propionske kisline je bil s 287,7 tisoč Rp naproksen, za katerega je bilo porabljenih 1,8 mio EUR in je predstavljal 23,01 % delež receptov in 9,97 % delež stroškov skupine M. Drugi najpogosteje predpisan derivat propionske kisline je bil ibuprofen, ki je bil predpisan na 102,3 tisoč Rp, sledil mu je s 63,0 tisoč Rp ketoprofen. Nekatera zdravila z

naproksenom in ibuprofenom se dobijo v lekarnah brez recepta, zato je njihova poraba večja od prikazane.

- Število receptov s predpisanimi koksibi se je povišalo za 3 % in njihova vrednost za 2 %. Od koksibov se je predpisoval predvsem etorikoksib in v znatno manjši meri celekoksib.

M02 Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin

- Število predpisanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin, se je glede na leto 2011 zmanjšalo za 28 %, in je znašalo 14,3 tisoč Rp. Povprečna vrednost enega recepta je bila 9,85 EUR. Skoraj na vseh receptih so bila predpisana protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje v obliki mazil, ki so vsebovala ketoprofen (7,6 tisoč Rp) ali diklofenak (6,7 tisoč Rp).

Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin bolniki praviloma kupijo v lekarnah tudi brez recepta, zato je njihova dejanska poraba znatno večja od prikazane.

M03 Mišični relaksanti

Glede na leto 2011 je prišlo do 3 % zmanjšanja števila receptov in 8 % znižanja stroškov za zdravila, ki delujejo kot mišični relaksanti. Povprečna vrednost enega recepta je bila 14,77 EUR (tabela 51).

- Od mišičnih relaksantov z osrednjim delovanjem, sta se predpisovala tizanidin, ki je bil predpisan na 31,0 tisoč Rp in baklofen na 5,9 tisoč Rp.

M04 Zdravila za zdravljenje protina

Število receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina se je glede na leto 2011 povečalo za 6 % in stroški zanje za 3 %, ob povprečni vrednosti enega recepta 10,02 EUR. Vsa zdravila za zdravljenje protina so vsebovala alopurinol, ki zavira nastajanje sečne kisline.

M05 Zdravila za zdravljenje boleznih kosti

Kljub sorazmerno manjšemu deležu receptov skupine M (9,6 %), so predstavljala zdravila za zdravljenje boleznih kosti 50,4 % vrednosti vseh zdravil za boleznih mišično – skeletnega sistema. Stroški za ta zdravila so v letu 2012 znašali 9,4 mio EUR. V primerjavi z letom 2011 je bilo predpisanih 7 % manj receptov, stroški pa so se zmanjšali za 2 %.

- Glede na leto 2011 se je zmanjšalo predpisovanje monokomponentnih difosfonatov za 5 %, medtem ko se je predpisovanje kombiniranih difosfonatov zmanjšalo za 20 %. Največkrat so bila predpisana zdravila z ibandronsko kislino (38,4 tisoč Rp v vrednosti 1,7 mio EUR). Njihov delež v številu receptov z zdravili iz skupine M je znašal 3,07 % in delež stroškov 9,03 %.
- Od kombiniranih zdravil je bilo predpisanih največ zdravil z alendronsko kislino v kombinaciji s holeciferolom 40,1 tisoč Rp v vrednosti 2,3 mio EUR.

Tabela 49: Kazalci v M01, M02, M03, M04 in M05, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
M01 - zdravila s protivnetnim in protirevm. učinkom	1.012.078	99	7.848.815	94	7,76	492
M01A - nesteroidni protivn. in protirevmat. zdravila	1.012.078	99	7.848.815	94	7,76	492
M01AB - derivati očetne kisl. in sorodne učink.	472.382	94	3.196.222	97	6,77	230
M01AC - oksikami	37.069	91	274.156	78	7,40	18
M01AE - derivati propionske kisline	453.594	105	2.853.882	95	6,29	221
M01AH - koksibi	40.139	103	1.426.306	102	35,53	20
M01AX - druga nester.protvn.in protirev.zdrav.	8.894	61	98.247	38	11,05	4
M02 - zdravila za lokalno zdravl. mišičn. in skl. bolečin	14.337	72	141.173	81	9,85	7
M02A - zdravila za lokalno zdravl. mišičn. in skl. bol.	14.337	72	141.173	81	9,85	7
M02AA - protivnetna nester.zdrav. za lokal. zdr.	14.329	72	141.133	81	9,85	7
M03 - mišični relaksanti	36.853	97	544.168	92	14,77	18
M03B - mišični relaksanti z osrednjim delovanjem	36.849	97	542.649	93	14,73	18
M03BX - druge osrednje delujoče učinkovine	36.849	97	542.649	93	14,73	18
M04 - zdravila za zdravljenje protina	66.024	106	661.500	103	10,02	32
M04A - zdravila za zdravljenje protina	66.024	106	661.500	103	10,02	32
M04AA - zdrav. za zavir. nastajanja sečne kisline	66.024	106	661.500	103	10,02	32
M05 - zdravila za zdravljenje bolezn. kosti	120.408	93	9.372.233	98	77,84	59
M05B - zdravila z učinkom na strukt. in miner. kosti	120.408	93	9.372.233	98	77,84	59
M05BA - difosfonati	53.643	95	4.034.009	89	75,20	26
M05BB - difosfonati in kalcij	46.751	80	2.684.210	80	57,42	23

4.10 N Zdravila z delovanjem na živčevje

Zdravila z delovanjem na živčevje so razvrščena v 7 podskupin:

- N01 anestetiki
- N02 analgetiki
- N03 antiepileptiki
- N04 antiparkinsoniki
- N05 psiholeptiki
- N06 psihoanaleptiki
- N07 druga zdravila z delovanjem na živčevje.

Izdanih je bilo 3,0 milijonov receptov v vrednosti 72,2 mio EUR, kar, glede na leto 2011 predstavlja nespremenjeno število receptov ob 10 % manjših stroškov za zdravila.

Od zdravil z delovanjem na živčevje sta največja odstotna deleža v številu receptov pripadala analgetikom (N02) in psiholeptikom (N05) - 38,5 % oz. 32,2 %.

Primerjalno največji vrednostni delež izmed podskupin skupine N so zavzemali recepti s predpisanimi psiholeptiki in psihoanaleptiki (26,4 % oz. 32,2 %).

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na živčevje je znašala 23,85 EUR. Od te vrednosti je z 84,76 EUR odstopala povprečna vrednost na en recept s predpisanimi antiparkinsoniki (N04). Stroški za antiparkinsonike so se glede na leto 2011, ob 1 % povečanju števila receptov, znižali za 10 %.

Tabela 50: Kazalci za terapevtske podskupine skupine N, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012/2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež vrednosti RP	Indeks 2012/2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
N	3.027.233	100%	100	72.212.216	100%	90	23,85	1.472
01	8.873	0,3	111	238.501	0,3	103	26,88	4
02	1.164.738	38,5	99	12.065.583	16,7	94	10,36	566
03	182.378	6,0	104	9.546.544	13,2	95	52,34	89
04	71.301	2,4	101	6.043.792	8,4	90	84,76	35
05	974.202	32,2	97	19.068.287	26,4	79	19,57	474
06	557.556	18,4	103	23.250.620	32,2	95	41,70	271
07	59.739	2,0	99	1.358.491	1,9	94	22,74	29

N01 Lokalni anestetiki

Lokalni anestetiki se praviloma uporabljajo v zdravstvenih zavodih in se jih predpisuje na naročilnice. Izjema so zdravila z lidokainom, ki se predpisujejo tudi na zdravniški recept. V letu 2012 je bilo izdanih 8,8 tisoč Rp kar je 11 % več receptov kot v letu 2011, njihova vrednost pa se je povečala za 3 %.

N02 Analgetiki

Zdravniki so v letu 2012 predpisali 1,2 milijon Rp z analgetiki, stroški zanje pa so znašali 12,1 mio EUR. V primerjavi z letom 2011 je bilo predpisanih 1 % manj receptov, stroški pa so se zmanjšali za 6 %.

Opioidi (N02A) so predstavljali 35,8 % delež v številu in 57,5 % v deležu stroškov za analgetike. Glede na leto 2011 se je povečalo število receptov za 1 %, stroški pa so se znižali za 11 %. Povprečna vrednost enega recepta z opioidi je bila 16,63 EUR.

- Največ predpisanih opioidov je bilo iz skupine drugi opioidi, v katero so razvrščena zdravila s tramadolom (82,2 tisoč Rp) in njihovimi kombinacijami (277,7 tisoč Rp).

- Največ predpisanih analgetikov je bilo iz skupine drugi analgetiki in antipiretiki (60,8 % delež števila receptov in 29,9 % delež stroškov za analgetike). Povprečna vrednost enega recepta je bila primerjalno gledano nizka, saj je znašala 5,08 EUR. Analgetike in antipiretike (N02B) lahko bolniki kupijo tudi brez recepta v lekarni, zato je njihova poraba znatno večja od prikazane.
- Najpogosteje predpisana učinkovina iz te skupine je, tako kot že vrsto let, paracetamol (602,6 tisoč Rp), kateri je sledil natrijev metamizolat s 97,2 tisoč Rp.
- Najmanj predpisanih receptov z zdravili iz skupine analgetikov je bilo iz skupine zdravil proti migreni. Število receptov s temi zdravili se je zmanjšalo za 2 %, ob sočasnem znižanju stroškov za 5 %.
- Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine so selektivni agonisti receptorjev 5HT1. Zdravila s sumatriptanom so bila predpisana na 18,2 tisoč Rp, v vrednostjo 671,4 tisoč EUR. Poleg sumatriptana je bila večja poraba tudi eletriptana (7,5 tisoč Rp) in zolmitriptana (5,0 tisoč Rp).

N03 Antiepileptiki

V primerjavi z letom 2011 je bilo izdanih 4 % več receptov za katere so se stroški znižali za 5 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila primerjalno visoka (52,34 EUR).

- Iz skupine barbiturati in njihovi derivati so bila najpogostje predpisana zdravila z metilfenobarbitalom (2.692 Rp) in s primidonom (1.939 Rp). Število receptov z zdravili iz te podskupine že vrsto let vpada in se je v letu 2012 znižalo za 19 %, vrednost za 7 %.
- Edini predstavnik benzodiazepskih antiepileptikov je klonazepam.
- Od karboksamidov sta se predpisovala karbamazepin (29,8 tisoč Rp) in oksakarbazepin (4,5 tisoč Rp).
- Skoraj vsa zdravila, ki so vsebovala derivate prostih maščobnih kislin so vsebovala valprojsko kislino (29,8 tisoč Rp). Število receptov je v letu 2012, v primerjavi z letom 2011, ostalo nespremenjeno, njihova vrednost se je znižala za 5 %.
- Najpogosteje predpisani učinkovini v podskupini drugi antiepileptiki, sta bili lamotrigin (27,1 tisoč Rp v vrednosti 1,0 mio EUR) in levetiracetam (14,5 tisoč Rp v vrednosti 1,8 mio EUR).

N04 Antiparkinsoniki

Glede na leto 2011 se je povečalo število receptov za 1% in znižala njihova vrednost za 10 %. V podskupini antiholinergiki se je zmanjšalo število receptov in stroški za zdravila (za 2 % oz. 5%), v podskupini dopaminergikov pa se je povečalo število receptov za 3% in so se znižali stroški za zdravila za 10 %.

- Edini predstavnik antiholinergikov je bil biperiden (26,0 tisoč Rp).
- Najpogosteje predpisani dopaminergiki so bila zdravila z levodopo in zaviralcem dekarboksilaze (14,4 tisoč Rp v vrednosti 2,1 mio EUR). Sledila so zdravila, ki delujejo kot agonisti dopamina in so vsebovala pramipeksol (11,6 tisoč Rp v vrednosti 606 tisoč EUR). Od zaviralcev monoaminooksidaze tipa B se je predpisoval predvsem razagilin (3.410 Rp v vrednosti 705 tisoč EUR).

N05 Psiholeptiki

Psiholeptiki so druga najpogosteje predpisana podskupina zdravil v skupini N in predstavljajo 32,2 % delež v številu receptov in 26,4 % delež sredstev za zdravila z delovanjem na živčevje. Za 974 tisoč Rp s predpisanimi psiholeptiki je bilo porabljenih 19,1 mio EUR.

- Za zdravila iz podskupine antipsihotiki (N05A) je bilo, zaradi primerjalno visoke povprečne vrednosti zdravil predpisanih na en recept (57,85 EUR), porabljeno največ, to je 13,7 mio EUR. V letu 2012 je bil najpogosteje predpisan kvetiapin (73,1 tisoč Rp v vrednosti 3,2 mio EUR), sledila so zdravila z risperidon (45,0 tisoč Rp) in olanzapinom (33,3 tisoč Rp).

- Anksiolitiki predstavljajo že vrsto let najpogosteje predpisano podskupino med psiholeptiki. Glede na leto 2011 se je število receptov in vrednost zdravil zmanjšala (za 3 % oz. 3 %). Najpogosteje predpisane učinkovine med anksiolitiki so bile alprazolam (173,2 tisoč Rp), bromazepam (150,7 tisoč Rp) in diazepam (84,7 tisoč Rp).
- Število receptov s hipnotiki in sedativi se je zmanjšalo za 4 %, medtem ko so se stroški zmanjšali za 6 %. Daleč najpogosteje je bil predpisan zolpidem (200,7 tisoč Rp v vrednosti 1,7 mio EUR).

N06 Psihoanaleptiki

Psihoanaleptiki so predstavljali 18,4 % delež v številu receptov in 32,2 % delež vrednosti predpisanih zdravil z delovanjem na živčevje. Od tega so največji delež v številu receptov in vrednosti predstavljali antidepresivi (88,0 % delež v številu receptov in 62,9 % stroškov za psihoanaleptike).

- Najpogosteje predpisan neselektivni zaviralec prevzema monoaminov je bil amitriptilin (15,2 tisoč Rp).
- Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let iz skupine selektivnih zaviralcev prevzema serotonina. Glede na leto 2011 so se stroški za selektivne zaviralce prevzema serotonina, ob zmanjšanem številu receptov za 1 %, znižali za 15 %. Najpogosteje so bila predpisana zdravila z escitalopramom (141,3 tisoč Rp v vrednosti 3,5 mio EUR), s sertralinom (98,1 tisoč Rp v vrednosti 2,2 mio EUR) in paroksetinom (45,4 tisoč Rp v vrednosti 1,1 mio EUR).
- Edini, na recept predpisan predstavnik zaviralcev monoaminooksidaze tipa A je moklobemid. Število receptov z moklobemidom z leti upada.
- V zadnjih petih letih se je, primerjalno gledano med antidepresivi, največ povečalo predpisovanje zdravil iz skupina N06AX – drugi antidepresivi. Glede na leto 2011 se je število receptov se je povečalo za dobrih 11 %, vrednost pa se zvišala za 1 %. Največ predpisanih zdravil je vsebovalo duloksetin (48,8 tisoč Rp v vrednosti 3,2 mio EUR), venlafaksin (28,9 tisoč Rp) in mirtazapin (27,9 tisoč Rp).
- Psihostumulansi zavzemajo med psihoanaleptiki manjši delež tako v številu receptov, kot tudi v vrednosti zdravil. V letu 2012, v primerjavi z letom 2011, se število in vrednost receptov povečalo za 3% oz. 2%. Največ predpisanih psihostimulansov je vsebovalo piracetam (7.361 Rp) in dva simpatomimetika z osrednjim delovanjem, metilfenadin (4157 Rp) in atomoksetin (1,758 Rp).
- Število receptov in vrednost zdravil za zdravljenje demence se z leti povečuje in se je glede na leto 2011 povečalo za 10 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 148,49 EUR, kar je bila najvišja povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz celotne skupine N. Največ predpisanih zdravil je bilo z rivastagminom (19,9 tisoč Rp), ostale tri najpogosteje predpisane učinkovine iz te skupine so bile memantin (13,0 tisoč Rp), galantamin (11,0 tisoč Rp) in donepezil (9,3 tisoč Rp).

N07 Druga zdravila z delovanjem na živčevje

Recepti s predpisanimi zdravili, ki pripadajo podskupini N07, predstavljajo 2,0 % delež v številu in 1,9 % vrednostni delež zdravil z delovanjem na živčevje. Število receptov in njihova vrednost, se je glede na leto 2011, zmanjšalo (za 1 % oz 6 %). Večino predpisanih receptov so predstavljali recepti s predpisanimi zdravili proti vrtoglavici.

- Najpogosteje predpisana zdravila, ki se uporabljajo proti vrtoglavici so vsebovala betahistin (47,1 tisoč Rp) in cinarizin (7,2 tisoč Rp).
- Največ zdravil za zdravljenje odvisnosti je bilo predpisanih za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom (naltrekson 1.447 Rp) in za zdravljenje odvisnosti od nikotina (vareniklin 1.291 Rp).

Tabela 51: Kazalci v N02, N03, N04, N05, N06 in N07, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
N02 - analgetiki	1.164.738	99	12.065.583	94	10,36	566
N02A - opioidi	417.481	101	6.940.998	89	16,63	203
N02AA - opiat	25.438	107	1.261.055	89	49,57	12
N02AB - derivati fenilpiperidina	27.820	99	1.266.448	81	45,52	14
N02AX - drugi opioidi	360.113	100	4.156.346	92	11,54	175
N02B - drugi analgetiki in antipiretiki	707.955	98	3.603.418	102	5,09	344
N02BA - salicilna kislina in njeni derivati	2.509	91	36.410	98	14,51	1
N02BB - pirazoloni	97.173	117	487.745	139	5,02	47
N02BE - anilidi	608.273	95	3.079.263	98	5,06	296
N02C - zdravila proti migreni	39.302	98	1.521.164	95	38,70	19
N02CA - alkaloidi ergot	2.158	93	22.327	103	10,35	1
N02CC - selektivni agonisti receptorjev 5HT	37.144	98	1.498.837	95	40,35	18
N03 - antiepileptiki	182.378	104	9.546.544	95	52,34	89
N03A - antiepileptiki	182.378	104	9.546.544	95	52,34	89
N03AA - barbiturati in njihovi derivati	5.422	110	204.603	109	37,74	3
N03AE - benzodiazepini	11.708	107	233.070	119	19,91	6
N03AF - derivati karboksamida	34.251	96	904.698	93	26,41	17
N03AG - derivati prostih maščobnih kislin	30.100	100	506.931	95	16,84	15
N03AX - drugi antiepileptiki	99.755	107	7.633.356	94	76,52	49
N04 - antiparkinsoniki	71.301	101	6.043.792	90	84,76	35
N04A - antiholinergiki	26.054	98	265.252	95	10,18	13
N04B - dopaminergiki	45.247	103	5.778.539	90	127,71	22
N05 - psiholeptiki	974.202	97	19.068.287	79	19,57	474
N05A - antipsihotiki	236.093	99	13.658.579	74	57,85	115
N05B - anksiolitiki	472.906	97	2.850.472	97	6,03	230
N05C - hipnotiki in sedativi	265.203	96	2.559.236	94	9,65	129
N06 - psihoanaleptiki	557.556	103	23.250.620	95	41,70	271
N06A - antidepresivi	490.786	102	14.637.242	92	29,82	239
N06AA - neselekt. zaviral. prevzema monoaminov	21.544	89	215.488	94	10,00	10
N06AB - selektivni zaviralci prevzema serotonina	316.469	99	7.473.604	85	23,62	154
N06AG - zaviralci monoaminoooksidaz tipa A	3.013	97	144.448	98	47,94	1
N06AX - drugi antidepresivi	149.756	111	6.803.566	101	45,43	73
N06B - psihostimulansi in učinkov. za obn. celic CŽS	13.326	103	677.520	102	50,84	6
N06D - zdravila za zdravljenje demence	53.444	110	7.935.858	101	148,49	26
N07 - druga zdravila z delovanjem na živčevje	59.739	99	1.358.491	94	22,74	29
N07A - parasimpatikomimetiki	1.825	104	149.361	103	81,84	1
N07B - zdravila za zdravljenje zasvojenosti	3.221	99	262.379	104	81,46	2
N07C - zdravila proti vrtoglavici	54.264	99	610.998	90	11,26	26

4.11 P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti

Antiparazitiki, insekticidi in repelenti so razvrščeni v tri podskupine:

- P01 antiprotozoiki
- P02 antihelmintiki
- P03 zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidi in repelenti.

Število in vrednost predpisanih receptov z antiparazitiki, insekticidi in repelenti je sorazmerno na ostale skupine zdravil nizko. V letu 2012 je prišlo do 5 % povečanega števila izdanih receptov ob 5 % višjih stroških za zdravila. Povprečna vrednost na en recept z izdanimi zdravili iz skupine P je bila primerjalno nizka in je znašala 7,76 EUR.

Iz celotne skupine P so 64,1 % delež v številu receptov in 49,16 % vrednosti zdravil predstavljali recepti s predpisanimi antiprotozoiki (P01).

Tabela 52: Kazalci za terapevtske podskupine skupine P, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
P	46.145	100%	105	357.198	100%	105	7,74	22
01	29.567	64,1	103	176.399	49,4	104	5,97	14
02	15.153	32,8	110	148.423	41,6	107	9,79	7
03	1.425	3,1	95	32.376	9,1	95	22,72	1

V podskupini antiprotozoikov so bila predpisana zdravila z metronidazolom (29544 Rp), v skupini antihelmintikov pa zdravila z mebendazolom(15151Rp) in v skupini P03 zdravila s permetrinom (1377 Rp).

4.12 R Zdravila za bolezni dihal

Zdravila za bolezni dihal so razvrščena v 6 podskupin:

- R01 zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice
- R02 zdravila z učinkom na žrelo
- R03 zdravila za obstruktivne pljučne bolezni
- R05 zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada
- R06 antihistaminiki za sistemsko zdravljenje
- R07 druga zdravila za zdravljenje bolezni dihal.

V letu 2012 je bilo predpisanih 975 tisoč Rp v vrednosti 27,6 mio EUR. V primerjavi z letom 2011 se je število in vrednost receptov zmanjšalo za 4 % oz. 5 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine R je bila 28,34 EUR.

Tabela 53: Kazalci za terapevtske podskupine skupine R, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
R	975.025	100%	96	27.630.301	100%	95	28,34	474
01	153.577	15,8	95	2.039.730	7,4	84	13,28	75
02	975	0,1	31	8.461	0,0	23	8,68	0
03	468.199	48,0	99	22.274.524	80,6	97	47,57	228
05	48.411	5,0	85	572.059	2,1	94	11,82	24
06	300.215	30,8	94	2.659.969	9,6	89	8,86	146
07	3.648	0,4	83	75.559	0,3	91	20,71	2

R01 Zdravila za zdravljenje boleznih nosne sluznice

Zdravila za zdravljenje boleznih nosne sluznice so predstavljala 15,8 % v deležu receptov in 7,4 % vrednosti zdravil za boleznih dihal. Glede na leto 2011 se je število receptov zmanjšalo za 5 % ob 16 % znižanju vrednosti zdravil.

- Zdravila za boleznih nosne sluznice, ki vsebujejo simpatikomimetike, se lahko kupijo v lekarni brez recepta, zato je njihova poraba višja od prikazane. Na zdravniški recept so bila najpogosteje predpisana zdravila z oksimetazolinom (7,0 tisoč Rp).
- Največji delež zdravil za zdravljenje nosne sluznice, predpisanih na recept, zavzemajo kortikosteroidi. Število predpisanih receptov se je zmanjšalo za 3%, stroški za zdravila pa so se znižali za 17 %. Največje število predpisanih receptov s kortikosteroidi je bilo z zdravili, ki so vsebovala mometazon (79,8 tisoč Rp v vrednosti 1,1 mio EUR) in flutikazonfuroat (37,7 tisoč Rp v vrednosti 476,1 tisoč EUR).

R03 Zdravila za obstruktivne pljučne bolezni

Največji delež v številu receptov in vrednosti (48 % oz. 80,6%) s predpisanimi zdravili za boleznih dihal, je pripadalo zdravilom za obstruktivne pljučne bolezni. V tej podskupini je bila tudi največja povprečna vrednost na en recept, ki je znašala 47,57 EUR.

Od zdravil za obstruktivne pljučne bolezni so se najpogosteje predpisovali inhalacijski adrenergiki, katerih recepti so predstavljali 62,4 % delež v številu receptov in 59,6 % delež vrednosti zdravil skupine R03.

- Veliko večino bronhoselektivnih agonistov adrenergičnih receptorjev beta-2 so predstavljala zdravila s salbutamolom (88,3 tisoč Rp v vrednosti 630,6 tisoč EUR).
- Najpogosteje predpisana zdravila iz skupine adrenergikov in drugih učinkovin za obstruktivne pljučne bolezni so vsebovala fenoterol v kombinaciji z drugimi učinkovinami za obstruktivne pljučne bolezni (102 tisoč Rp, vrednost zdravil je bila 1,6 mio EUR), medtem ko so bili stroški največji za zdravila, ki vsebujejo kombinacije s salmeterolom. Število predpisanih receptov s salmeterolom v kombinacijah je bilo 48,9 tisoč, stroški pa so znašali 6,3 mio EUR in so predstavljali 22,84 % vseh stroškov za zdravila skupine R. Velik delež stroškov so predstavljala tudi zdravila, ki vsebujejo formoterol v kombinaciji z drugimi učinkovinami. Predpisanih je bilo 46,4 tisoč Rp, v vrednosti 4,5 mio EUR in so predstavljali 16,27 % delež stroškov za zdravila skupine R.

Druga inhalacijska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni so predstavljala malo manj kot četrtno receptov in malo več kot četrtno stroškov za zdravila za obstruktivne pljučne bolezni. Od tega je bilo 68,5 % receptov z zdravili, ki so vsebovala glukokortikoide.

- Najpogosteje je bil predpisan flutikazon (48,2 tisoč Rp v vrednosti 1,5 mio EUR).

- Število receptov z tiotropijevim bromidom, ki je bil edini predpisanim antiholinergik, se je glede na leto 2011 povečalo za 2 %. Stroški za ta zdravila, so zaradi visoke povprečne vrednosti enega recepta (91,14 EUR) znašali 3,1 mio EUR.

Od adrenergikov za sistemsko zdravljenje je v letu 2012 bilo predpisanih 4267 Rp s salbutamolom.

Med ostalimi zdravili za sistemsko zdravljenje obstruktivnih pljučnih bolezni, je bilo predpisanih največ zdravil z montelukastom (49,1 tisoč Rp v vrednosti 2,8 mio EUR).

R05 Zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada

Od zdravil za zdravljenje kašlja in prehlada, se samo zdravila z opijevimi alkaloidi in njihovimi derivati dobijo na zdravniški recept. Zdravila v ostalih skupinah imajo pretežno režim izdaje v lekarnah brez zdravniškega recepta, poleg tega niso razvrščena na listo zdravil, zato je poraba znatno višja od prikazane.

- Največ predpisanih zdravil iz skupine z opijevimi alkaloidi in njihovimi derivati je vsebovalo folkodin (25,9 tisoč Rp), znatno manj je bilo predpisanih zdravil s kodeinom (2,8 tisoč Rp).
- Vsa zdravila iz skupine drugi antitusiki so vsebovala butamirat (5913 Rp).

R06 Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje

Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje so v letu 2012 predstavljali 30,8 % delež v številu receptov in 9,6 % delež v vrednosti zdravil za bolezen dihal. V primerjavi z letom 2011 je bilo predpisanih 6 % manj receptov z 11 % nižjo vrednostjo zdravil.

- Zdravila z difenhidraminom, ki je edina predpisana učinkovina med aminoalkiletri, imajo režim izdaje brez zdravniškega recepta v lekarni, zato je bila poraba zdravil višja od prikazane.
- Od substituiranih alkilaminov se je predpisovala samo učinkovina dimetinden (5,3 tisoč Rp).
- Od derivatov fenotiazina so vsa predpisana zdravila vsebovala tietilperazin (13,9 tisoč Rp).
- Število receptov z derivati piperazina (s cettrizinom 52,5 tisoč Rp in levocettrizinom 26,3 tisoč Rp) se je zmanjšalo za 12 % ob znižanju stroškov za 12 %.
- Največ receptov s predpisanimi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje je bilo z zdravili v skupini drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje, ki so vsebovala loratidin (117,5 tisoč Rp). Sledila so zdravila z dezloratadinom (67,0 tisoč Rp).

Tabela 54: Kazalci v R01, R03, R05 in R06, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
R01 - zdravila za zdravljenje boleznih nosne sluznice	153.577	95	2.039.730	84	13,28	75
R01A - dekonjestivi in druga zdr. za lokal. zdr. nos. sl.	152.927	96	2.035.951	84	13,31	74
R01AA - simpatikomimetiki, enokomponentna zdravila	8.960	83	54.343	95	6,07	4
R01AD - kortikosteroidi	137.116	97	1.949.794	83	14,22	67
R03 - zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	468.199	99	22.274.524	97	47,57	228
R03A - inhalacijski adrenergiki	292.321	99	13.277.558	98	45,42	142
R03AC - bronhoselektagonisti adrenergični, beta-2	95.059	95	894.055	75	9,41	46
R03AK - adrenergiki in drugi učinki za obstruktivne pljučne	197.262	101	12.383.503	100	62,78	96
R03B - druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni, za inhalacijo	109.128	98	5.917.812	96	54,23	53
R03BA - glukokortikoidi	74.768	97	2.786.368	97	37,27	36
R03BA02 - budesonid	8.372	97	199.822	84	23,87	4
R03BA05 - flutikazon	48.199	93	1.474.402	96	30,59	23
R03BA07 - mometazon	8.726	97	767.705	98	87,98	4
R03BA08 - ciklesonid	9.471	115	344.439	107	36,37	5
R03BB - antiholinergiki	34.360	102	3.131.444	95	91,14	17
R03C - adrenergiki za sistemsko zdravljenje	4.267	86	28.718	90	6,73	2
R03D - druga sistemsko zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	62.483	97	3.050.434	96	48,82	30
R05 - zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada	48.411	85	572.059	94	11,82	24
R05C - ekspektoransi, kombinacije brez antitusikov	13.283	85	317.200	102	23,88	6
R05CB - mukolitiki	12.877	85	314.709	102	24,44	6
R05D - antitusiki, kombinacije brez ekspektoransov	34.641	84	250.742	86	7,24	17
R05DA - opijevni alkaloidi in njihovi derivati	28.728	86	200.701	88	6,99	14
R05DB - drugi antitusiki	5.913	76	50.041	77	8,46	3
R06 - antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	300.215	94	2.659.969	89	8,86	146
R06A - antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	300.215	94	2.659.969	89	8,86	146
R06AA - aminoalkiletri	95	92	730	96	7,68	0
R06AB - substituirani alkilamini	5.333	63	25.687	64	4,82	3
R06AD - derivati fenotiazina	13.934	96	72.852	93	5,23	7
R06AE - derivati piperazina	78.859	88	718.685	88	9,11	38
R06AX - drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	201.994	98	1.842.016	89	9,12	98

4.13 S Zdravila za bolezni čutil

Zdravila za bolezni čutil so razvrščena v tri podskupine:

- S01 zdravila za očne bolezni
- S02 zdravila za ušesne bolezni
- S03 zdravila za očne in ušesne bolezni.

Tabela 55: Kazalci za terapevtske podskupine skupine S, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
S	651.804	100%	101	8.045.964	100%	99	12,34	317
01	650.692	99,8	102	8.024.352	99,7	99	12,33	316
03	1.112	0,2	63	21.612	0,3	65	19,44	1

S01 Zdravila za očne bolezni

Skoraj vsa zdravila, za bolezni čutil so iz skupine S01 – zdravila za očne bolezni. Največ predpisanih receptov z zdravili za očne bolezni, je bilo za preprečevanje in zdravljenje infekcij, od tega največ zdravil z antibiotiki.

- Največ predpisanih zdravil je vsebovalo tobramicin (168,5 tisoč Rp). Zdravila s tobramicinom so predstavljala 25,90 % delež v številu receptov in 9,18 % delež v vrednosti vseh zdravil za bolezni čutil. Od drugih zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij je bilo predpisanih največ receptov s ciprofloksacinom (33,19 tisoč Rp v vrednosti 181,8 tisoč EUR).
- Protivnetna zdravila so vsebovala kortikosteroide, od tega največ (24,0 tisoč Rp) z deksametazonom. Z deksametazonom so bila tudi najpogosteje predpisana kombinirana zdravila, ki so vsebovala tudi antimikrobne učinkovine (147,1 tisoč Rp).
- Število receptov z zdravili za zdravljenje glavkoma se je v letu 2012 povečalo za 3 %. Stroški za ta zdravila, so zaradi visoke povprečne vrednosti enega recepta (34,74 EUR) znašali 4,6 mio EUR in predstavljajo 56,8 % vrednostni delež vseh zdravil za očne bolezni. Največ predpisanih zdravil za zdravljenje glavkoma je bilo z zaviralcem adrenergičnih receptorjev beta timololom v kombinaciji z drugimi učinkovinami (49,4 tisoč Rp) in monokomponentnim timololom (11,5 tisoč Rp). Najpogosteje predpisan analog prostaglandinov je bil latanoprost (27,0 tisoč Rp).
- Od dekongestivov in protialergijskih zdravil so bila najpogosteje predpisana zdravila z olopatadinom (24,5 tisoč Rp) in s ketotifenom (12,3 tisoč Rp).
- V skupino druga zdravila za zdravljenje očesnih bolezni so razvrščene umetne solze.

S03 Zdravila za očne in ušesne bolezni

Od zdravil, ki se uporabljajo za očne in ušesne bolezni so bila tudi v letu 2012 v prometu samo zdravila, ki so vsebovala kombinacijo naomicina in bacitracina.

Tabela 56: Kazalci v S01 in S03, po podskupinah, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 preb.
S01 - zdravila za očne bolezni	650.692	102	8.024.352	99	12,33	316
S01A - zdravila za preprečevanje in zdravlj. infekcij	213.171	100	1.002.208	94	4,70	104
S01AA - antibiotiki	172.836	101	754.757	93	4,37	84
S01AD - protivirusna zdravila	4.263	78	44.139	81	10,35	2
S01AX - druga zdrav. za prepreč. in zdravl.infekcij	36.072	102	203.312	103	5,64	18
S01B - protivnetna zdravila	58.766	98	481.659	96	8,20	29
S01C - protivn. učink. v kombin. s protimik. učinkov.	147.129	104	665.557	102	4,52	72
S01CA - kortikost. v kombin. s protimik. učinkov.	147.129	104	665.557	102	4,52	72
S01E - zdr.za zdrav.glavkoma in zdr.za zožitev zenice	131.256	103	4.560.040	98	34,74	64
S01G - dekongestivi in protialergijska zdravila	40.081	92	480.995	91	12,00	19
S01X - druga zdravila za zdravljenje očesnih bolezni	60.265	109	833.666	115	13,83	29
S03 - zdravila za očne in ušesne bolezni	1.112	63	21.612	65	19,44	1
S03A - zdravila za zdravlj. in preprečevanje infekcij	1.112	63	21.612	65	19,44	1
S03AA - zdr.za zdrav. in preprečevanje infekcij	1.112	63	21.612	65	19,44	1
S01AA + S03AA	173.948	100	776.369	92	4,46	85
S01CA + S03CA	147.129	104	665.557	102	4,52	72

4.14 V Razna zdravila

Razna zdravila so zdravila, ki niso uvrščena v nobeno izmed prej omenjenih skupin, so razvrščena v 8 podskupin:

- V01 alergijo sprožajoče snovi (alergeni)
- V03 druga nerazvrščena zdravila za zdravljenje raznih bolezni
- V04 diagnostiki
- V06 osnovna hranila
- V07 drugi neterapevtski pripravki
- V08 kontrastna sredstva
- V09 radiodiagnostiki
- V10 radioterapevtiki.

Skupino V sestavljajo razna zdravila. Število receptov v skupini V je majhno, saj znaša nekaj več kot 20 tisoč. Zaradi raznolikosti vsebovanih zdravil in sprememb pri razvrščanju so veliki indeksi glede na prejšnja leta, tako za število kot tudi za stroške zdravil iz skupine V. V tej skupini prikazujemo v podskupini V06 tudi živila za posebne zdravstvene namene, za katere krije vsaj del stroškov OZZ. Največ Rp (8,0 tisoč Rp) iz te podskupine je bilo predpisanih za hranila, ki vsebujejo kombinacije maščob, ogljikovih hidratov, proteinov, mineralov in vitaminov.

Tabela 57: Kazalci za terapevtske podskupine skupine V, Slovenija, 2012

Podskupine	Število RP	Odstotni delež v številu RP	Indeks 2012 /2011	Vrednost zdravil v EUR	Odstotni delež v vrednosti RP	Indeks 2012 /2011	Povprečna vrednost na 1 RP	Število RP na 1000 prebivalcev
V	23.337	100%	113	5.029.453	100%	107	215,51	11
01	2.390	10,2	135	503.249	10,0	122	210,56	1
03	6.522	27,9	110	2.280.179	45,3	104	349,61	3
06	14.353	61,5	111	2.245.015	44,6	107	156,41	7
07	57	0,2	136	430	0,0	104	7,54	0
08	14	0,1	---	569	0,0	---	40,64	0

5. LITERATURA IN VIRI

1. S Pečar Čad, T Hribovšek ,Ambulantno predpisovanje zdravil v Sloveniji v letu 2011, Ljubljana, 2012
2. <http://www.whocc.no>
3. Guidelines for ATC classification and DDD assignement. 12th ed. Oslo: Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, 2011
4. Zbirka Evidenca porabe zdravil, IVZ

Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije

Dostopno na spletni strani: www.ivz.si

